

వేదములు

చతుర్వేద సారము

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాభాజ

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు విరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

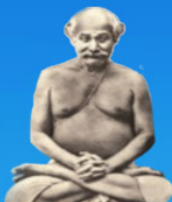

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు చైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Author's Last Name																														
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Year																														
1850-1900					1901-1910					1911-1920					1921-1930					1931-1940					1941-1950					1951-
Subject																														
Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...																						
Language																														
Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu																						

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది ఐలిప్పులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

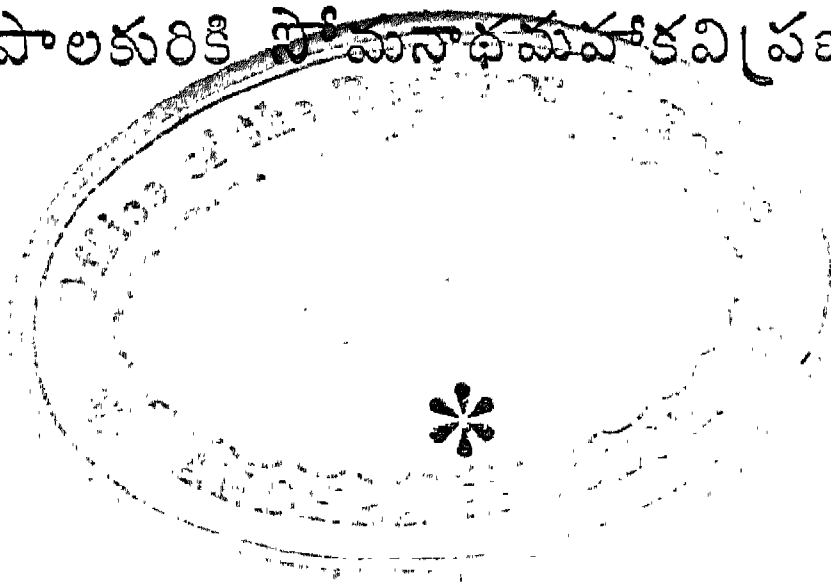
ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

చతుర్వేదపారము

శ్రీ పాలకురికి శోమనాథమహాకవిప్రణీతము

విమర్శకాగ్రేసర, ఐతిహాసికసమాఖ్య, శైవసాహితీ
సర్వభామ, ధర్మభూషణ, శివశరణ,

శ్రీ బండారు తమ్మయ్యగారిచే
బరిష్కృతము.

ప్రకాశకులు :

చలవాదిరాచయ్య,
ఉపాధ్యాయులు, వట్లూరుపాలెము,
విజయవాడ తాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

పీఠిక

—०५०—

ప్రసిద్ధవీరశైవకవి యగు పాల్కురికి సోమనాథుఁడు రచించిన పద్యకృతులలోఁ జతుర్వేదసారము చాల ప్రఖ్యాతమైనది. సోమనాథుఁడే పండితారాధ్యచరిత్రావతారికలో నీకృతి రచియించినట్లు తన్ను భక్తులు ప్రశంసించినట్లు చెప్పినాఁడు.

“వరవీరభక్తి సవై దికంబుగను

విరచించితివి చతుర్వేదసారమున”

ఈ గ్రంథమున శివపారమ్యము, వీరశైవతత్వము, శ్రుతిస్మృతి పురాణేశాహసములనుండి ప్రమాణములతో సమర్థింపఁబడినవి. సోమనాథుఁడు సోమనాథభాష్యములో నిట్టి విషయములను సంస్కృత భాషలో వివరించియున్నాఁడు. అట్టివి మఱికొన్ని యిందుఁ దెలుఁగులో సీసపద్యములలోఁ జెప్పఁబడినవి. ఈ సీసపద్యము లన్నియుఁ దేటగీతులతో నాటవెలుఁదులతో, బసవలింగ ! అను మకుటముగల యెత్తుగీతులతో వెలయుచున్నవి.

ఇందులో మొదట బసవశబ్దవ్యుత్పత్తి (వృషభ, పశుపశబ్దములనుండి పుట్టినదని) నిరూపితమైనది. తరువాత బసవనామోచ్ఛారణమహిమ, శివాధిక్యము; విభూతిరుద్రాక్షలింగధారణమాహాత్మ్యము, ప్రకృతిపురుష నామములు, విష్ణుభక్తులు శివభక్తు లగుటకుఁ గారణము, చరలింగస్తుతి, శీలలక్షణము, శివానుభవము మున్నగు వీరశైవమతవిషయములు విపులముగాఁ దెలుపఁబడినవి.

ఈ గ్రంథమువలన సోమనాథుని వేదవేదాంగపరిజ్ఞాన మెంతయేని ప్రస్ఫుట మగుచున్నది. మఱియు నన్నయభట్టు భారతములో

సీ. ధర్మతత్త్వజ్ఞులు ధర్మశాస్త్రం బని

యధ్యాత్మవిదులు వేదాంత మనియు

సీతివిచక్షణుల్ సీతిశాస్త్రం బని .

కవివృషభులు మహాకావ్య మనియు
లాక్షణికులు సర్వలక్ష్యసంగ్రహ మని
యైతిహాసికు లితిహాస మనియుఁ

బరమపౌరాణికుల్ బహుపురాణసముచ్చ

యం బని యును గొనియాడుచుండ

ఆ. వె. వివిధవేదతత్త్వవేది వేదవ్యాసుఁ

దాదిముని పరాశరాత్మజుండు

విష్ణుసన్నిభుండు విశ్వజనీనమై

పరగుచుండఁ జేసె భారతంబు. (ఆది 1-31)

చెప్పినట్లుగా సోమనాథుఁ డీకృతిలో నిట్లు చెప్పియున్నాఁడు.

సీ. వై దికు లిది శుద్ధవై దికం బని యెన్న

శాస్త్రజ్ఞు లిది ధర్మశాస్త్ర మనఁగఁ

దార్కికు లిది మహాతర్కం బనఁగఁ బొ

రాణికు లిదియె పురాణ మనఁగ

నాగమవిదులు దివ్యాగమం బిది యనఁ

దంత్రజ్ఞులు లిది వీరతంత్ర మనఁగఁ

భక్తవారం బిది భక్తిమార్గం బన

ముక్త్యర్థు లిది మహాముక్తిద మన

ఆ. వె. కవులు భువిని నిదియె కావ్యం బనఁగ స

జనులకెల్ల మిగుల సంతసముగ

నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్

పద్యముల్ రచింతు బసవలింగ !

(22 పద్యము)

పండితారాధ్యచరిత్రరచనమునాఁటికి సోమనాథుఁడు చతు

పాఠగుఁడు. కావుననే యీగ్రంథము రచించు సభికారము గలి

సోమనాథునికి ముందు వెలసిన ప్రసిద్ధ శై వాచార్యుఁడు హరదత్తాచార్యుఁడు రచించిన చతుర్వేదతాత్పర్యదీపిక దీనికి మార్గదర్శకము కానోపును.

ఇందులోని నీసము లన్నియు సమతావిలసితము లయి సోమ నాథుని కవితా వై శిష్యమును బ్రకటించుచుండును. భక్తాగ్రేసరుఁ డగు బమ్మెర పోతరాజు "మందారమకరంద" అను పద్యమునకు నిందులోని పద్యమే మూలము. ఆ రెండింటి నీదిగువ నిచ్చుచున్నాఁడను. చతుర్వేదసారము—

సీ. రాకామలజ్యోత్స్నఁ ద్రావ సీచ్ఛలు గన్న
నాచకోరంబుల కరుచి యగునె
సహకారపల్ల నచయములు దొరకేన
జాతికోయిలలకుఁ జప్ప నగునె
క్షీరాబ్ధిలోపలఁ గ్రీడింపఁగల్గిన
భువి రాజహంసకుఁ బుల్ల నగునె
విరిదమ్మవాసనవెల్లి ముంచినఁ గ్రోలు
షట్పదముల కనాస్వాద్య మగునె

ఆ. వె. బహుళతరదయార్ద్రభావప్రభావన
మహిమఁ దనరు జంగమంబు రాఁగ
నతులభక్తి పరుల కాహ్లాదకర మగుఁ
బరిహృతాభిషంగ బసవలింగ ! (155 పద్యము)

సీ. మందారమకరందమాధుర్యమునఁ దేలు
మధుపంబు వోవునే మదనములకు
నిర్మలమందాకినీవీచికలఁ దూఁగు
రాయంచ సనునె తరంగిణులకు
లలితరసాలపల్లవఖాది యై చొక్క
కోయిల సేరునే కుటజములకుఁ

బూరేందుచంద్రికాస్ఫురితచకోరక

మరుగునే సాంద్రనీహారములకు

గీ. సంబుజోదరదివ్యపాదారవింద

చింతనామృతపానవిశేషమత్త

చిత్త మేరీతి నితరులఁ జేరనేర్చు

వినుతగుణశీల ! మాటలు వేయు నేల.

(భాగవతము సప్తమ స్కంధము.)

సోమనాథుఁడు దీనిని బ్రబంధ మని పేర్కొనినాఁడు.

సీ. ఈకృతి రచించి యీలోకమందుఁ బ్ర

తిష్ఠింతు నీశ్వరాధిక్యమహిమ

నీకృతిఁ బాలించి యీలోకమందు సం

పాదింతు జంగమపాత్రమహిమ

నీకృతి యొసరించి యీలోకమందు ని

ష్ఠింతుఁ బ్రసాదసంసేవమహిమ

నీకృతిఁ గావించి యీలోకమునఁ బ్రతి

పాదింతుఁ బలుతరభక్తిమహిమ

గీ. ఆది పృషభాంశజుఁడు బసవాధినాథుఁ

డిట్టికృతినాథుకృపచేత నిష్ఠా డండ్ర

భాషఁ బ్రకటింతుఁ బద్యప్రబంధముగను

వసుధ సత్కవినమ్మతి బసవలింగ !

పలువురుకవులు ప్రబంధశబ్దమును కూర్చు, రచనము అనునర్థమున వాడియుండుటచేఁ బూర్వోక్తమయిన సోమనాథుని యుదాహరణములో విశేష మేమియు లేదు. ఇంతకన్నఁ బద్యము లన్నియు “బసవలింగ” అనెడి యేకమకుటముతోఁ గూర్చఁబడుటచే దీనిని శతకగణములో గణించుటయే సమంజసముగఁ గాన్పించును.

సోమనాథుఁ డీగ్రంథమువలన నీశ్వరాధిక్య, జంగమ, ప్రసాద, భక్తిమహిమలను వ్యాప్త మొనరించినాఁడు. కావుననే యీతని కంకితముగా “అన్యవాదకోలాహలము” అను శతకమును రచించిన యీతని శిష్యప్రశిష్యుఁ డా కృతిలో—

“మీరు చతుర్వేదసారంబు చేసిన

మహితపాండిత్యసమ్మతి నుతించి”

అని యీగ్రంథమును బ్రత్యేకముగఁ బ్రశంసించినాఁడు.

ఛందోవిశేషములు

సోమనాథునికవితలోఁ గాననగు ఛందోవిశేషములు కొన్నిటి కీ చతుర్వేదసారముకూడ నాదర్శముగానున్నది. వ్యస్తపదగతరేఫసంయుక్తాక్షరమునకుఁ బూర్వమందుండు వర్ణమును గురువుగనే గాక తేల్చిపలికి లఘువుగాఁగూడఁ జేసికొనుట పూర్వలాక్షణికసమ్మత మనుట పలువురకుఁ దెలిసినవిషయమే. ఈవిధిని సోమనాథుఁడు కొన్నియెడలఁ బ్రత్యేకశబ్దమధ్యసరేఫసంయుక్తాక్షరపూర్వవర్ణవిషయమునఁ గూడఁ బాటించుట యొకవిశేషము. అట్టి విండలిపద్యములలో నెడనెడఁ గాననగును. మచ్చునకు 134 పద్యమున “రుద్రవశుపతి బ్రహ్మరూపుఁ గొనఁడె” అను ప్రయోగము చూడుఁడు.

రేఫసంయుక్తాక్షరపూర్వవర్ణవిషయమునఁ బాటింపఁబడు నీ పాక్షికవిధిని గొందఱు కవులు అంతస్థములు (Semi-vowels) లోని యితరవర్ణములయిన య, ల, వ, లతో సంయుక్తములయిన యక్షరముల నుండుండు వర్ణవిషయమునఁగూడఁ బాటించియున్నారు. సోమనాథునికిఁ గూడ నిది సమ్మతమే యని తోచును. “శ్రీ రుద్ర జాబాల శ్వేతాశ్వ తరబృహదారణ్య” అను 9వ పద్యమున వకారసంయుక్తమయిన ‘శ్వే’ యనునక్షరమునకుఁ బూర్వమున్న జాబాలశబ్దమందలి లకారమును దేల్చి పలికి లఘువుగాఁ జేసికొననిచో గణభంగ మగునుగదా !

అఖండయతి, రేఫద్వయ యతిప్రాసమైత్రీ సోమనాథునకు సమ్మత మనుటకు దృష్టాంతములు క్వాచిత్ర ముగ నీగ్రంథమునను జూపవచ్చును.

ఆంధ్రమున వీరశై వవాఙ్మయమునకు సంబంధించిన యీ మహా కృతిని శై వగ్రంథములు పెక్కు సంపాదించి ప్రకటించిన మా మిత్రులు గీర్తి శేషులు శ్రీ గంగపట్టణపు సుబ్రహ్మణ్యకవిగారు తొలుదొలుత 1914 సంవత్సరమున బందరులోని భై రవముద్రాక్షరశాలలో ముద్రించి ప్రకటించినారు. ఆముద్రణము బాగుగాఁ బరిష్కృతము గానందున నందుఁ బెక్కుదోషములు దొరలినవి. దీనికిఁ దాళపత్రప్రతులు ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకాలయమునఁగూడఁ దక్కువగానున్నవి. ఇందు శ్రుతిస్మృత్యాది ప్రమాణముల నుదాహరించుటలో సోమనాథుఁడు వానిని బూర్తిగా నొసంగక కుదించి యలఁతియలఁతితునుకలుగాఁ బేర్కొనుటచే వాని సుష్మస్వరూపమును లేఖకులు సరిగా గ్రహింపఁజాలకుండుటచే వ్రాత ప్రతులలో లేఖకదోషము లెక్కువగా దొరలినవి. మఱియు “శివానుభవ సూత్రవివరము” అనుశీర్షికతో 202—297 వఱకు నున్నపద్యములు చాల వఱకు శివానుభవజ్ఞానము లేనివారికి దురవగాహము లవుటచే నందులోఁ గూడఁ బలుతావులఁ గవిపాఠములు మఱుఁగువడి లేఖకులవ్రాతలలో నపపాఠములు దొరలినట్లు కాననగును. ఇట్టిచిక్కులతోడను దోషముల తోడను గూడిన వ్రాతప్రతులఁబట్టి యీగ్రంథమును లెస్సగాఁ బరిష్కరించి ముద్రించుట దుస్సర మని చెప్పనక్కఱలేదు. అయినను సాధ్య మయినంతవఱకుఁ బండితపరిష్కరణము గావింపించి గ్రంథపునర్ముద్రణము నిర్వహింపఁ గీర్తి శేషులు మా మిత్రులు భాషోద్ధారక వావిళ్ళ వేంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు సంకల్పించిరి. సోమనాథుని యనుభవసారమును గూడఁ బరిష్కరింపించి వారితకుమున్న నాతోడ్పాటుతోఁ బ్రకటించిరి. కాని యీగ్రంథముద్రణమును గావింపకముందే వా రస్తమించుట జరగినది.

అందుచేతఁ గృష్ణజిల్లా విజయవాడతాలూకా వల్లూరిపాలెము
వాస్తవ్యులు, భక్తవరులు, వీరశైవులు శ్రీ చలవాది రాచయ్యగారు
విశేషముగఁ బరిశ్రమించి చేకూర్చిన విరాళములతో నీగ్రంథమును నేనే
యిప్పు డిట్లు చేతనై సంతవలకుఁ బరిష్కరించి ప్రకటించితిని. అనుభవ
సారమునకు దీనికిఁగూడఁ బరిశుద్ధమయిన వ్రాతప్రతు లెవరియొద్దనై న
నున్నచో దయతో వానిని బంపినయెడల వానినిగూడఁ బరిశోధించి
భావిముద్రణమున నింతకంటెఁ బరిశుద్ధముగ వెలువరింపనవునని మఱచి
చేయుచున్నాను. పూర్వముద్రణములోఁ బలుతావుల ఛందోభంగములు
కూడఁ గాననగును. "ఛందోభంగం నకారయేత్" యని శాస్త్రకారుల
శాసనము. కావునఁ గవిహృదయము, పద్యార్థము సరిగా గ్రహింపరాని
తావుల సర్థముమాట యెట్లున్నను ఛందోభంగ మయినను గలుగకుండు
నట్లు నేను స్వతంత్రముగఁ గొన్ని సంస్కరణములు గావింపవలసివచ్చినది.
గ్రంథవిస్తరభీతిచే వాని నిట వివరింపనై తిని. ఈ గ్రంథముద్రణమునకు
సహకరించిన మహానీయులకుఁ బ్రోత్సాహకులు శ్రీ చలవాది రాచయ్య,
రాచంశెట్టి బసవనాగయ్యగారలకుఁ బరమేశ్వరుఁ డాయురారోగ్యాభ్యుద
యములఁ బ్రసాదించుఁ గావుత మని ప్రార్థించుచున్నాఁడను. సోమ
నాథుని లఘుకృతులనన్నిటిని గలిపి యొకసంపుటముగాఁ బ్రకటించుటకుఁ
గూడ శ్రీ రాచయ్యగారు దయమించినారు. భక్తులు భాషాభిమానులు
వారికి సర్వవిధములఁ దోడ్పడెదరుగాక !

ఈ గ్రంథపరిష్కరణమున నాతోపాటు శ్రమించియు, పూవులఁ
జూచుటలో సతిశ్రద్ధ వహించియు మిత్రులు, శ్రీపతిముద్రణాలయాధి
కారులు, విద్యావినయసంపన్నులు, శ్రీ తోకల బుచ్చిరాజుగారు నాకు
మిక్కిలి తోడ్పడిన సౌజన్యమునకు నాకృతజ్ఞతాభివందనముల నర్పించు
చున్నాను. పరమేశ్వరుఁడు వారి కన్నివిధముల శుభంకరుఁ డగుఁగావుత
మని యభిలషింతును.

ఇట్లు,

కా కి నా డ, }
28-1-62 }

భక్త జనవిధేయుఁడు,
బం డారు తమ్మయ్య

ప్రకాశకునివిజ్ఞప్తి

విమర్శకాగ్రేసర, ఐతిహాసికసమ్రాట్, ధర్మభూషణ, ఇత్యాది బిరుదాంకితులగు శ్రీ పండిత బండారు తమ్మయ్యగారు నిస్వార్థముగఁ జిరకాలమునుండి సాగించుచున్న శైవవాఙ్మయసేవను గుర్తించని యాంధ్రులుండరు. వారి విమర్శవ్యాసములు పలుపత్రికలలోఁ జిరకాలముగఁ బ్రకటితము లయినవి. ప్రఖ్యాతాంధ్రవీరశైవకవిసార్వభౌముఁడు పాలకురికి సోమనాథుని ద్విపద బసవపురాణమును, అనుభవసారమును, శ్రీనాథుని భీమేశ్వరపురాణమును భాషాద్ధారక వావిళ్ళ వేంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు తమ్మయ్యగారిచేతనే పరిష్కరింపించి వారి పీఠికలతోఁ బ్రకటించియుండుట పలువురెఱింగియేయుండురు. సోమనాథుని లఘుకృతులు పంచప్రకారగద్య మొదలగువాని నెన్నింటినో శ్రీ తమ్మయ్యగారే ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదినందికలు, ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్పత్రిక సందికలు మున్నగువానిలోఁ బ్రకటించియున్నారు. సోమనాథుని లఘుకృతులనన్నిటి నొక ప్రత్యేకసంపుటముగఁ బ్రకటించు నావశ్యకతను గుర్తించి నేను శ్రీ తమ్మయ్యగారి నిందుఁగూర్చి యర్థింపఁగా నీకార్యము నింతకుమున్నే యాంధ్రసాహిత్యపరిషత్పక్షమున నిర్వహింపఁ దాము సంకల్పించితిమనియుఁ గాని యింతవఱ కది జరుగలేదనియు నిట్టిప్రత్యేక సంపుటమును వెలువరించుట యావశ్యకమే యనియు వారును నన్ను హెచ్చరించిరి. కాని సోమనాథుని కృతులలోఁ బేరెన్నికఁగన్న చతుర్వేదసార మొకసారి యిదివఱలో 1914 సంవత్సరమున నేదోవిధముగ ముద్రిత మగుటయేగాని యింతవఱకు మరలఁ బరిష్కృతమయి, ప్రకటితము కాలేదనియు, లఘుకృతులసంపుటమునకు ముందుగా నీచతుర్వేదసారమును బ్రకటించుట మంచిదనియు సూచించిరి. అందుపయి నేను

నామిత్రులు కొందఱతో సంప్రతించి వారి నీసత్కార్యనిర్వహణమున కయి ప్రోత్సహింపఁగాఁ బరమేశ్వరప్రేరణమున భూరివిరాళములతో వా రిందుకుఁ దోడ్పడిరి. ఆమహనీయుల నామము లిందుఁ బ్రకటితము లయినవి. వారి సాహాయ్యములముననే యీగ్రంథ మిట్లు ప్రకాశ మొందఁగల్గినదని మనవిచేయుచున్నాను. భక్తావనతత్పరుండగు పరమేశ్వరుండు నిరంతర మీ పుణ్యపురుషుల కవిరళాయురారోగ్యైశ్వర్యాభ్యుదయములఁ బ్రసాదించుఁగావుత మని ప్రార్థించుచున్నాను. ఈసందర్భమున నాతోపాటు కృషియొనర్చిన శ్రీ రాచంశెట్టి బసవనాగయ్యగారికి నా కృతజ్ఞతాభివందనములు. ఆరోగ్యము లేక డెబ్బదవపడిలోఁ గృశించుచున్నను సహజభాషాభిమాన మతాభిమానములను సోమనాథునియెడఁ గల సమధికభక్తిని బురస్కరించికొని విశేషశ్రమతో నీ గ్రంథమును బరిష్కరించి ప్రకటించిన శ్రీ తమ్మయ్యగారికి దీర్ఘాయురారోగ్యముల ననుగ్రహించి యుమామహేశ్వరులు సోమనాథుని లఘుకృతులసంపుటము గూడఁ ద్వరలో వారి పరిష్కరణముననే ప్రకటితమగు భాగ్యమును ఘటించుఁగాత మని ప్రార్థించుచున్నాను.

వల్లూరుపాలెము }
1-2-1962 }

ఇట్లు, భక్తవిధేయుఁడు,
చ ల వా ది రా చ య్య,

క రి న ప ద ము ల కు అ ర్థ ము లు

పద్యము

పదార్థములు

- 1 అపాంగము=కడకంటిచూడ్కి; నిర్యత్=వెడలు; ఘృణ=కృప.
- 14 ధ్యాంతము=చీకటి.
- 16 పంచాస్యంబు=సింహము; పరశువు=గొడ్డలి, లవిత్రంబు=కొడవలి, భేకి=ఆడుకప్ప.
- 105 నాచికొను=హరించు.
- 150 జంగమలింగము=చరించుశివుడు=శివభక్తుడు.
- 151 చెలఁది=సాలెపురుగు; ప్రోఁక=రాశి.
- 152 జీవగఱ్ఱ=జీవనౌషధము, తంబుర, వీణ మున్నగువాని దండములో శ్రుతి హెచ్చించుటకుఁ దగ్గించుటకు నమర్చు పిడి.
- 153 పడ్డలు=గోవులు.
- 158 బద్దులు=అసత్యములు.
- 173 తెగినతప్పున=హానికలిగించిన దోషమున.
- 182 పూన్తు=పూజింతును.
- 192 అలుఁగువార=ప్రవహింప.
- 194 ప్రాతవాఁడ=భృత్యుఁడ; అడిగఱ్ఱ=పాదసేవకుఁడు.
- 207 అంగవింప=అతిక్రమింప.
- 209 ఉపాదానము=కారణము.
- 213 కృకర, దేవదత్త, ధనంజయములు=ఉపవాయుభేదములు.
- 214 లాల=చొంగ; అస్రము=రక్తము; మజ్జ=ఎముకలందలి చమురు.
- 220 లతాంతములు=పుష్పములు
- 223 భిస్సట=మాడిసయన్నము; చికురము=వెండ్రుక
- 256 సిక్థము=మెతుకు.
- 259 మొదవు=గోవు.
- 299 వై న తేయుండు=గరుత్మంతుఁడు, గడ్డ.
- 301 పాంసువు=ధూళి.

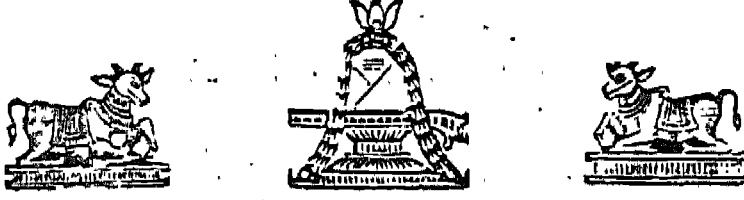

పరిష్కర్త:

శివశ్రీ బండారు తమ్మయ్యగారు.

ఓం

శ్రీమ దుమామహేశ్వరాభ్యాం నమః

జతుర్వేదసారము

సీ స ప ద్య ము లు

గురవే నమస్తే గురవే నమ
స్తే గురుమూర్తి ప్రథితగుణాయ !
శ్రీ శంభవే నమస్తే శంభవే నమ
స్తే శంభు సంచారచేతనాయ !

శ్రీ ప్రమథాయ తే శ్రీ ప్రమథాయ తే
ప్రమథావతార తారస్మరాయ !
శ్రీ వృషభాయ తే శ్రీ వృషభాయ తే
వృషభాంశ వీరమాహేశ్వరాయ !

యని నుతించి భవ దపాంగనిర్వృద్ధుణా
మృతరసాబ్ధిఁ దేల మతిఁ దలంచి
నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్
పద్యము ల్రచితు బసవలింగ !

సారంబు గాఁగ “నమో రుద్ర మన్యవే”

యనుచు ఋగ్వేద మత్యర్థి మ్రొక్క
శ్రీకరంబుగ “నమస్తే రుద్ర మన్యవే”

యని యజుర్వేద మత్యర్థి మ్రొక్క
సారంబు “రుద్రాయ తే రస తే నమో”

యని సామవేద మత్యర్థి మ్రొక్క
ముదము దలిర్ప “నమోఽస్తు రుద్రాయ తే”

యని యధర్వణవేద మర్థి మ్రొక్క
శ్రుతులు “యస్మై నమస్తేఽస్తు సోముః” డనఁగ
మ్రొక్క నెలకొనుకర్త రుద్రుండె యనుచు
నొప్పు వేదాభివందనీయునకు మ్రొక్కి
వసుధ రచియింతు నీకృతి బసవలింగ !

2

శ్రుతి “శతాయుర్వైపురుష” యనఁ గాలంబుఁ

జని మీఱు మాదిరాజప్రభుండు

నదిగాక శ్రుతి “సర్వమన్యత్పరిత్యజ్య”

యనఁ బరిత్యాగుండు అల్లమయ్య

శ్రుతి “ఏకఏవ రుద్రో” యన రుద్రావ

తారుండు శంకరదాసమయ్య

మఱి శ్రుతి “వృషభసమాహుతి” యనఁగను

బరగు మా బండారి బసవవిభుండు

ఆదిగా నఖిల మహాపురాతనభక్త

పాదసరసిజముల భక్తిఁ దాల్చి

నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్

పద్యముల్ రచింతు బసవలింగ !

3

లీనమంత్రస్థానమానహోబుధసంగ

మైనట్టి సిద్ధరామార్యవిభుఁడు
భువిఁ “బుల్కు-సోనై వపుల్కు-సో” యనఁ గుల

శ్రేష్ఠుండు మాదరచెన్నమయ్య
లోలత “నై వచండాలో” యనఁగ గణ

నాథుండు మా శివనాగమయ్య
ధర నిచ్చును “వ్రతమేతచ్ఛాంభవ” మ్మన
శాంభవదీక్షానుసారి నంబి

యాదిగా నఖిలమహాపురాతనభక్త
పాదసరసిజములు భక్తిఁ దాల్చి
నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్
పద్యముల్ రచింతు బసవలింగ !

4

వావిరి “నాచార్యదేవోభవ” యనంగఁ

బరగిన యాచార్యపండితయ్య
ఘన “కృత్తి వాసనే” యన గజాజినధర
మదకరి మడివాళ మాచశౌరి

రమణఁ “దద్విష్టోఃపరం” బను తన్నిష్ఠఁ
బరగిన పోడ్డలబాచిరాజు
ఏపార “నిర్మాల్యమేవ నేకత” యనఁ
బరమపావన బసవప్రసాది

యాది గాఁగ భువి మహాపురాతనభక్త
పాదసరసిజముల భక్తిఁ దాల్చి
నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్
పద్యముల్ రచింతు బసవలింగ !

5

అగు “నసంఖ్యాతసహస్రాణి” నా నసం
 ఖ్యాత మగు ప్రమథగణసమూహి
 యాశ్చర్యగవ్య మీ పాశ్చత్తియై చను
 గణుతింపఁ దగు రుద్రగణసమూహి
 సారంబుగా “శివాఘోరతనూపాప
 కాశినీ” యన భక్తగణసమూహి
 తివిరి “నానావ్రతస్తేన ఏవావృత్తి”
 గలుగు వీరవ్రతగణసమూహి

యాది గాఁగ భువి మహాపురాతనభక్త
 పాదసరసిజముల భక్తిఁ దాల్చి
 నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్
 పద్యముల్ రచింతు బసవలింగ !

6

విను “తవపుత్రోభవిష్యామి” యనుస్మృతి
 దనర రెండవశంభుఁ డనియుఁ జెప్పు
 ఘన ద్వితీయశ్శంభుఁ డని నుతింపంగ ధ
 ర్మాధర్మవిషయ ధర్మస్వరూపి
 నయతను “వృష వృషణం స్పృష్ట్వ” యనఁగ స
 ర్వాంగపవిత్రుఁ గృపైకపాత్రు
 ధర “మమ సర్వథా తద్భవే” త్తన నొప్పు
 కరుణాసముద్రునిఁ గలితరుద్రు

వినుత వృషభసమాహుతి వేదవృత్తి
 నవ్యరుద్రావతారు శ్రీ నందినాథు
 వృషగణాధిపుఁ బశుపతి వినుతిఁ జేసి
 యెసఁగ రచియింతు నీకృతి బసవలింగ !

7

పశుపతి వృషభంబు పశుపతి పరముండు

యనఁగను జెల్లు శుభాక్షరములు

బసవవాక్యంబు పవర్గతృతీయాక్ష

రము బకారము పకారంబువలనఁ

బరగఁ గుద్దాల తామర సకుఠారముల్

వరుస గుద్దలియుఁ దామరయు గొడలి

యనుక్రియను శేషోస్స యను వ్యాకరణసూత్ర

మునఁ జొప్పడు సకారమును శకార

మున నహో వాయు తత్సూత్రమున వకార

మును పకారంబునను దోఁచుఁ బొలుపుమీఱ

బసవనా మంచిదియు లింగభావ్య మగుట

బసవలింగాహ్వాయం బొప్పు బసవలింగ !

8

తగ “యస్య వక్త్రస్థితం దేవి” యన నుండు

నెవ్వనిముఖమునం దెల్లప్రొద్దు

రతి బసవేత్యక్షరత్రయం బమరు వి

భ్రాజితబసవాక్షరత్రయంబు

నెసఁగ “వసామితత్రసతత” మ్మనఁగను

నెవ్వారు వచియింతు రెపుడుఁ బ్రీతి

నరయ “సత్యం సత్య” మన సత్య మిది యన

“నాన్యథా” యన ధర నమరియుండు

ననుచు శంభుండు దేవికి నాన తిచ్చె

సిద్ధరామయ్యచే మఱి చెప్పఁబడియె

నిజము గావున లింగసాన్నిధ్యసుఖము

నొసఁగు మూఁ డక్షరంబులు బసవలింగ !

9

మును బకారము లైంగ్యమున “బకారో వామ
 పార్శ్వతో” యన వామభాగ మయ్యె
 నా సకారము “సకారాంత సద్వాచ్యో” య
 నంగ వాచ్యం బుమానాధునకును
 నా వకారము బకారాభేద మనంగను
 హరునకుఁ దనర వాచ్యార్థ మగును
 నా బసవా యను నక్షరత్రయముకు
 సాక్షి శివాత్మకసరణి గాన

పశుపతి ప్రమోద మందును బసవ యనంగ
 మంత్ర ముత్తమ మగు రుద్రమంత్ర మవని
 ముఖ్యము జపంబు సల్పిన పుణ్యరాశి
 ఫలము మూఁ డక్షరంబులు బసవలింగ !

10

తివిరి బకారంబు ధీ వకారంబును

బ్రణుతింప నటుగాన ప్రణవ మదియుఁ
 జెలఁగి సకార కించిద్భేద మా సకా

రాకృతి గాన తదంశ మటియు
 సంగతాంతర్గత శృంగ మకారప్ర

కారంబు గాన వకార మదియు
 బసవాక్షరంబు లేర్పడ శివునకుఁ బ్రీతి

గాన శివా యనఁ బూనె నవియు

ఓ న్నమశ్శివాయ యనెడి సన్నతాక్ష

రములఁ జెందును బసవాక్షరత్రయంబు

గాన శ్రీషడక్షరజపానూనఫలము

నొసఁగు బసవాక్షరంబులు బసవలింగ !

11

మహి బకారంబు “బ్రహ్మ శివో మే యస్తు”

అనఁగ నీశానవక్త్రాత్మకంబు

నొగి సకారంబు సద్యోజాత మితి యన

సరణి సద్యోజాతసంభవంబు

వఱలు వకారంబు వామదేవాన్నితి

యనఁగఁ దద్వామదేవాస్యజంబు

శ్రీలింగపద మఘోరే భ్యోధ భ్యోరేభ్య

యనఁగ నఘోరలింగాహ్వాయంబు

సహజవృషభంబు తత్పురుషాయ యనఁగ

నాదితత్పురుషంబు శుభాభిజాత

మగు సదాశివనామంబు మహితజపిత

ఫలము బసవాక్షరము లిచ్చు బసవలింగ !

12

బా భర్గున విరళబ్రహ్మంబు గావున

నా బకారంబు శివాత్మకంబు

సా శంభు నాకారసంపద గావున

నా సకారంబు గుర్వాత్మకంబు

వా వరదుని వచోవాసన గావున

నా వకారంబు మంత్రాత్మకంబు

నటు గూడఁ ద్రితయసంపుటము గావున బస

వాక్షరత్రయము లింగాత్మకంబు

నట్టి బసవలింగాక్షర మాది నెన్నఁ

బడును గురుమంత్రోచ్చారణఫలము నొసఁగుఁ

గాన బసవలింగాంకతఖ్యాతి శ్రుతుల

వసుధ రచియింతు నతిభక్తి బసవలింగ !

13

బసవన్న శ్రీపాదపద్మముల్ భవవార్ధి
 పార మందించు తెప్ప లని తలఁచి
 బసవన్న శ్రీపాదపద్మముల్ భవచయ
 ధ్వాంత మడంచు దీపంబు లనియు
 బసవన్న శ్రీపాదపద్మముల్ రాజిలు
 భుక్తి ముక్తికి సురభూజము లని
 బసవన్న శ్రీపాదపద్మముల్ కల్పభూ
 జంబుల ప్రథమబీజంబు లనియుఁ

బ్రస్తుతింప నొప్పు బసవాధినాథుని
 పాదసరసిజములు భక్తిఁ దాల్చి
 నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసార మన్
 పద్యముల్ రచింతు బసవలింగ !

14

బసవన్న మహిమఁ జెప్ప నిన్వఁ బాయు దు
 స్తరనిరంతరమహాతురభయంబు
 బసవన్న మతిఁ దలఁప నిన్వఁ బాయు దు
 స్వప్న దుశ్శకున దుర్జనభయంబు
 బసవన్నఁ బేర్కొన్నఁ బాయు దుర్ధ్వాంతవి
 శ్రాంతేంద్రియక్రాంతచింతనంబు
 బసవన్న యశ మన్నఁ బైఁగొన్నఁ బాయు భ
 వాటవీచ్ఛన్న దేహశ్రయంబు

బసవ శరణు ముక్తిసౌభాగ్య మెసఁగు
 బసవ శరణు విశ్రుతభక్తి చెందు
 బసవ శరణు భక్తిసౌభాగ్యమహిమ
 మెసఁగు నని మిమ్ము స్మరియింతు బసవలింగ !

15

పరవాదిమదగజ ప్రబలపంచాస్యంబు
 పరవాదిభూధర వజ్రధార
 పరవాదిమేఘ నిర్భరపవమానంబు
 పరవాదిభూరుహప్రథితపరశు
 పరవాదితస్కర పటుతరశూలంబు
 పరవాదిజలనిధిబాడబాగ్ని
 పరవాదిలతలకు భాస్వల్లవిత్రంబు
 పరవాదిభేకిభీకరముఖాహి

దండనాయకబసవఁ డుద్దండశౌర్యఁ
 డతఁడు పరవాదినిర్హరణార్థబుద్ధి
 మతము లాటింటిఁ జర్చించు మహితసూక్తు
 లెసఁగ రచియింతు వసుమతి బసవలింగ !

16

భక్త చింతామణి భక్త చూడామణి
 భక్తైకనుతుఁడు సద్భక్తి యుతుఁడు
 భక్త సత్త్వాణుండు భక్త కళ్యాణుండు
 భక్త సంబంధుండు భక్తి విభుఁడు
 భక్త విధేయుండు భక్త సహాయుండు
 భక్త కింకరుఁడు సద్భక్తి పరుఁడు
 భక్తాంతరంగుండు భక్తాబ్జభృంగుండు
 భక్త హృన్మయుఁడు సద్భక్తి చయుఁడు

దండనాథుండు బసవఁ డుద్యద్గిరిష్ఠుఁ
 డాదివృషభుండు భక్త హితార్థబుద్ధి
 మతము లాటింటిఁ జర్చించు మహితసూక్తు
 లెసఁగ రచియింతు వసుమతి బసవలింగ !

17

ఈకృతి రచించి యీలోకమందుఁ బ్ర
 తిష్ఠింతు నీశ్వరాధిక్యమహిమ
 నీకృతి పాలించి యీలోకమందు సం
 పాదింతు జంగమపాత్రమహిమ
 నీకృతి యొనరించి యీలోకమం దను
 ష్ఠింతుఁ బ్రసాదసంసేవమహిమ
 నీకృతి గావించి యీలోకమునఁ బ్రతి
 పాదింతుఁ బటుతరభక్తిమహిమ
 నాదివృషభాంశజుఁడు బసవాధినాథుఁ
 డిట్టి కృతినాథుకృపచేత నిష్ఠా డాంధ్ర
 భాషఁ బ్రకటింతుఁ బద్యప్రబంధముగను
 వసుధ సత్కవిసమ్మతి బసవలింగ !

18

శ్రీరుద్ర జాబాల శ్వేతాశ్వతర బృహ
 దారణ్య తైత్తిరీయ మాది గాఁగ
 బ్రహ్మబిందువు పంచబ్రహ్మత్మగర్భ కా
 త్యాయనీ శుక్ల కాలాగ్ని రుద్ర
 కాపాల శోషీయ గాల వాజసనేయ
 శాండిల్య ప్రశ్న సుశంఖ హంస
 పవమాన కై వల్య బాష్కల సశివ సం
 కల్పనారాయణ కాండవాది
 శాఖలం దుపనిషచ్ఛయమం దధర్వణ
 ఋగ్వేద సామము లెంచి మించి
 శ్రుతి పురాణాగమములందు శుద్ధవీర
 శై వమునకును దగినట్టి సరణు లెల్లఁ
 జేర్చి మీకృపవలనను జెడని భక్తి
 పదముచేత రచించెద బసవలింగ !

19

పద్యగణాక్షరపరిమితోదాత్తాను
 దాత స్వరాదులు దప్పకుండ
 ధాతుశబ్దాభిసూక్తముతోడఁ జేరిన
 వాక్యముల్ సంప్రీతి వచ్చియుండ
 స్వరవర్ణపదబంధసంధిన్యూనాతిరి
 క్తప్రయోగంబులు గలుగకుండ
 నిజపదవాక్యార్థనిరయోక్తులతోడఁ
 బై యర్థములు దప్పు పడకయుండ

నలరు నుపనిషద్వేదసూక్తులకు భాష్య
 మునకు నై ఘంటికంబుల కనుగుణంబు
 లగు పురాణస్మృతీతిహాసాగమోక్తు
 లెసఁగ రచియింతు నీకృతి బసవలింగ !

20

శ్రుతుల “దానూమతి ప్రతిరిష్యతి” యనంగఁ
 గల్పార్థ మేకంబుగాను తుష్ట
 సంచయ “మాప్నోతి సహసాయతి” యనంగ
 శ్రుతులు పురాణోక్తతతులు గాఁగ
 శ్రుతిస్మృతులకు విరుద్ధత్వ మున్నఁ ద
 త్పర మొల్లరు బుధవరులు గాన
 అల శైవ వైష్ణవాదు లనర్హవాక్యమం
 చనియెద రితరవాక్యములు గాన

నొగి శ్రుతిస్మృతులకు యుక్తంబుగాఁ బురా
 ణాగమాదిసూక్తు లతిశయిల్ల
 భాష్యరీతిఁ దేటపఱతు నుద్యద్భక్తి
 పథము విస్తరిల్ల బసవలింగ !

21

శ్రుతి కల్పభూజసంచితబీజభావన

“నగ్నిమీశే” యన నాది వెలయు

శ్రుతి సుధాంబుధిమధ్యగతిరత్నభాతి “ని

స్సంగతత్పురు” పనంగ వెలయు

శ్రుతి హేమగిరిశృంగరుచి నంత్యమున “సర్వ

మన్యత్పరిత్యజ్య” యనంగ వెలయు

శ్రుతి శివక్షేత్రసంతతశాసనస్థితి

నెడనెడఁ బ్రణవమై యిట్లు వెలయు

వేదజన్మభూమి వేదాంతవేద్యుండు

వేదమయుండు వేదవినుతకీర్తి

దివ్యలింగమూర్తి భవ్యతేజస్సూర్తి

భవుడై యాదికర్త బసవలింగ !

26

ఆదియా ఋగ్వేద మది “యగ్నిమీశేపు

రోహిత” మనంగ నిరూపితముగ

సర్వాగమోత్తరసరణి “సద్భస్మశ

శాంక” మిది యనంగ సంచితముగ

భాష్యసత్సంహిత పరగంగ “జాతవే

దస్థాణు” రనంగ సంస్థాపితముగ

ధర తైంగ్యమున “జలస్తంభరూపిణి” యనంగ

గడువడి సద్వార్త నుడువఁగాను

నిట్టిధర్మంబు లెల్లను దిట్టముగను

దెలిపెడును నీమహత్త్వంబు తేటవడఁగ

నిర్వికల్పరతిఁ జతుర్వేదసారమున్

వెస రచింతు నేను బసవలింగ !

27

అలరుచు ఋగ్వేద మటు “ఏక ఏవ రు
 ద్రోనద్వితీయ” నా రూఢిఁ దగిలి
 తగ యజుర్వేదంబు దా “నమస్తే అస్తు
 రుద్రరూపేభ్య” నా రూఢిఁ బొగడ
 నిమ్ముగ సామవేదమ్ము “విశ్వాధికో
 రుద్ర మహర్షి ” నా రూఢిఁ దగిలి
 యొగి నధర్వణవేద “మూర్ధ్వబాహవే” యన
 “రుద్రస్తువంతి” నా రూఢిఁ దగిలి

పరగ లింగమూర్తి భావవశ్యుం డగు
 కలిమి మెఱసి బందికాండ్రఁ జేసి
 వంగకాయలట్లు లింగము ల్లాఁ జూచు
 ప్రతిభ మీకె యొప్పు బసవలింగ !

28

పొంగారుసమ్మతి “లింగమధ్యే జగ
 త్సర్వం” బనంగ శాస్త్రంబులందు
 అలరి “లింగాంకితం” బయ్యు “జగద్భరి
 తం” బన నారుషేయంబులందు
 స్థితిఁ “బ్రహ్మయాంతవ్రజేద్దీపితేనలిం
 గ” మనంగ విమలాగమము దలఁప
 నరిది శ్రీకొన్నెల నా “లింగ ముచ్యతే”
 యనునట్లు శివరహస్యంబులందుఁ

బరగు లింగమూర్తి భావవశ్యుం డగు
 కలిమి మెఱసి బందికాండ్రఁ జేసి
 వంగకాయలట్లు లింగము ల్లాఁ జూచు
 ప్రతిభ మీకె యొప్పు బసవలింగ !

29

శ్రుతి "అహ మ్మేవ పశూనా మధిపతి ర
 సావితి" యనఁగ విస్ఫారమహిమ
 వర్ణన కెక్క "శర్వాయ చ పశుపత
 యే చ నమో" యన నిద్రమహిమఁ
 బ్రబలి "ఇమం పశుపత యే చ తే యద్య
 బధ్నామి" యనఁగ నపారమహిమ
 వ్యాపితలీల "నుమాపతయే పశు
 పతయే నమో" యన నతులమహిమఁ

బరగుఁ గాన శివుఁడె పశుపతి యజహరీం
 ద్రాదు లెల్లఁ బశువు లనెడుశ్రుతులు
 చదివి చదివి కూళ లది యెట్లకో శివ
 భక్తిహీను లై రి బసవలింగ !

30

శ్రుతి "విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో
 విశ్వతో బాహు" నా విమలకీర్తి
 యలర "నణోరణీయాన్మహతోమహీ
 యా" నన విశ్వతోవ్యాప్తమూర్తి
 యొనరఁ దా నభిరతి "నో న్నమో నమ" యన
 నతులితమహిమ మహాత్మపూర్తి
 మహిమ దీపింప "సోమః పవతేజని
 తామతీ నా" మన ధన్యకీర్తి

శివుఁడె యంచు సకలశిష్టులు పలుకంగ
 మ్రోయునట్టి వేదములు దొడంగి
 చదివి చదివి కూళ లదియెట్లకో శివ
 భక్తిహీను లై రి బసవలింగ !

31

జగతిలోపలను “యస్మా త్పరం నాస్తి” నాఁ
 బరమపరునిమీఁదఁ బరము గలదె
 యింపారగా “ఏక ఏవ రుద్రోఽచ్యుతే”
 యనఁగ రెండవరుద్రుఁ డాదిఁ గలఁడె
 కూర్చిమై “సశివ ఏకోఽధ్యేయ” యనఁగ ధ్యే
 యుండు శివుండు వేఱొండు గలఁడె
 యిల “అపరస్స మహేశ్వరో” యన మహే
 శ్వరుపై ని మఱి మహేశ్వరుండు గలఁడె
 యటులు శంకరుండు మహాదేవుఁ డీశానుఁ
 డఖిలవేదవేద్యుఁ డభవుఁ డుండ
 నితరసురలఁ గూఢ లెట్లాకో భజియించి
 భవనిమగ్ను లై రి బసవలింగ !

32

ఇంపారగా “పశూనాం పతయే నమో”
 యనఁగను బశుపతి యైనవాఁడు
 భాతిమీఱ “దిశాఁచపతయే నమో నమో”
 యనఁగ దిశాపతి యైనవాఁడు
 తేజరిల్ల “గణపతిభ్యశ్చివో నమో”
 యనఁగ గణాధ్యక్షుఁ డై నవాఁడు
 తేటపడ “సభాపతిభ్యశ్చివో నమో”
 యనఁగ సభాపతి యైనవాఁడు

ధ్యేయుఁ డనుచును సురలు నుతింపుచుండ
 శిష్టజను లెల్ల హరుఁడె పో శ్రేష్ఠుఁ డనఁగ
 భవుని మఱి రుద్రసూక్తులు వ్రస్తుతించు
 భంగి నెఱుంగరొ కూళలు బసవలింగ !

33

తెల్లంబుగా “స్మర్య తే న చ దృశ్యతే”

యనుచు వేదములు తథ్యంబు పలుక

సుప్రసిద్ధంబుగా “నప్రాప్య మససా న

హా” యని శ్రుతి నిశ్చయంబుఁ బలుక

నారూఢముగను “వేదారహస్యప్రోక్త”

మనుచు వేదంబులు నట్లు పలుకఁ

దేటపడఁగ “సత్యతిష్ఠదశాంగుళం”

బనుచు వేదంబు లత్యర్థిఁ బలుక

నట్ల శంకరుఁడు మహాదేవుఁ డీశానుఁ

డఖిలవేదవేద్యుఁ డభవుఁ డుండ

నితరసురలఁ గూఢ లెట్లాకో భజియించి

భవనిమిగ్ను లై రి బసవలింగ !

34

వ్యాసభుజంబు విన్యాసంబు గా దన్నఁ

గాశిని రంజిల్లు గంగ సాక్షి

ఘనతఁ గాశీఖండమున “సర్వజలజాత

ముపహర్తు” మనఁగ సముద్ధతముగ

“నంగుష్ఠతర్జనీభ్యశ్చ భస్మద్వార”

మనఁగఁ దదీయోక్తి నంచితముగ

నెఱి నంది “పూర్వవినిస్రూతాదే” వన

ముల్లోకములు గూడ ముంచినట్టి

గంగ నిరతంబు నీజటాగ్రంబుఁ జొచ్చి

గానరాకున్న మఱి నఖాగ్రంబు విద్రువ

వెలికిఁ బటతెంచు టెఱుఁగరే వెఱిజనులు

భర్గుమహిమంబు దెలియరు బసవలింగ !

35

క్షోణిపై వెలసెడి కేనోపనిష దుక్తి

“ఇద మిద మిద” మని యేర్పఱువఁగ

నెఱి యజుర్వేదోపనిషది “విషం తృణా

గ్ర మపి న చలతి” నా స్కాందమునను

స్వాధ్యాయనోపనిషత్సూక్తి “నాచల

యతితృణం” బనఁగ గ్రంథాంతరమునఁ

జనవార లై ంగ్యంబునను “తృణం వాపి య

క్షశ్చ పశ్యతి” యని గణన సేయఁ

యక్షనాయకుఁ డాదిగా ననవరతము

హరి ముసీంద్రులు గరుడులు సురలు పరగఁ

బొగడుచుండు టెఱుంగరే భూమిజనులు

ప్రాకృతులు గాక వేఱొండె బసవలింగ !

36

ధర “గదాభ్యః పూత” యనుచు నా

దిత్యపురాణంబు దివిరి పొగడ

నింపార “నారాయణం పుమానత్యయ”

యని తత్పురాణంబు వినుతి సేయ

మొదల సౌరపురాణమున “రంజితో మేరు

పర్వతో” యనుచును బ్రస్తుతింప

యుక్తి “సంతర్పితే నోక్తం దివౌకస”

యని తత్పురాణంబు వినుతి సేయ

నిన్నివిధముల శ్రుతిపురాణేతిహాస

వాక్యములు మ్రోయుచుండంగ వసుధఁ గూళ

లిది నిజం బని తెలియ రదేమొగాని

ప్రాకృతులు పాపమతు లై రి బసవలింగ !

37

ధరఁ “దృణబిం ద్వన్యథా సహి” యనియెడుఁ
 గాదె శ్రీకాళికాఖండసూక్తి
 జలజజవాక్యంబు “శంభుభక్త్యా చ స
 ర్వేషా” మనంగ సద్వృత్తి గాదె
 మొదలఁ “బాశుపతేన ముక్తిర్నప్రసేన
 కాంస్యా” యనంగను గ్రతుఫలంబు
 వ్యక్తిఁ గాశీఖండసూక్తి “దాస్యామి స
 ర్వేషా” మనంగను విన ర దేమొ

దవిలి “విద్యానమృత ఇహ భవతి”యనుచు
 వేదపురుషుండు దాఁ జెప్పెఁ గాదె యిట్లు
 కాన ముక్తుల కెల్ల ను గారణంబు
 భర్గుపాదాబ్జభక్తియే బసవలింగ !

38

ఒనరు లింగపురాణమున “వేదతేచ దు
 రాత్మా” న యన నిశ్చయంబు గాదె
 స్కందపురాణాదిసంహితసూక్తి “య
 స్మరతి పతంతి” నా మఱచి రెట్లు
 లననేల సూతగీతిని “యథాస్యాపాన
 మో” యన సమబుద్ధి యుడుగ రెట్లు
 స్కందపురాణసంగతి “శ్వపచాధమో”
 యను సూక్తిఁ దప్పక యరయ రెట్లు

రూఢి మీఱ శ్వేతాశ్వేతరోపనిషది
 నట్ల “దేవా ననంతా” ననంగ మఱియుఁ
 గడఁగి విష్ణాదులను గరకంతుఁ బోల్చు
 పాపులను జూడఁబోలునే బసవలింగ !

39

సప్త వేధించెఁ “బ్రజాపతిర్వివశా మ
హా”ర్తనా దనఁ గూఁతు నతఁడు గలియ
గర్వింపఁ “గర్తోపకర్తస్యవదనంబు”
ననఁగ బ్రహ్మశిరంబుఁ దునిమివై చె
నొగిఁ “బురాత్మన్యేవ చోష్ఠత్వ” మన బ్రహ్మ
సుతుని నుప్తముఁ జేసె నతఁడు గ్రొవ్వ
జగతిఁ “ద్రిపురమదశాసినే యస్తేచ”
యనఁగను వేగఁ గట్టలుకఁ దుడిచె

నంగజుఁడు “లలాటస్థహుతాశనె” యన
నంగజుని వ్రచ్చి నిటలనేత్రాగ్నిఁ గాలెఁ
గాన నద్వైతులకు జగత్కంటకులకుఁ
బాటు తప్పునే హరుచేత బసవలింగ !

40

శ్రీవీరభద్రుఁ డారిచియ జపురుషునిఁ
బటపుట సూర్యునిపళ్ళు డుల్చి
యగ్నిచేతులును జిహ్వాలు గోసివై చుట
భగనుకన్నులు దీసి జగతి నూకి
మునులను రోషించి మొదటఁ జంద్రునిఁ బట్టి
ధరణిపైఁ బడవై చి తన్నుటయును
నదితి చన్ముక్కు శారదముక్కు గోయుట
తఱిమి సురలనెల్లఁ దఱుఁగుటయును

మఱియు దీక్షితులను బట్టి మదము దగ న
ణంచి “రుద్యేహతే” యన నధ్వరస్య
యనఁగ మొదలఁ దా “నిదమస్తు” హవ్య మనఁగఁ
బాటు దప్పునె హరుచేత బసవలింగ !

41

మహిని రుద్రుండు “చర్మాంబరో శ్రీభవే”

త్తనఁగ వ్యాఘ్రాసురు నద్భుతముగ
నడఁచె శంభుఁడు “పాదహస్తేయతం చర్మ”

మనఁగ గజాసురు నతులితముగఁ
జీతె శరభుఁడు “నృసింహజినాంబరో”

యన నృసింహజినం బక్కజముగ
ఖండించె వీరభద్రుండు “సయజ్ఞస్య”
యనఁగ యజ్ఞపురుషు నచ్చెరువుగఁ

గట్టి పట్టి కొట్టి కారించి మించెను
సకలసురలు మునులు సన్నుతింప
క్షీతిని “గృత్తివాససే” యను శ్రుత్యుక్తి
ప్రత్యయంబు గాదె బసవలింగ !

42

“క్రియకరోదేవవిక్రీర్తితోయకరో సు
సతరవ” త్తన సూతసంహితలను
“క్రీడనకాయేవ క్రీడనకా” యను
కాళికాఖండ సూక్తములు మఱియు
“యస్యకింకధ నై వ” యాదిత్యసూక్తి త
త్సూక్తిని “నై వప్రసూతి” యనఁగఁ
దవిలి మును “శుకవ”త్తనఁ “బ్రళయోదయో”
యనఁగను నీశుక్రీడార్థ మైన

పశువు లుష్మంబు లశ్వముల్ బంట్లు సురలు
క్రీడ సల్పును శంభుండు చూడఁ జూడఁ
జచ్చి పుట్టెడువారలు శంభుసరియె
బ్రహ్మ విష్ణాదిదేవతల్ బసవలింగ !

43

పొడువకుండఁగ నోడుఁ బొడువంగ నోడు శి

వాజను మీటి యహస్కరుండు

వీవకుండఁగ నోడు వీవంగ నోడు శి

వాజను మీటి మహానిలుండు

కాలకుండఁగ నోడుఁ గాలంగ నోడు శి

వాజను మీటి హుతాశనుండు

కురియింపమికి నోడుఁ గురియింప నోడు శి

వాజకు వెఱచి వజ్రాయుధుండు

చంపకుండఁగ నోడును జంప నోడు

మృదునియాజను మీటియు మృత్యు దండ

ధర విధాత లోడుదురట “ధావతి” యని

పరగ శ్రుతులిట్టులను మ్రోయు బసవలింగ !

44

గిరిజేశునకు “నతఃపర” మున్నదే “నాస్తి

లింగాత్పరం” బని లీల మ్రోయు

మృదునకు సరి గలఁడే “నభూతో నభ

విష్యతి” యనుచు సద్వృత్తిఁ బలుక

హరుఁడు సాధారణుం డనఁగను గూడునే

“సోంత్యజో” యనఁగను సూక్తి యెఱిగి

భవు నొరుం బోల్పుఁ బాపంబు గాదె “పతంతి

యమశాసనే”యన నట్ల మఱియు

శ్రుతి శిరస్సమూహి “పతిరేకయాశీ” త్త

నుచు వచింప దుర్గుణులు మదించి

యితరసురలఁ బట్టి పతితులు సన్ముక్తి

బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ !

45

“కాచ మన్యం”చనా గాజుఁబెంచికలు ర
 త్నము లుండ నేరు మర్నయునిఁ బోలు
 “గూపంఖనతి” యన గూపంబులట్ల జా
 హ్నవిని దలంచు మర్నరునిఁ బోలుఁ
 “బూజం త్యజే”త్ర నం బో నోడ యుండంగ
 వడరూది నిలిచిన వదరుఁ బోలు
 ధర “సురగా” యన సురధేను వుండంగ
 గొడ్డు పితుక నేఁగు కుమతిఁ బోలు
 నట్ల “చర్మవదాకాశ” మనఁగఁ గనియు
 సరణి గవయంగఁ గోరెడు జడునిఁ బోలు
 నిన్నుఁ గొల్వక యొరుఁ గొల్చు నీచమతులు
 వసుధ శ్రుతులు చెప్పెడుఁగాదె బసవలింగ !

46

కారణోక్తుల “న గురోరధికం న గు
 రోరధికం” బని రూఢిఁ బొగడ
 నిల “గురురూపో మహేశ్వరో” యనుచు స
 ర్వాగమోత్తరములు నర్థిఁ బొగడ
 మఱి “గురురూపం సమాదాయ” యనుచుఁ గ్రి
 యాతిలకంబు నత్యర్థిఁ బొగడ
 వారక “నాస్తి తత్త్వం గురోః పర” మని
 యారుపేయంబులు గోరి పొగడ

శ్రుతులు “నాచార్యదేవో భవతి” యనంగ
 సకలభుక్తిముక్తిప్రదాయకుఁడు గురుఁడు
 శివుఁడు గురుమూర్తి పరసదాశివుఁడ యనుచుఁ
 బ్రస్తుతించెడు గురుమూర్తి బసవలింగ !

47

219 SOM

ALL

చ తు ర్వే ద సా ర ము

25

దీపితమతి “నద్వితీయోస్తి కుత్ర చి”
 తనుచు శ్రీలైంగ్యంబు వినుతి సేయ
 మతి “శతరుద్రీయ మధ్యగా” యనుచు న
 య్యజ్ఞవై భవఖండ మర్చి బొగడ
 కారణాగమము “మంత్రై రుపమంత్రై ర
 నేకథా” యనుచును నియతి బొగడ
 నయ్యాగమంబు “విద్యాజపతో ఆశ్ను
 యాచ్ఛివం” బనుచు నత్యర్థి జదువ
 ధరను “యదజనాత్త దా” యని శాస్త్రంబు
 లను నమశ్శివాయ యనుచు శ్రుతులు
 భక్తి మ్రొక్కఁ బరగు పంచాక్షరస్వరూ
 పంబు శివుఁడు గాదె బసవలింగ !

48

శ్రీశివధర్మోక్తిఁ “గ్రీడమానోపి యః
 కుర్యా” త్తనంగ నకుంతితముగ
 మతి “పాంసవఃక్రీడూమానోపిశ్యంగంబు
 శయనం” తదీయోక్తి సంగతముగ
 లైంగ్యంబునందు “బాలానాం చ భజ శివ”
 మ్మనుచుఁ “గృత్వా” యన నంచితముగ
 నాసారమున “మృణ్మయం చాపి సంభవ
 త్వే భూభుజ” యనఁగ వితతముగను
 ఇసుక లోష్ణంబునను మంటి వసుధ లింగ
 మూర్తిఁ గావించి కొల్చిన ముక్తి యగును
 బాలురకు నన్నఁ బ్రత్యక్షభవ్యలింగ
 భజనఫల మెన్న శక్యంబె బసవలింగ !

49

తివిరి ఋగ్వేద “మస్థితయతి సాలభ్య
 తేభ్యో” యనంగ సత్త్రియ దలిర్ప
 నా యజుర్వేద “మింద్రదాయతి సప్తాశ్వ
 తేభ్యో” యనంగ భక్తియుఁ దలిర్పఁ
 దవిలియు వాయు “యథా దై వతా” యని
 “యజ ముపచరతి” యనుచుఁ బొగడఁ
 దాను వెండియు “యోగదై వతా” యనుచును
 “యజ ముపచరతి” యనుచుఁ బలుక

హింస గావించి పడయు నా యింద్రపదవి
 వాయుసూక్తిని “తద్దళం వా” యనంగఁ
 బుడిసెఁ దుదకంబు పైఁబోసి పువ్వుతేకు
 భర్గుఁ బూజింపఁ జాలదే బసవలింగ !

50

ఐశ్వర్య మర్థించి యమరులు “శ్రుతి మరి
 తోత్తధయం” తనాఁ దొడరి కొలువ
 సన్మనీంద్రులు క్రియాసఫలత కర్థించి
 “జయజయా” యని భక్తినియతిఁ బొగడ
 యతివరుల్ మోక్షార్థులై బ్రహ్మలోకప
 దాన్వేషు లగుచు నత్యర్థిఁ గొలువ
 నిత్యపూజానిష్ఠ మృత్యుహరముగా “య
 జా మహే” యని భక్తజనులు గొలువ

నర్భకుల్ గర్భదుఃఖాపహరణముగను
 “త్వం ప్రపద్యే” యనుచును జిత్తమునఁ గొలువ
 నభిమతార్థంబు లొసఁగు లింగార్చన ప్ర
 భావ మెంచరు కూళలు బసవలింగ !

51

సలి లైంగ్య మనుపురాణము “సూకరో” యన
 నొగి గణత్వము నొందె నొక్కపంది
 తనర శివరహస్యమున “విదీపో గత
 ప్రాయో” యనఁగ ముక్తి వడసె దొంగ
 ఆ హరప్రాసాద మనుసంహితను జెప్పి
 యొగి మోక్షమును జెందె నొక్కరాజు
 ముక్తి వడసెఁ గరి ముక్తిఖండమున “నా
 థా యనాథా” యను తత్త్వమునను

లింగసాహస్రతయును సత్సంగతోక్తి
 విభుధవర్గంబు చెప్పినవిధము భస్మ
 ధరునకును మున్ను సద్గతి దనరెఁగాదె
 భక్తి నే మని చెప్పుదు బసవలింగ !

52

తప్పక భృగుసంహితను “యః శివేతి స్మ
 రే త్కించి” దనుచు సత్త్రియఁ దలిర్ప
 ఘనమైన విష్ణువాక్యము “శివమే వాను
 చింతయే” త్తనుచు సంస్మృతిఁ దలిర్ప
 సతతంబు శ్రీభాగవతపురాణంబున
 “శివ శివే” యంచును జెలఁగి మ్రోయ
 మున్ను కూర్మపురాణమున “శివ ఇత్యక్ష
 రద్వయం” బనుచుఁ బురాణవితతి

చెలఁగి యిట్లు మ్రోయు “శివ శివ శివదేవ”
 యనుచు శ్రుతులుఁ బొగడునట్లు గాన
 శివునిఁ దలఁచుమాత్ర సిద్ధించు నపవర్గ
 పదవి యొందు లేల బసవలింగ !

53

తగఁ “గ్రిమికీటపతంగోపి” యనుచు నా

శివరహస్యంబునఁ జెప్పెఁ గాన

యేపార “నరక సయేవ పశుత్వం చ”

యను సంహితోక్తుల నమరుఁ గాన

పరికింప “జన్మస్య పాక మధ్యా” యని

వాయవీయంబున వఱలుఁ గాన

ప్రకటింప “మానుషారాక్షసా” యనుచు న

నామయంబును గడు సర్థి మ్రోయఁ

బరగు శ్రుతి “భవామ శరదశ్మత” మటంచుఁ

జాటుఁ గాన సకలసౌఖ్యములకు

నిక్క మేకలింగనిష్ఠాపరత్వాను

భవసుఖంబు పదము బసవలింగ !

54

విభూతి రుద్రాక్ష లింగధారణ మాహాత్మ్యము

విశ్రుతాధర్వణాదిశ్రుతिसంధాన

మున సమర్థించు విభూతిభాతి

రూపింపఁ గాలాగ్ని రుద్రాద్యుపనిషచ్చ

యమున రక్షౌవగాహము ఘనంబు

తివిరి శాతాతపద్వితయవిజ్ఞానేశ్వ

రాదిస్మృతులు ట్రొర మనుచుఁ జెప్ప

బ్రహ్మకూర్మాదిపురాణముల్ గుమిగూడి

క్రమమున భస్మధారణముగుణము

సన్నుతించు జాబౌలాదిశాఖలందు

భసితమును దప్పక ధరించుఫలము దివిరి

యిట్టిసూత్రములఁ దెలిసి యెలమి మీఱ

భాష్యసూక్తులు గాన్నించు బసవలింగ !

55

చర్చింప శివధర్మశాస్త్రంబు దా "స్నాన
మాగ్నేయ మాచరే" త్తనుచుఁ బొగడఁ
బ్రకటింప వాయుపురాణంబు "భస్మనా
చత్రిపుండ్రక" మని సంస్తుతింప
సంధిల్ల లైంగ్యంబు "సర్వతీర్థావగా
హంబు భూతిస్నాన" మనుచుఁ జదువ
నలి భవిష్యత్పురాణమున "భసితతను
మాపురా" యనుచు సమాఖ్య సేయఁ
జను పురాణముక్తి శాఖోపనిషదాగ
మాదిధర్మములును మహితవృత్తి
వినుతి సేయుచుండ వేదూరు లాభూతి
బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ !

56

తనర శ్రీలైంగ్యంబునను "మస్తకే వాపి
ధారయే" త్తనుచు నాదట నుతింప
నిపుణత వెలయ వాయుపురాణమునను "రు
ద్రాక్షధారణ" యన నతిశయిల్లఁ
బ్రతిభతో స్కాందపురాణంబునను "మృణ్మ
యం చాపి రుద్రాక్ష" మనుచుఁ జెప్ప
నాదిశివపురాణమందును "శ్వాపి వా
మృతి" యని యర్థమై మేళవింప
మూలసంహితలును మొగి వేదములు గూడ
విశదముగను మ్రోయ వేదూరులును
శ్రుతిహితంబు గాఁగ రుద్రాక్షలను గర్మ
ఫలమె దాల్చుకునికి బసవలింగ !

57

రుద్రాక్షధారులు రూఢిమైఁ బ్రమథులు
 తత్స్వరూపములు వేదములు ఋషులు
 వసువులు బ్రహ్మలు వరరుద్రు లర్కులు
 గరుడులు హరి పురోగమపురారు
 లష్టతనువులు శాస్త్రాగమకర్తలు
 సావిత్రి గాయత్రి శక్తిచయము
 దానవుల్ మానవుల్ తపసులు యోగులు
 సిద్ధులు సాధ్యులు శ్రేష్ఠబుధులు
 నల పురాణయుక్తి నల్లె "వేదాధార
 యతి" యనుచు శ్రుతులు నలర భవులు
 శ్రుతిహితంబు గాఁగ రుద్రాక్షలను గర్మ
 ఫలమె చాల్చుకునికి బసవలింగ !

58

నియతిఁ బ్రహ్మార్షంబుమెయిఁ "బ్రాణలింగం ధ
 రేత్సుధీ" యనుచు సారెకును బలుక
 నర్థిమై "ధారయే ద్యస్తు హస్తేన లిం
 గాకార" మనుచు నస్తోకలీల
 సవిరళప్రీతిమై "శివలింగధారణం
 కుర్యా" త్తనుచు నతిధైర్యలీల
 నొనర "వక్త్రాధార్య నోచ్ఛిష్ట మితి నిశ్చి
 తం" బనుచుఁ బురాణతతి నుతింప

సారముగ "శివాతనూరఘోరాపాప
 కాశిని" యనుశ్రుతులు గలుగునట్లు
 చదివి చదివి దుష్టజనులు గొందఱు లింగ
 బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ !

59

వావిరి “క్రియత దైవానుసాన్నిధ్యాన్న
 తే ప్రకృతి” మని యుద్దీపితముగ
 నిర్వికల్పానూననియతి శ్రుతి “సభవ
 తోలింగ” మనుచును ధ్రువము గాఁగఁ
 దాత్పర్యమునను “సత్తామాత్రద్వితయచే”
 త్తనుచుఁ బురాణచయము కథింపఁ
 బ్రాణపద్ధతి “నీశ్వరేణ వినా భావ
 సంబంధ” మనుచును సంగతముగ

మఱియు నొగి “శివాభిమర్షణో” యనుచును
 బొంగి నేదములు చెలంగి మ్రోయఁ
 జదివి చదివి దుష్టజనులు గొందఱు లింగ
 బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ !

60

లీల విష్ణుం డింద్రనీలంపులింగంబు
 ననయంబు దనసజ్జయందుఁ దాల్పఁ
 గమలాసనుఁడు చంద్రకాంతలింగంబును
 ననయంబు దనసజ్జయందుఁ దాల్పఁ
 దామరసఖుఁడు దాఁ దామ్రలింగంబును
 ననయంబు దనసజ్జయందుఁ దాల్పఁ
 దారాధిపతియు ముక్తామయలింగంబు
 ననయంబు దనసజ్జయందుఁ దాల్ప

నింద్ర యమ వరుణ ధనేంద్రు లంబుజరాగ
 వజ్ర మరకతాది వర్ణలింగ
 ములు ధరించి కొలువ మూఢు లెల్లను లింగ
 బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ !

61

కృష్ణేశ్వరుం డని కృష్ణుండు గొల్చుట
 మహి విష్ణువాదులు మఱచిరయ్య
 బ్రహ్మేశ్వరుం డని బ్రహ్మయుఁ గొలుచుట
 యేకాత్మవాదు లె ట్లెఱుఁగరయ్య
 దేవేశ్వరుం డని దేవతల్ గొలుచుట
 కర్మవాదులు దీనిఁ గానరయ్య
 సర్వేశ్వరుం డని సన్మనుల్ గొలుచుట
 శూన్యవాదులు దీనిఁ జూడరయ్య
 దివిజ ధనుజ మనుజ నివహంబు తమ తమ
 వేశ్యమీఁద నీశుపేరు మోపి
 యిలఁ బ్రతిష్ఠ సేయు టిదియంతయును జగ
 త్రృత్యయంబు గాదె బసవలింగ !

ఒనర ఋగ్వేదంబు నొగి “రుద్రశంతమే
 భీ” యని యతులగంభీరలీలఁ
 జను యజుర్వేదంబునను “తవ రుద్రప్ర
 ణీతా” యటంచు విఖ్యాతలీల
 నిల సామమున “సఘోరేభ్యో” యటంచును
 దవిలి మ్రోయును మహోదాత్త లీలఁ
 గన నధర్వణవేదమునను “రుద్రేణాత్త
 మశ్నంతి” యనుచు సమగ్రలీల

మ్రోయ నఖిలవేదమూలంబు లింగప్ర
 సాద మనుచు విషము శంకరునకు
 నర్పితంబుఁ జేసి యాఠగించినయట్టి
 ప్రతిభ మీకె యొప్పు బసవలింగ !

ఒనరంగ వాతూలమున “నుపభోగాయ
 భూరితో” యనుచు సంపూరితోక్తి
 నలి భవిష్యత్పురాణమునఁ “బ్రసాదోద
 కాదితం చై వ” సంపాదితోక్తి
 సంధిల్ల వాయవ్యసంహితను “నివేది
 తం చ దేవా” యను సంచితోక్తి
 మును కాలికాఖండమువ “నివేద్యం చాపి
 భక్షయే” త్తను పరిభ్రాజితోక్తి

మ్రోయు బహుపురాణమూలంబు లింగప్ర
 సాద మనుచు విషము శంకరునకు
 నర్పితంబుఁ జేసి యారగించినయట్టి
 ప్రతిభ మీకె యొప్పు బసవలింగ !

64

ముద మంది శివధర్మమున “నిర్మలత్వాచ్చ
 నిర్మాల్య” మనుచు వినిశ్చయముగ
 నయ మొప్పు స్కాందమునం “ద్రవిధం చార్పి
 తం చై వ” యని విశ్రుతముగ నలరి
 ఘన మా శివరహస్యమున “నిష్టలింగస్య
 యద్దత్త” మనుచు విఖ్యాతముగను
 మొదలను శ్రీలైంగ్యమున “యదాహారాయ
 కల్పితం” బనుచు నఖండలీల

మ్రోయు బహుపురాణమూలంబు లింగప్ర
 సాద మనుచు విషము శంకరునకు
 నర్పితంబుఁ జేసి యారగించినయట్టి
 ప్రతిభ మీకె చెల్లు బసవలింగ !

65

మేనకాత్మజకు నీశానసంహితయందు

“యది భుంజతే” యని హరుఁడు చెప్పె

శివుఁడు దా లలితభైరవమున “నిర్మాల్య

ధారణం” బని చెప్పెఁ దనసుతునకు

వ్యాసుఁడు శైవంబునందు జైమినికి “దే

వోపభుక్తం” బని యొనరఁ జెప్పె

హరివంశమున వజ్ర కానారదుఁడు చెప్పెఁ

బూని “ప్రసాదభోగేన” యనుచు

నిట్లు పలుకును మఱి పురాణేతిహాస

చయనిరూపితలింగప్రసాదభుక్తి

చదువులకుఁ జర్చలకు నేల సంభవించు

భర్తుకృప లేనిజడునకు బసవలింగ !

66

బ్రహ్మహత్యాదులు పరిహృతం బగుఁ “బాత

కాపహ” మనుచు నిరూపితముగ

నఖిలరోగహరణ మగు “విషదష్టైశ్చ

యాతత” యన జగత్కార్యముగను

సారూప్య మగుఁ “దత్ప్రసాదోపభోగేన

సారూప్య” మనఁగ నిస్సంశయముగఁ

గలుగు శివై కసుఖము “సుప్రసాదేన

పరశివస్వయ” మన భాసురముగ

సర్వభువనములకు జనకుం డనంగను

సురలు మునులు వొగడ సుస్థిరముగ

నీప్రసాదమహిమ నెఱుఁగఁజాలరు భువి

భక్త జనసుసంగ బసవలింగ !

67

ఒనర రుద్రపురాణసూక్తి “భుంక్తే శ్రద్ధ
 యాన్వితం” బనుచు సమన్వితముగ
 నా క్రియాతిలకంబునందున “భక్తగ
 ణోచ్ఛిష్ట” మనుచు నత్యురుతరముగ
 శివపురాణమునఁ “గింబిద్విషగహాసినీ
 నీహై” యనంగ వినిర్మితముగ
 నై రంతరంబును గోరి “గణప్రసా
 దీ” యంచు నిబ్బంగి మ్రోయు శ్రుతులు
 దగిలి సకలప్రసిద్ధసాదంబుఁ గొనఁగఁ
 జెప్పలేదె “తేనసహభుంజీత” యనుచు
 మఱియు భక్తప్రసాదంబుమహిమ వేద
 పారగులు త్నాము దెలియరే బసవలింగ !

68

ధీయుతంబుగ మహాదేవస్యపాదోద
 కవిధిఁ జెప్పును నుపక్రమము మీఱ
 శ్రీకరంబుగఁ జెప్పు శ్రీశంభుపాదోద
 కము శుభం బనుచుఁ ద్రికాలములను
 రూపించు శ్రుతులను “రుద్రతీర్థం చ పి
 బంతి” యాదూఢబాహ్యంతరముల
 సత్యంబుగా “ఋతం సత్యం పరబ్రహ్మ”
 మని వేదవాక్యముల్ వినుటఁ గాదె

యిటులు వేదజాల మేకమై ఘోషింప
 విబుధు లట్టివేదవిధము లెల్ల
 నెఱిఁగి యెఱిఁగి పార్వతీశుపాదోదక
 బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ !

69

పావనం బగును శ్రీపార్వతీశ్వరు మదిఁ
 గోరి పాదాంబువుల్ గొనినమాత్రఁ
 జెందుఁ గామ్యాభీష్టసిద్ధిప్రదాయక
 మనఁగఁ బాదాంబువుల్ గొనినమాత్రఁ
 దూలుఁ బాపము పాశజాలము పరిహర
 మనఁగఁ బాదాంబువుల్ గొనినమాత్ర
 ననునయింపఁగ “గళా నర్హంతి షోడశ”
 యనఁగఁ బాదాంబువుల్ గొనినమాత్ర
 నను పురాణయక్తి చను “దశపూర్వద
 శాపరా” యనంగ నట్ల శ్రుతుల
 నెఱిగి యెఱిగి దుష్టు లీశుపాదోదక
 బాహ్యు లగు టదేమి బసవలింగ!

70

సురుచిరంబుగ “గతం శూద్రస్య శూద్రత్వ”
 మనుచు రహస్యంబులందు మ్రోయుఁ
 జతురతరముగ “సచండావంశజో”
 యనుచు నాగమములు నట్టె మ్రోయుఁ
 జోద్యంబుగా “సంత్యజో వాధమోపివా”
 యని శైవశాస్త్రంబులందు మ్రోయు
 రూపితంబుగ “శ్వపచోపి మునిశ్రేష్ఠ”
 యని యారుషేయంబులందు మ్రోయుఁ

గాన భక్తుఁ డగ్రగణ్యుఁ డంత్యజుఁ డైన
 శ్రుతులు నమ్మరేనిఁ జూడుఁ డనుచుఁ
 దగిలి నాగమయ్య తనువున నమ్మతంబు
 పరగ వెడలలేదె బసవలింగ!

71

మునుకొని యితిహాసమున “సరుద్రో నాత్ర
 సంశయ” యనుచుఁ బ్రశంస సేయు
 మహితమా రుద్రాగమమ్ముల “తేనై వ
 తు సరుద్ర” యనుచు నత్యుక్తిఁ బొగడు
 రూపింప శాస్త్రముల్ “రుద్రలోకాత్పరి
 భ్రష్టా” యటంచును బ్రణుతి సేయు
 సత్యంబుగా నాదిసంహితలను “రుద్ర
 మిహ భూతలే” యని యిల నుతించుఁ

గాన భక్తుఁ డగ్రగణ్యుండు హీనవం
 శఙ్క డనంగరాదు చదివి చదివి
 దవిలి నాగమయ్య తనువున నమృతంబు
 పరగఁ గాంచలేదె బసవలింగ !

72

మును వీరభద్రదీయమున “న యథాపూర్వ
 భావనా” యనెడు సంబంధ మెఱిఁగి
 ధర “లింగభేదకృతస్మేరపూరుషో
 నరకం వ్రజే” త్తను న్యాయ మెఱిఁగి
 చను కారణాగమమున “శివలింగశి
 లాబుద్ధి” యనిన మూలం బెఱిఁగి
 “ద్వాదశలోహముద్రాజ్ఞాత మాలింగ”
 మనిన తదీయాగమార్థ మెఱిఁగి

మొదల భక్తునిపూర్వంబు వెదకువాఁడు
 పిదప లింగంబుపూర్వంబు వెదకువాఁడు
 గాన జంగమలింగంబు హీనుఁ డనెడి
 పాపమున కెద్ది నియతమో బసవలింగ !

73

మొదల శై వపురాణమున “శ్వపచోపి మ
 మ ప్రియో” యనఁగ సమంచితముగ
 మును పలు శ్రీలైంగ్యమున “మత్ప్రియశ్చతు
 ర్వేది” యనుచుఁ జెప్పు విపులముగను
 నొనరంగ నా స్కాందమున “శ్వపచో లింగ
 పూజకో” యనఁగ విరాజితముగ
 నెఱి “శ్వపచోపి మునిశ్రేష్ఠ యస్తు లిం
 గార్చనే” యనఁగ నట్లతులితముగఁ

దప్ప కిటులు శ్రుతులు తర్కించి పొగడంగ
 నలరుఁ గాన శ్వపచుఁ డైన భక్తి
 పరుఁడె యత్తముండు పరికించిచూడంగఁ
 బశుపతిప్రియుండు బసవలింగ !

74

ధృతి “వస్త్రమాత్రం యదృచ్ఛయా” యనుచు నే
 ర్పడ వస్త్రదానంబుఫలముఁ జెప్పు
 మహి “సువర్ణం చాణుమాత్రకం” బనుచు నే
 ర్పడ స్వర్ణదానంబుఫలముఁ జెప్పు
 నేమింప “గోష్పాదభూమిమాత్రం” బనఁ
 బరగిన భూదానఫలముఁ జెప్పు
 నుపమింప “ధేనుబహూపయోధర” యనఁ
 బరగ గోదానంబుఫలముఁ జెప్పు

లింగసారంబునందలి లైంగ్యధర్మ
 మట్లు గావున నిత్యలింగార్చనునకు
 నర్థిమై దానములు సేయునతఁడు సెందు
 ఫలము శక్యమై గణుతింప బసవలింగ !

75

సంధిల్ల శివధర్మశాస్త్రంబు “తత్ఫలం
 శివయోగినో” యని చెప్పుఁ గాన
 సఫలత “సప్రమాణఫలార్థిభ్యో” యని
 చెల్లఁగి శాస్త్రము నుతి సేయుఁ గానఁ
 జిత్రంబుగా నందు “తత్రభుంక్తే మహా
 దేవో” యనుచుఁ బ్రీతిఁ దెలుపుఁ గాన
 స్కాందంబునందు లైంగ్యంబునఁ “దద్దాస
 మణ్యాపి చాక్షయం” బనెడుఁ గాన
 సతిశయించునట్లు శ్రుతులు “తేనానంత”
 యనుచు మోయుఁ గాన నధముఁడై న
 నతఁడు పూజ కర్తుఁ డతఁడు పాత్రుఁడు శివ
 భక్తుఁ డతఁడు గాఁడె బసవలింగ !

76

అనయంబు నాయవ్యమునను సంభాషణ
 ముత్త మం బనుచు సదుత్త రముగఁ
 బొందుగ లైంగ్యంబునందు సంభాషణ
 ముక్తి యటంచు సమ్మోదితముగ
 సత్యంబు శివధర్మశాస్త్రంబునందు శై
 వానంద మనుచును సతులితముగ
 నొనర విష్ణుపురాణమున “సకృ త్సంభాష
 ణా దపి” యనుచు సంపాదితముగ

మోయునట్టి వేదంబుల నాయతముగ
 “తేన సహసం వసే” త్త నుదాన భక్తి
 పరులతో నాచరించు సంభాషణముల
 ఫల మెఱుఁగ నల్పులతరంబె బసవలింగ !

77

ప్రఖ్యాతిగా “శివభక్తస్య దర్శనం”

బనుచు శ్రీలైంగ్యంబునందు మ్రోయ
నవ్యంబుగా “దర్శనా దపి” యని శివ

ధర్మంబులెల్ల నుదాత్తత నన
నాదట “శివదర్శనా దపి తోషా” య

నియు భృగుసంహిత నెమ్మి మ్రోయ
నొనర విష్ణుపురాణమున “దర్శనా చ్ఛివ
భక్తస్య” యని ప్రీతిఁ బలుకునట్ల

పరగ శాస్త్రములను బ్రకటింప సద్భక్త
దర్శనంబు శంభుదర్శనంబు

గాన భక్తజనులఁ గన్నంత నగు మోక్ష
పదవి యొం డదేల బసవలింగ !

78

తారకబ్రహ్మంబుఁ గోరి శ్రీకాశిలోఁ

జచ్చినఁగాని మోక్షంబు లేదు
యనురక్తిఁ గేదారమున నుదకముఁ ద్రావఁ
గలిగినఁగాని మోక్షంబు లేదు

“పాశమోక్షా” యనఁ బాశుపతవ్రత

గామికేఁగాని మోక్షంబు లేదు
శ్రీపర్వతంబున శిఖరాగ్రశృంగంబు

గాంచినఁగాని మోక్షంబు లేదు

మ్రొక్కఁగన్నఁ జాలు “ముక్తికిలేప్పితా”

యనఁగ భక్తవరులఁ గనినమాత్ర

శ్రుతులలోన నింతసులభ ముండఁగ మోక్ష
పదవి కించ యేల బసవలింగ !

79

వ్యక్తంబుగా “శివభక్త మహాం వ్రజే”

త్తన శివధర్మంబునందు మ్రోయ
నచ్చెరు వంద “గృహం దేవమందిరం”

బనుచుఁ దత్సక్తంబునందు మ్రోయ
సత్యంబుగాఁ “దత్రసన్నిహిత శ్శివ”

యని వాయవీయంబునందుఁ బల్క
భ్రాజితం బగుఁ “దత్రయోజనపర్యంత”

మని తత్పురాణంబునందుఁ దెల్పు

నట్లు రూపించి శ్రుతులు నిరంతరంబు

“తేన సహసం విశే” త్తనుఁ గాన భక్త
జనగృహాంగణముల కెన్న సరియె ధాత్రిఁ
బరగుచుండెడు క్షేత్రముల్ బసవలింగ !

80

వ్యక్తంబుగా “శివభక్తా ననశ్యంతి”

యనుచు శ్రీస్కాందంబునందు మ్రోయుఁ
దధ్యంబు గాఁగ “మద్భక్తా” ననశ్యంతి

యనుచు నా సౌరంబునందు మ్రోయుఁ
బరమార్థముగను “మే భక్తా ననశ్యంతి”

యని శివధర్మంబునందు మ్రోయుఁ
బనివడి “న క్షయం భవతి శ్రీలింగపూ

జా” త్తనుచును శై వసరణి మ్రోయు

నట్లు “మృక్షీయమామృతా” త్తనుచు శ్రుతులు
మ్రోయుఁ గాన విష్ణు విరించి ముఖ్యసురలు
ప్రళయజన్మప్రయుక్తులు భక్తజనులు
ప్రళయజన్మనిర్ముక్తులు బసవలింగ !

81

మహి యెల్ల నెఱుంగంగ మత్స్య కేశ్వరు లంక
 హరి మత్స్యరూపంబునందుఁ గొల్వ
 మున్ను దాను సముద్రమునఁ గూర్మనాథుని
 హరి కూర్మరూపంబునందుఁ గొల్వ
 నొనర గంగాతీరమున వరాహేశ్వరు
 హరి వరాహంగంబునందుఁ గొల్వ
 సేతువందున మఱి శ్రీలింగమూర్తిని
 హరి రామజన్మంబునందుఁ గొల్వఁ

దవిలి యూర నూర శివమహాసల్లింగ
 మూర్తి నాదివిష్ణుమూర్తి గొల్వ
 యితరు లేల్మాకో మహేశ్వరుఁ గొలువక
 భవనిమిగున్న లై రి బసవలింగ !

82

న్రప్త దాఁ గౌమారసర్గబ్రహ్మకుఁ బుట్టి
 శంభుఁ గొల్వఁడె బ్రహ్మచర్యవృత్తి
 వృషలికి నుదయించి విషకంఠుఁ గొల్వఁడె
 నారదుం డనఁ దపోధీరవృత్తి
 నిల నరనారాయణులు నాఁగలింగరూ
 పములఁ గొల్వెరె కళాప్రపాధి మెఱసి
 కపిలుండు దా సాంఖ్యకర్తృత్వ మాశించి
 వరతపోనిష్ఠఁ గొల్వఁడె శివుని

యిట్లు తా ధర విష్ణుండు పుట్టి కూర్మి
 నెసఁగఁ గుల్దై వ మనుచు భజించి మఱియు
 మఱచి మదియించి రుద్రుచే మడియుటయును
 భాగవత మిట్లు పల్కుడే బసవలింగ !

83

అదితికి నవరజుం డనఁ బుట్టి యింద్రున

కనుజుండు గాఁడె వామనుఁ డనంగ

సత్యవతికిఁ బరాశరుఁ డనుమునికిని

వ్యాసుఁ డనన్ గొడు కయ్యెఁ గాదె

మేరుదేవికి నాభిమేదిసీపతికిని

వృషుఁ డను జనుఁ డుద్భవించెఁ గాదె

యనసూయ యనుసతి కత్రియ న్మునికి ద

త్తాత్రేయుఁ డనఁ గొడు కయ్యెఁ గాదె

యిట్లు తా ధర విష్ణుండు పుట్టి కూర్మి

యెనఁగఁ గులదై వ మనుచు భజించి మఱియు

మఱచి మదియించి రుద్రుచే మడియుటయును

భాగవత మిట్లు పల్కదే బసవలింగ !

84

శర్వుఁ గొల్వఁడె యష్టపక్షితీర్థములందుఁ

బృథుఁ డనఁ బుట్టి యీ పృథివిమీఁద

మోహినీదేవికి మొదల ధన్వంతరి

నాఁ బుట్టి కొల్వఁడె నాగభూషు

నింద్రానుజుం డన నీశు భజింపఁడె

యసురాపహరణకార్యార్థమునను

గృష్ణుఁ డనఁగఁ బుట్టి కృష్ణేశుఁ గొల్వఁడె

శ్రీకాశియందు విశిష్టభక్తి

యిట్లు తా ధర విష్ణుండు పుట్టి కూర్మి

యెనఁగఁ గులదై వ మనుచు భజించి మఱియు

మఱచి మదియించి రుద్రుచే మడియుటయును

భాగవత మిట్లు పల్కదే బసవలింగ !

85

హరి దేవకికిఁ బుట్టె ననుపురాణము విండ్రు
 హరి పుట్టె నీశున కనుట వినరు
 హరి మ్రొక్కెఁ గొంతికి ననుపురాణము విండ్రు
 హరి మ్రొక్కె నీశున కనుట వినరు
 హరి బుద్ధపదవర్తి యనుపురాణము విండ్రు
 హరి శై వపదవర్తి యనుట వినరు
 హరి చచ్చె బోయచే ననుపురాణము విండ్రు
 హరి చచ్చె శరభుచే ననుట వినరు
 హరియుఁ గ న్నిచ్చె నరునకు ననుట విండ్రు
 హరియుఁ గ న్నిచ్చె నీశున కనుట వినరు
 జ్ఞానహీనులు మూర్ఖు లజ్ఞానరతులు
 పాపమతు లెట్టిదుష్టులొ బసవలింగ !

86

హరి వీరశైవుఁ డన్నందుకు మఱియు గ
 ర్భాధానఖండమే ప్రథమసాక్షి
 హరి వీరశైవుఁ డన్నందుకుఁ దన నేత్ర
 కమల మొసంగినక్రమము సాక్షి
 హరి వీరశైవుఁ డన్నందుకు శంకరు
 చేతఁ బొందిన శివగీత సాక్షి
 హరి వీరశైవుఁ డన్నందుకు శ్రీసాంబుఁ
 డనెడిపుత్తునిఁ బడసినదే సాక్షి

యిన్నిసాక్షులుఁ గాకయ పన్నుగాను
 ధ్యేయుఁ డని శంభుఁ బూజించు తెలివి సాక్షి
 కాని సద్గర్మములను నిక్కం బటంచుఁ
 బలుక నొల్లరు కూళ లొ బసవలింగ !

87

ఆదిమూలం బై న యమృతంబుఁ ద్రచ్చుచో
 ఘణివిషజ్వాలకుఁ బాటనేల
 తమనాల్లుభువనంబు లుదరంబులో నున్నఁ
 బగతుఁడచే బాధ పడఁగనేల
 విశ్వమంతయుఁ దానె వేలుపై నెగడినఁ
 గొడుకుఁ జంపఁగఁ జూచి కొఱలనేల
 తా నగ్రదై వమై దనకర్మముల వాయ
 శివప్రతిష్ఠలు పూని సేయనేల

యిట్టి వన్ని చదివి యిలఁ గమలాక్షుండె
 దై వ మనుచు మిగులఁ దలఁచి తలఁచి
 యభవు మఱచి కొంద టై హికాముష్మిక
 భ్రష్టు లగు టదేమి బసవలింగ !

88

తగిలి వరాహావతారంబుఁ జెప్పుదు
 రది కార్తికేయుచే నణఁగె ననరు
 నరసింహుఁ డుగ్రదానవుఁ జంపె నందురు
 మఱి శరభేశునిమహిమ వినరు
 వ్యాసుండు చే యెత్తె నని పల్కుచుందురు
 కని నందికేశుండు తునిమె ననరు
 ఘనుఁడు త్రివిక్రముఁ డనుమాటలే గాని
 వీఁపు పెళ్ళున శూలి విడిచె ననరు

ఏమి చెప్ప భక్తి హీనపౌరాణికు
 లై న దుష్టమానవాధములను
 జూడరాదు వారిఁ జూడ దోషము భక్తి
 పరుల నంటు మిగుల బసవలింగ !

89

గుడిగుడిఁ దప్పక వడిఁ గోలుపడగలై
 క్రాలెడు వ్యాసునికరముఁ జూచి
 వీరభద్రునిమోల వినతుఁడై మేషంబు
 తలఁ దాల్చియున్నట్టి దత్తుఁ జూచి
 యేనాట నేయూర నేవీధి నేగుడి
 హరుఁడు దాఁ బూజార్హుఁ డగుటఁ జూచి
 మెల్లవారును జూడ నేఁపేట నూరూర
 గ్రామోత్సవంబులక్రమముఁ జూచి
 యిదియుఁ గాక “ఏక ఏవ రుద్రో” యంచుఁ
 బల్కుశ్రుతులఁ జదివి పరగఁ జూచి
 భవునిఁ గొల్వ కేల ప్రాకృతు లిటు పర
 బ్రహ్మదూరు లైరి బసవలింగ !

90

లిఖిలంబు విష్ణుమయం బైన నడవులఁ
 బడి యాలిఁ గోల్పోయి యడలనేల
 మూల మింతకునైన వాలిసుగ్రీవు లే
 ర్పటుపంగ లేక దా భ్రమయనేల
 పుడమియంతయు రెండె యడుగులు నగునేనిఁ
 గడఁగి దా లంకకు నడువనేల
 వనధియంతయు నమ్ముమొనకుఁ దే నేర్చినఁ
 గవులు తోడుగ వార్ధిఁ గట్టనేల
 యట్టు లెఱిఁగి యెఱిఁగి హరి దై వ మనుచును
 సభలఁ గూర్చి మధ్యఁ జదివి చదివి
 యభవు మఱచి కొంద టై హికాముష్మిక
 భ్రష్టు లగు టదేమి బసవలింగ !

91

ఒండేమి విష్ణుని కుత్పత్తి గలుగుట

కును జయదప్తమిదినము సాక్షి

శార్ఙ్గికి సంసారసంగతిదుస్థితి

సిద్ధమై యునికికి నీత సాక్షి

యచ్యుతునకుఁ గూలు టది తెల్ల మనుటకు

భువిఁ జరుఁ డనియెడుబోయ సాక్షి

హరి కిట్టిభవము లనంతంబు లగుటకు

మత్స్యకూర్మాదిజన్మములు సాక్షి.

యతఁడు శివునిశిష్యుఁ డగుటకు రామేశ్వ

రాదిసుప్రతిష్ఠ లవియె సాక్షి

యట్టివిష్ణువునకు నభవు నక్షరుఁ బరా

త్పరునిఁ బోల్చ నగునె బసవలింగ !

92

భృగుని శాపంబునఁ దగిలి జన్మించుట

పట్ట మప్పుడె దిశాపట్ట మగుట

నడవుల కేఁగుట జడలు ధరించుట

మారీచుమాయల మరులుకొనుట

యాలిఁ గోల్పోవుట వాలిఁ జంపుట తాఁదఁ

దెచ్చి సుగ్రీవున కిచ్చుటయును

గోతులఁ దోడుగాఁ గూర్చుట బలమెల్లఁ

గడచినవారికిఁ గట్టువడుట

రావణుని వధించి బ్రహ్మహత్య హరింపఁ

గోరి రామనాథుఁ గొలుచుటయును

హరికిఁ బారుపములె యవియెల్ల శ్రేష్ఠంబె

వసుధఁ బుణ్యక్షధతె బసవలింగ !

93

ఎన్న గృహాంతర్బహిర్యపకులలోన
నందఱుఁ గర్త లే యరసిచూడ

నెన్న గ్రామాంతర్బహిర్యపకులలోన
నందఱుఁ గర్త లే యరసిచూడ

నెన్న దేశాంతర్బహిర్యపకులలోన
నందఱుఁ గర్త లే యరసిచూడ

నెన్న లోకాంతర్బహిర్యపకులలోన
నందఱుఁ గర్త లే యరసిచూడ

నట్ల "వ్యాప్త నారాయణో" యనఁగ వ్యాప్త
కులకుఁ గలదె కర్తృత్వంబు గలదె హరికి
నెలమి శ్రుతియు "జగత్పతయే" యనంగ
భర్తుడే జగత్పతి గాక బసవలింగ !

94

కడఁగి "రుద్రదాయ మఖిఘ్నాయ" యన వీర
భద్రుడై పో మఱి రుద్రుఁ డనఁగఁ
గడఁగి "యింద్రదాయ మఖిఘ్నాయ" యన సాక్షి
యగు నింద్రు మఖహర్త యనఁగ నగునె
నలి "నగ్నయే మఖిఘ్నాయ" యనంగ న
య్యగ్ని మఖాంతకుం డనఁగఁబడునె
వెలయ "సమో విష్ణవే" యన శై వపం
చాక్షరి భాగవతాదులందు

విష్ణుఁ గూర్చినయుక్తులు వినుతులు మఱి
యనుమతింపఁగ నవి శంకరునకుఁ గాదె
"ఓ న్నమో బ్రహ్మణే" యనుసూక్తములను
భర్తునకు మ్రొక్కు వేదముల్ బసవలింగ !

95

ధీ యజుర్వేద “మాదిత్యవర్యం తమ

సః పరస్తా” త్తని చాటుచుండు

మఱి యుపనిషది “సమస్తసాక్షిం తమ

సః పరస్తా” త్తని చాటుచుండు

రహిని “దద్విష్ణోః పరం” బని లైంగ్యంబు

సౌరాదిసూక్తులు చాటుచుండు

నెఱయఁ దా నారాయణీయవాక్యము “తమ

సః పరస్తా” త్తని చాటుచుండుఁ

గాన “తమసః పరం” బసఁ గాంచుశబ్ద

మర్థ మదియు “విష్ణోః పరం” బనుచుఁ బొగడఁ

బరగ విష్ణునికంటెను బరమమైన

పదము శంభుండు చర్చింప బసవలింగ !

96

కారణాగమమున “నారా సరో రుద్ర”

యనుట నారాయణుం డనఁగఁ బరగె

బొదలి లైంగ్యమున “నాపూర్వతేభి” యనంగఁ

జనుట నారాయణుం డనఁగఁ బరగె

శ్రీస్కాందసూక్తులఁ జెలఁగి “ఆపో నరా”

యనఁగ నారాయణుం డనఁగఁ బరగె

నదియుఁ గాక “విపక్షి” యనఁగఁ దార్థ్యాగతిఁ

జనఁ బక్షివాహనుం డనఁగఁ బరగె

“విష్ణు లుస్తా” యనంగను విష్ణువునకుఁ

బరశివ పరతత్త్వాదిక వ్యాపకత్వ

మున్నదే విష్ణునామాదు తెన్నిచూడఁ

బరమతత్త్వవాచక మెద్ది బసవలింగ !

97

ప్రకృతిపురుషనామములు

ఆది “నుమాసహాయం పరమేశ్వరం”

బనునట్లు వేదంబులందుఁ గలిగె

నట్లు “లుమాసహాయం పరమేశ్వరం”

బనుక్రియఁ గూర్మాదులందుఁ గలిగె

ధరఁ “బరమేశ్వరోంధకరిపు” రనుభాతి

నరయ నిఘంటువునందుఁ గలిగె

నిల “శంకరః పరమేశ్వరో” యనఁగ ని

మ్మాడ్కి సహస్రనామములఁ గలిగె

నిల మహేశ సర్వేశ విశ్వేశ ముఖ్య

మైననామముల్ పరమేశుఁ డనఁగఁ బరగు

నీశునకుఁ గాక యెందైన నితరసురల

కెసఁగ నున్నవే చూడంగ బసవలింగ !

98

రూపింప నారాయణోపనిషత్తు “మ

హేశ్వరో” యనఁ గూళ లెఱుంగ రెట్లు

రూఢి వెలుంగ శ్రీరుద్రోపనిషది “వి

శ్వేశ్వరో” యనఁ గూళ లెఱుంగ రెట్లు

వర్ణనఁ దనరఁ గై వల్యోపనిషది “స

ర్వేశ్వరో” యనఁ గూళ లెఱుంగ రెట్లు

మానుగా నందు “నుమాసహాయః పర

మేశ్వరో” యనఁ గూళ లెఱుంగ రెట్లు

ఇల మహేశ సర్వేశ విశ్వేశ ముఖ్య

మైననామముల్ పరమేశుఁ డనఁగఁ బరగు

నీశునకుఁ గాక యెందైన నితరసురల

కెసఁగ నున్నవె శ్రుతులలో బసవలింగ !

99

మొదల శ్రీఘ్నగ్వేదమునఁ "బురుషం కృష్ణ
 పింగళం" బనఁగను సాంగముగను
 ఆ యజుర్వేదంబునందుఁ "దత్పురుషాయ
 విద్యహే" యనఁగను విస్తరముగఁ
 జను తదీయోపనిషత్సూక్తములఁ "బురు
 ష కపిలవర్ణ సుశబ్దపూరు
 షాఖ్యద నిర్ణయం" బనఁగ మూలంబుగా
 సార "ముత్తమపురుషా" యనంగ

భవుఁడు పురుషుండు విష్ణుండు ప్రకృతి యట్లు
 లగుటను నటు "విష్ణుర్వ్యోమి" యంచుఁ జెప్పు
 శంకరుం డధిపతి యని చదివి చదివి

ప్రాకృతులు దీని నెఱుంగరు బసవలింగ !

100

"రామరూపరతాచ్ఛరధి" యనంగను స్కాంద
 సరణి రాముండు దా శరణిఁ జొచ్చె
 వెండియు రాముండు విష్ణుపురాణోక్తి
 "విలయం గతో" యన విలయ మొందె
 "వ్యక్తంచ మానుషం" బనఁగఁ గృష్ణపురాణ
 మునఁ గాదె కృష్ణుండు ముక్తుఁ డయ్యెఁ
 బాళి నొక్కఁడు "బలభద్రోపి సంత్యజే"
 త్తనఁ గాదె బలభద్రుఁ డడవిఁ బడియె

బుద్ధుఁ డనువాఁడు వేదవిరుద్ధుఁ డయ్యెఁ
 గలికి యనువాఁడు జగదపకారి యయ్యె
 విష్ణునవతారముల్ గూడ విరళ మయ్యెఁ
 బ్రమధవర్గంబుచేఁ గాదె బసవలింగ !

101

ఈరేడులోకంబు లిమ్ముగాఁ దనలోనఁ

దవి లిడుకొన్నట్టి దై వ మండ్రు
ప్రబలుఁడై తనసతి రావణుఁడు హరింప

నేలోకములనుండి యేఁగె చెపుమ
చక్రి కెన్నటికిని జూపు పుట్టుక లే ద

నాదిమూలం బండ్రు సాదరముగఁ
దవిలి యా పదియవతారముల్ తా నటు

పుట్టక చావక యెట్లు వచ్చె
భవుఁడై దై వ మనుచుఁ బాటించి యేప్రాద్దు
ధాటి మీఱ శ్రుతులు సాటిచెప్పఁ
బరగఁ జదివి చదివి ప్రాకృతు లేలాకో
భక్తి బాహ్యు లై రి బసవలింగ !

102

హరి యజ్ఞపురుషుండు హరుఁడు యజ్ఞేశ్వరుం

డనినవాక్యం బెర్గరయ్య నరులు
హరియు జగత్కర్త హరికి భవుఁడు కర్త

యనినవాక్యం బెర్గరయ్య నరులు
హరి విశ్వమయుఁడు శంకరుఁడు విశ్వాధికుం

డనినవాక్యం బెర్గరయ్య నరులు
హరి ప్రకృతి తదీయపురుషుండు శంకరుం

డనినవాక్యం బెర్గరయ్య నరులు

బుధులు నిర్వచింపఁ బాలుచు "దద్విష్ణోః ప

రం" బనఁగను శ్రుతి శిరఃప్రసూక్తి

విన రదేమొ శివుఁడు విష్ణునికన్నను

బరమపద మనంగ బసవలింగ !

103

ధరలోన విష్ణువే దై వ మటంచును

జెప్పిన వేదంబు లొప్పు పెట్లు

చనునె అంకాడ “యోషాచార” యనుచు వే

దంబులు చెప్పినఁ దప్పు గాదె

సుర ద్రావఁ గూడునే శ్రుతి సురాపానము

నొప్పిన నది మఱి తప్పు గాదె

పశుపతి రుద్రుండు “ఋశుమా లభే” త్తన

నరయంగ మఱియుఁ ద ప్పగును గాదె

యట్ల పిష్టాదులను శ్రుతులందుఁ జెప్పె

హరికి దాసుండు వ్యాసుఁ డటండ్రు గిరిజ

పతికి దాసుం డటంచును బల్కు రేమి

భర్గుమహిమంబుఁ డెలియరు బసవలింగ !

104

నంది కేశుఁడు చేయి నాచికొన్నను విష్ణుఁ

బాసి వ్యాసుఁడు శివదాసి గాఁడె

తువుఁడు దధీచిచేఁ గూలఁగా సరసిజాం

బకుని విడిచి భర్గుబంటు గాఁడె

భామలఁ గోల్పోయి పర్వతనారదుల్

హరి నొల్ల కీశుకింకరులు గారె

శ్రీవాసుదేవుండు గోవిందు విడిచి యా

ఖండేందుధరునిభక్తుండు గాఁడె

ధరను వీరు శివునిదాసులై కేశవు

విడిచి శై వు లై రి వివిధగతులఁ

గాన శివుఁడె యాదికర్త యశాటకు వేతె

ప్రత్యయంబు లేల బసవలింగ !

105

వ్యాసుండు హరి కర్త యన నటు త్రైభుట
 విష్ణువాదులు వాని విడువవలదె
 తానె బ్రహ్మన బ్రహ్మతలను బోఁ జిదిమిన
 బ్రహ్మవాదులు నెడఁ బాపవలదె
 యద్వైతమతి నుప్త మయ్యెను మునికుమా
 రుం డని యది యొల్లకుండవలదె
 కర్మంబు నూఁది లింగము గోలుపడ్డ భ
 ట్టాచార్యమతముఁ గాదనఁగవలదె
 తొల్లి శివుని విడిచి దుర్మార్గవరులె
 యెనసి చెడ్డవారి నెఱిఁగి యెఱిఁగి
 యున్నవారుఁ జెడుట యుక్తియే యీశ్వర
 భక్తి నాత్మ లేక బసవలింగ !

106

బోధాయనస్మృతి “నాథి కుర్వంతి త
 ద్దంగా” యనంగ నెఱుంగ రెట్లు
 లజ్జాను లెఱుంగక యం “దయోనిప్ర” నాఁ
 జనుశ్రుతి యెన్నఁడు చదువ రెట్లు
 నలి గౌతమస్మృతి యలరి “భిన్నాంకయే”
 త్త నెడివాక్యంబులు వినరె యట్లు
 యిల “నాంకయే న్నదహే ద్విప్ర” యనుచు య
 మస్మృతి యనునది మఱచి రెట్లు
 ఆదిరూపంబులందు దూష్యంబు లైన
 శంఖచక్రాదిలాంఛనసమితిఁ దాల్చు
 వారిమాటలు నమ్మి శ్రీవామదేవు
 భక్తి మఱచి నటెంతరు బసవలింగ !

107

విష్ణుభక్తులు శివభక్తు లగుఖకుఁ గారణము

ఏర్పడ సూతసంహిత “నకుర్యా న్న చ

ధారయే” త్తనఁగ “నధార్య” మనఁగ

మును వామనపురాణమునను “దేహే న చ

ధారణం” బనఁగ “నధార్య” మనఁగ

ఆ పరాశరసూక్తు లటు “నదహేచ్ఛంఖ

పూర్వకై” యనఁ దప్పు పొందు ననఁగ

యజ్ఞవల్క్యే భవమున “నాథి కాది నచలాం

భిత” యన దుర్గతిఁ జెందు ననఁగ

శేఖచక్రకాదిలాంఛనసమితిఁ చాల్చు

నట్టివారలతో మాట లాడఁదగదు

శ్రుతు లిటుల “అర్థచంద్రం చ శూల” మనఁగఁ

బ్రాకృతులు దీని నెఱుంగరు బసవలింగ !

108

స్కందసూక్తులఁ “జిదాకారేణ శస్త్రేణ

భిద్యతే” యన నివి పెట్టఁదగునె

ధరియింతురే పరాశరపురాణము “మను

ష్యః పాపకర్మిణ” యనఁగఁ గ్రమము

లలి “నూర్ధ్వకం వర్తులం చార్థసార్థకం”

బనుచు శాంభవమార్గ మలరి మ్రోయ

నొగి సూతసంహిత “నోర్ధ్వపుండ్రం చ ల

లాటే” యనఁగఁ చాల్పంగఁదగునె

ఆదిమునులచే దూష్యంబు లైన యూర్ధ్వ

పుండ్రములు చాల్చు నపగతపుణ్యరతుల

నై హికాముష్మికవిరహితార్థమతులఁ

బ్రాకృతులఁ గాంచఁ బోలునే బసవలింగ !

109

ఆది వేశ్యాపుత్రుఁ డయ్యు వసిష్ఠుండు
 శివభక్తిచేత విశిష్టుఁ డయ్యె
 బోయెతకడుపునఁ బుట్టినవ్యాసుండు
 శివభక్తిచేత విశిష్టుఁ డయ్యె
 వ్యాధుఁ డైయుండియు వాల్మీకిఁ డనుముని
 శివభక్తిచేత విశిష్టుఁ డయ్యె
 నజ్ఞుఁడౌ మాతంగుఁ డనెడుచండాలుండు
 శివభక్తిచేత విశిష్టుఁ డయ్యె

మఱి యథమయోనుల నృబ్బి మహిమ నెగడి
 పూర్వములు వీడి జగమునఁ బూజ్యులైరి
 శ్రీమహాదేవుకరుణచే శ్రేష్ఠులగుచు
 బ్రాహ్మణోత్తములైరి పో బసవలింగ !

110

తగ "దురితక్షయార్థం పరమేశ్వర
 ప్రీత్యర్థ" మని యాచరింపఁ బ్రణవ
 రతి "దురితక్షయార్థం పరమేశ్వర
 ప్రీత్యర్థ" మని యెల్లక్రియలు నడువఁ
 బ్రతి "దురితక్షయార్థం పరమేశ్వర
 ప్రీత్యర్థ" మని సంధ్యఁ బ్రీతి సేయఁ
 దగ "దురితక్షయార్థం పరమేశ్వర
 ప్రీత్యర్థ" మని హవిః ప్రీతిఁ బెట్ట

దానఁ బ్రీతుఁడై యట్ల తత్కర్మఫలము
 లిచ్చు శ్రీశంకరుండుండ నితరసురలఁ
 గొలుతు రేలొకొ భవవార్ధిఁ గూలఁదలఁచి
 ప్రాకృతాధములెల్లను బసవలింగ !

111

ఘనశ్రుతి “పరమలింగాయ నమో” యనఁ

“బరమలింగం” బన హరుఁడు గాఁడె

పరికింపఁగా “నమః పరమాత్మనే” యనఁ

“బరమాత్మఁ” డనఁగ నా హరుఁడు గాఁడె

చర్చింపఁగా “ఋతం సత్యం పరబ్రహ్మ”

యనఁ “బరబ్రహ్మాంబు” హరుఁడు గాఁడె

యట్ల “ఉమాసహాయః పరమేశ్వర”

యనఁ “బరమేశుండు” హరుఁడు గాఁడె

తివిరి పరశివలింగమూర్తి కిని గాదె

మొదలఁ బరశబ్ద ముత్కృష్టపదము గాన

యిట్టి పరమేశనామ ముపేంద్రముఖ్య

భవనిమగ్నుల కున్నదే బసవలింగ !

112

ఉపనయనాది “రుద్రోపదిష్టము నాభ్యు

దేశం పిబ” వ్యక్త మెనఁగఁ జేసి

శ్రీనందికేశ్వరప్రీత్యర్థ మని నంది

ముఖమున నిష్టార్థమును విధించి

యా ప్రణవాదిగాయత్రిప్రదానంబు

శివు భర్గు ప్రార్థనఁ జేసి పడసి

అగ్నిహోత్రాదుల నగు “భూతిమేదావి”

యనుచు సర్వాంగంబులందుఁ దాల్చి

రుద్రవేష్టి యా సత్కియాచూఢి శూద్ర

జన్మనిర్వృత్తిఁ బొంది ద్విజన్మ మంది

వేదవిదుఁ డౌట బ్రహ్మ సద్విధిఁ జరించె

బ్రాహ్మణుం డౌటకే గదా బసవలింగ !

113

ఓంకార మను బీజ ముత్పత్తియై మఱి
 యెవ్వనితేజమం దిమిడియుండె
 వెన నజాండము లెల్ల విషవహ్ని నెరియునాఁ
 డెవ్వనిమాహాత్మ్య మెఱుంగవచ్చె
 వీరభద్రుఁడు దత్తుఁ జేరి చంపిన నెవ్వఁ
 డడ్డమై తప్పించి యతనిఁ గాచెఁ
 దానె బ్రహ్మన బ్రహ్మతలఁ ద్రుంచివై చిన
 మీఱి నాఁ డెవ్వండు మెలఁగఁగలిగె
 ఆదికారణుఁ డవ్యయుం డార్తవరదుఁ
 డభిమతార్థప్రదాయకుం డప్రమేయుఁ
 డాగమాతీతుఁ డై నట్టి హరుని నెఱిఁగి
 వసుధ శివు నమ్మ రేలోకో బసవలింగ !

114

తప్పక నిత్యంబు “తత్సవితుర్వరే
 ణ్య” మని ప్రాణాయామ మాచరించి
 తప్పక నిత్యంబు “తత్సవితుర్వరే
 ణ్య” మని ముమ్మాఱు దా నర్ఘ్య మెత్తి
 తప్పక నిత్యంబు “తత్సవితుర్వరే
 ణ్య” మని గాయ త్రనయంబుఁ జెప్పి
 తప్పక నిత్యంబు “తత్సవితుర్వరే
 ణ్య” మనుచు హవ్యకవ్యములు వెట్టి
 ప్రణవమూర్తి భర్గుఁ బరితృప్తిఁ జేసి త
 త్ఫలము నీశుచేతఁ బడసి యితర
 సురలఁ గొల్వ భక్తి సుస్థిరంబై క్రియా
 ఫలము సఫల మగునె బసవలింగ !

115

అ శు చి ని ర స న ము

ఆదిని విశ్వదేవార్పితాన్నమునందుఁ
 బ్రాణాహుతులు పెట్టఁబడునెయేని
 ఆపితామహారుద్రరూపార్పితాన్నంబు
 ప్రాణాహుతులు పెట్టఁబడునెయేని
 భవ్యమహాదిత్యభావార్పితాన్నంబు
 ప్రాణాహుతులు పెట్టఁబడునెయేని
 బ్రహ్మర్పణం బైన పరమామృతాన్నంబు
 ప్రాణాహుతులు పెట్టఁబడునెయేని
 అట్ల విష్ణ్వర్పితాన్నంబు లగునయేని
 శివుప్రసాద మెటులు దా నిషేధ మయ్యెఁ
 దవిలి "హరభుక్త శేషం దదాతి" యనఁగ
 బ్రాహ్మణు లెఱుంగ రేమొకో బసవలింగ !

116

శ్రుతిరత్న మైన యజుర్వేదసూక్తంబు
 పలుమాట "నో మితి బ్రహ్మ" మనఁగ
 నేపార నారాయణోపనిషత్తు "స
 ద్బ్రహ్మపదాప్నోతి పరమ" మనఁగ
 నెఱయంగ లైంగ్యోపనిషదియందును "నమృ
 తం బ్రహ్మయోనిం తథా" యనంగ
 వెలయ నధర్వణవేదసూక్తియును "ప
 శ్యంతి సూరయో" నాఁగ సాంగమైన
 స్కాంద పారాశ రాదిత్య సౌర లైంగ్య
 కూర్మ బ్రహ్మపురాణసంకులమునందు
 రుద్రసాకారసిద్ధాంతరూపణంబు
 బ్రహ్మ మని చెప్పఁబడుఁ గాదె బసవలింగ !

117

విశ్రుతంబుగ యజుర్వేదంబు “రూపమి
 వాస్య” యనుచు నిశ్చయంబు పలుక
 వినుతింప “రూపతత్త్వే తథా సేవాం చ
 హో చ యే” త్తనఁగ హంసోపనిషది
 నెఱయంగఁ దత్త్వోపనిషది చా “సోహ మా
 త్మా” యటంచును మనమారఁ బొగడ
 తథ్యంబు సూతగీతయు ధర “కారుణ్య
 వన్నూర్తి” యనుచుఁ గేవలము చదువ

మఱియు మానవాద్యఖిలనిర్మలపురాణ
 ములును సర్వోపనిషదర్థములును జేర్చి
 మంగళజ్యోతిరాకారలింగమూర్తి
 భజనమే బ్రహ్మ మని చెప్పు బసవలింగ !

118

మున్ను యజుర్వేదమున “ఋతం సత్యం ప
 రబ్రహ్మ” యనఁ బరబ్రహ్మ శివుఁడు
 రమణ సధర్వశిరస్సుక్తి “తత్పరం
 బ్రహ్మేతి” యనఁ బరబ్రహ్మ శివుఁడు
 చాటు బ్రహ్మోపనిషత్తు “సతత్పరం
 బ్రహ్మేతి” యనఁ బరబ్రహ్మ శివుఁడు
 అదియును “నద్వితీయం పరమాత్మ త
 ద్బ్రహ్మేతి” యనఁ బరబ్రహ్మ శివుఁడు

“ఏక ఏవ రుద్రో” యన నేక మగుట
 నియతిఁ దలపోయలేకయే నిఖిలమైన
 వేల్పులను గొల్చి చెడుదురు వివిధగతుల
 బ్రహ్మ శివుఁ డని తెలియరు బసవలింగ !

119

అసమపరాశరీయంబున “బ్రాహ్మణో

భగవా” నన శివుఁడు బ్రాహ్మణుండు

తప్పక యా “క్షత్రియః పరమో హరి”

యనఁగను క్షత్రియుం డచ్యుతుండు

విస్తరింపఁ “బితామహస్తు వై శ్యశ్చ” నా

నొనరంగ ధరను వైశ్యుండు బ్రహ్మ

లక్షింపఁగా “వృషలస్తు పురందరో”

యనఁగ శూద్రుండు దా నమరవిభుఁడు

యట్ల సామంబు “బ్రాహ్మణోస్త్వహ” మనంగ

శివుఁడు శ్రేష్ఠుండు హరి విరించియును హరియు

నట్లు క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాదు లనఁగ

భర్గుసము లొదురే వీరు బసవలింగ !

120

శ్రుతియట్ల సూతసంహిత “పరబ్రహ్మ శాం

భవ” మటంచును శివుఁ బ్రస్తుతింప

రమణ మానవపురాణము “ఋతం సత్యం ప

రబ్రహ్మ” యనుచుఁ గీర్తనలు సేయ

నిల “సత్పరబ్రహ్మ ఈశాన” యనుచు నా

దిత్యపురాణంబు దివిరి పొగడ

రహి “ఏక మేవ పరబ్రహ్మ” యనుచును

గూర్మపురాణంబు గూర్మిఁ బలుకఁ

గాఁ బరబ్రహ్మ యని నిరాకారపదము

రుద్రసాకారసిద్ధాంతరూపణంబు

బ్రహ్మ యగు రుద్రు భజియించుభక్తి పరుని

బ్రహ్మవే త్తను శ్రుతి యెందు బసవలింగ !

121

పరగ దధీచిశాపము "తమసా విష్ణు
 తేజసా" యనియెడుఁ దేజ మలర
 మును గౌతమునిశాపమున "భగవన్ వేద
 బాహ్యస్త" మని యశుభంబు గాఁగ
 మునుకొని భృగుశాపమున వేదమత మిటు
 లీనం బటంచును లెస్స గాఁగ
 మున్ను వ్యాసునిశాపమున "నరకాస్తే న
 సంశయో" యనియెడుసరణి గాఁగ

నట్ల శాప మంది యవనిలోఁ బలుదేవ
 తలను గొల్చి మిగులఁ దత్తఱపడి
 శంభుభక్తి లేక శైవుల మనుచును
 బల్కుఁ దగునె చూడ బసవలింగ !

122

పద్మభవుఁడు మున్ను "పాదరజస్పర్శ"
 యని కాశికాఖండమున నుతింప
 విధి "శుకవత్సవ విశ్వేశ" యని శర
 భాధాయమును మనంబొరఁ బొగడ
 నలి శివయోగి "శ్రీనైవాశ్చ" యనుచు సూ
 ర్యపురాణమునను బల్ ప్రణుతి సేయ
 నొనర వాయుపురాణమున "దేవదేవాయ
 బ్రహ్మణే" యని నల్వ ప్రస్తుతింపఁ
 బాటివేదములను బ్రహ్మధిపతి యని
 చాటుశ్రుతుల నజుఁడు సన్నతింప
 భవునిఁ గొలువ కేల ప్రాకృతు లా పర
 బ్రహ్మదూరు లైరి బసవలింగ !

123

ఒక్కఁడు పుట్టించునో జీవరాసుల

నొక్కనియందుఁ దా నుదయ మగునొ

యొక్కఁడు చంపంగ నొక్కఁడు సేయునో

యొక్కఁడు జీవంబు లోలి నిడునొ

కాయంబు జీవుండు గదియునో జీవుండు

కాయంబు లొందునో గలిసి యగునొ

కాయంబు లాదియో కర్మంబు లాదియో

కాయకర్మంబు లొక్కటనె యగునొ

యనెడుధర్మ మిట్టు లొనర “సోమః పవ
తే” యటంచు సూక్తి మ్రోయుచుండుఁ
గాన శివుఁడె యాదికర్త యాటకు వేతె
ప్రత్యయంబు లేల బసవలింగ !

124

రాజసగుణమునఁ బ్రబలి “భవాయ న

మో” యనఁ బుట్టించు మొదటికర్త

సాత్త్వికగుణమునఁ జాలి “మృడాయ న

మో” యన రక్షించు మొదటికర్త

తామసగుణమునఁ దగిలి “హరాయ న

మో” యన హరియించు మొదటికర్త

త్రిగుణంబులను బాసి నెగడి “శివాయ న

మో” యన సుఖయించు మొదటికర్త

యాది నొక్కరుఁడు మహాదేవుఁ డనఁగను

మ్రోయునట్టి వేదములు దొడంగి

చదివి చదివి ముష్టజను లెట్లు మఱచి న

దృక్తిరహితు లై రి బసవలింగ !

125

ఈక్షింప శ్రుతులు "సంరక్షితాం సృష్టించ
 జయ" యన నచ్చైకశాసనముగఁ
 జనుచుండు మఱి "సురక్ష్యతరాంశ్చ లోకాంశ్చ
 లోకపాలాంశ్చ" నాఁ బ్రాకటముగఁ
 దవిలి "యథాదేవతా సృష్టి" యనఁ "బశ
 వోభి" యనంగను శోభితముగ
 మును "పశవః సృష్టి" యనఁగ "బ్రహ్మాదయః
 పశవో" యనంగ నపారితముగ

నట్ల "యున్నేషనిమిషచయ" మన ధరను
 భవుఁడు గను దెఱవంగ నుత్పత్తి యగుట
 హరుఁడు గన్మాయఁ జెడెడుబ్రహ్మాండకొట్లు
 బ్రహ్మవిష్ణాదిదేవతుల్ బసవలింగ !

126

ఉత్తరం బెద్ది పూర్వోత్తరమీమాంస
 లవియు నన్యోన్యదూష్యములు పూర్వ
 మీమాంసమునను "గిల్మిషే గురుండు" నా
 నాయతం బగు నంద యట్లగాక
 పూర్వమీమాంసయుఁ బొరి భాస్కరీయంబు
 నొసరెడు దా సాంఖ్యయోగములును
 మదియించు నుదయమీమాంసప్రయుక్తిని
 నుదయించు మీమాంసయుక్తిఁ దుడఁచి

కవులు మునులు వైదికంబులు సూతప్ర
 దాత శూలి బహుమతంబు లవియు
 నిదియుఁ దలఁపఁ దధ్య మీశ్వరుం డొక్కఁడే
 బ్రహ్మ మనఁగఁ జెల్లు బసవలింగ !

127

స్వేచ్ఛాప్రచారంబు ప్రచ్ఛన్నబౌద్ధంబు
 హస్యైకహేతు వన్యాయసరణి
 అజ్ఞానతరము మహాజనదూష్యంబు
 పాతకావాస మప్రస్తుతంబు
 సత్క్రియాహీనంబు సర్వప్రమాణదూ
 ష్యంబు నా లోకాయతంబు నెలవు
 విద్యన్విముఖము నాత్మాద్వైత మట్టి మా
 యావాద మైన వేదాంతమార్గ

ముత్తమాశ్రమ మే యసద్వృత్తి నాస్తి
 కులును యుక్తిదూరులును గైకొండ్రుగాక
 వేదవిహితశివాచారయుక్తి నడుచు
 భక్తిపరులును గైకొండ్రె బసవలింగ !

128

జై మినికృతపూర్వమీమాంసకులు నుచి
 తార్థంబు తా దైవ మని తలంచి
 కర్త లేఁ డని కర్త కర్మంబ యని “స్వర్గ
 కామో యజే” త్తని కర్మకాండ
 భాట్టశాస్త్రం బను భాష్యంబు సేయ భ
 ట్టాచార్యులింగ మి ట్లంతరింపఁ
 భారి మహిమ్నమున “ముఖరయతి మోహాయ
 జగతా” మనుచు ధర్మశాస్త్రమతము

దొడరుఁ దాను కాన దూష్యంబు లగుచును
 మేలు గాని వాని నేల చెప్పఁ
 గాక మున్ను వేతె కర్మవాదం బట్ల
 పడయఁగలరె ముక్తి బసవలింగ !

129

ధర "నవశ్య మనుభోక్తవ్యం కృతం కర్మ
 యోగం" బటంచును నొగిఁ దనర్చి
 యిలను దా నొక "జ్ఞాన మేవ మోక్ష" యనియు
 నటిముటి భక్తి హాస్యంబుఁ జేసి
 యది గొన "కాత్మాహ మిద మగ్రసే" త్తను
 ధ్యానయోగంబు నుదాత్త పఠిచి
 తగ "సచపూజ్యో యథాహం" బనెడి భక్తి
 యోగంబు ముక్తికి బాగు గాఁగ

భర్గు ననయంబుఁ బూజించుభక్తు లొల్ల
 రానిధర్మంబులును గొన్ని పూని సల్పి
 జగతిఁ జను భట్టవేదాంతసాంఖ్యములును
 వసుధలో దూష్యములు గావె బసవలింగ !

130

అక్రమాభ్యాసయోగక్రియారంభంబు
 సతమైన లింగావసక్తి కెనయె
 కమలషట్క ధ్యానగౌణమార్గము ముఖ్య
 లింగావధానసల్లీల కెనయె
 కల్పితానంతరకాలానుభవరతి
 శివప్రసాదామృతసేవ కెనయె
 సహజ కేవలనిజస్పర్శనాకర్ణ్యంబు
 శివకథామృతరససిద్ధి కెనయె

తనదుప్రాణంబు బ్రహ్మరంధ్రమున విడుచు
 నదియు ముఖ్యలింగై క్యసౌఖ్యమున కెనయె
 హస్తమశకాంతరము గాదె యభవుపాద
 భక్తి కిని యోగయు క్తికి బసవలింగ !

131

తనువ యిహాబద్ధమున నిర్మలం బైన
 వాంఛ భౌతికచిహ్న వాయవలదె
 యుతమహాముద్రానుగతయోగమతిఁ దన్ను
 మఱచిన గుణములు మఱవవలదె
 ముద్రితఘోచరీముద్రాంతమున నమృ
 తంబు గల్గిన మరణంబు గలదె
 కోమలం బాజ్యోతికుంభమధ్యాంతర
 మునఁ దోఁపఁ దద్రూపముక్తి గలదె
 మొదల యోగము నిత్యత్వమునకు విహిత
 మయ్యెనేనియు ముచు సనకాదిమునులు
 యోగసిద్ధిని నిత్యులై యుండి రెట్లు
 భక్తి నిష్ఠులపగిదిని బసవలింగ !

132

గతి “లింగమధ్యే జగత్సర్వ” మను మధ్య
 కలితాంబరము మహాకాశ మనుచు
 బూని “యణోరణీయా” ననఁ జై తన్య
 తత్త్వంబ యథ్యాత్మతత్త్వ మనుచు
 రతి “లింగబాహ్య త్వరం నాస్తి” యనఁ బాహ్య
 శూన్యంబ యదియ తా శూన్య మనుచు
 నెఱయంగ “బ్రహ్మేతి నిశ్చితం” బస లింగ
 భావంబ యది పరబ్రహ్మ మనుచు

రూఢిగా “నేక ఏవ రుద్రో” యటంచు
 భోగిభూషణు నద్భక్తి యోగనిరతి
 నార్యు లర్చింతు రెడపక యతులమహిమఁ
 బ్రణుతి సేయును శ్రుతులును బసవలింగ !

133

ధాత తా "నహ" మని తలఁ గోలుపోవఁడే
 రుద్రపశుపతి బ్రహ్మరూపుఁ గొనఁడె
 శివదూషణముఁ జేసి చెడిరి కొందఱు ఋషుల్
 గడుశ్రేష్ఠుఁ డాయె మార్కండేమూని
 క్రొవ్వి సనత్కుమారుండు నుష్ప్రబయ్యె
 లింగై క్యనిష్ఠచే భృంగి వెలసె
 సనకాదిమునులు బుద్ధిని వికలత నొంద
 సిద్ధరాముఁడు శై వసిద్ధిఁ బొందె
 వనజజునికంటె మునులకంటెను సనత్కు
 మారుకంటెను యోగసమాధికులను
 నధికు లున్నారె యోగక్రియాతిశయత
 భక్తి మాలి తూలిరి గాక బసవలింగ !

134

ఇల యోగమర్యాద తెఱిగినంతనె కడు
 నీశుత్త్వంబు వహించ నొనె
 కలిత మభ్యాసయోగక్రియామాత్రచే
 గాలవంచనశక్తి గలుగు పెట్టు
 తవిలి జపసమాధితర్పణమాత్ర స
 చ్చరితార్థసంపద తెఱుంగ నొనె
 రతి రాజయోగకర్మజ్ఞానమాత్రన
 యజరామరత్వ మింపార నొనె

శంకరాచార్య భాస్కరాచార్య ముఖ్యు
 లత్రి శక్తి గౌతమ కపిలాదు లైన
 పూర్వఋషు లెల్ల సంసిద్ధిఁ బొందినారె
 భక్తి సత్క్రియాపరులట్లు బసవలింగ !

135

యోగ మజ్ఞానసమున్నతబీజంబు

యోగంబు దుర్వృత్తి సాగరంబు

యోగ మద్వైతదురుక్తులనిలయంబు

యోగ మహంకృతి కునికిపట్టు

యోగంబు ముక్తి వియోగై క హేతువు

యోగంబు హానిప్రయుక్తి శక్తి

యోగంబు దురితసంయోగై క కార్యంబు

యోగంబు విభ్రాంతియోగవృత్తి

యోగ మె ట్లన్న శివునిభక్తోపయోగ

కారణంబై చెలంగు సాకారమూర్తు

లాదిగా లింగమూర్తి సహర్నిశంబు

ప్రణుతి సేయుచుఁ గొల్వరే బసవలింగ !

136

సరి “శివరూపసూక్ష్మంతరపర” మను

నది శివరూపత్రయంబునందు

రతి “న సుధామతే రధ్వర” స్యనఁ గాంతు

రాస్థూలతత్త్వ మజాదిసురులు

ఒనర యోగులు “సూక్ష్మయోగి భి” రనఁ గాంతు

రాసూక్ష్మతత్త్వ మష్టాంగనియతి

యర్థి “దా మకృతస్య” యనఁగ భక్తులును ద

త్పరమలింగంబురూపంబుఁ గొలుతు

రట్లు “దృశ్యశ్చ నా న్యథా” యనఁగ మఱియు

నట్లు “భక్తి మానవ వేద్య” మనఁగ మఱియు

యోగు లైనను లింగాంగయోగసరస

పదవి గానంగ శక్యమే బసవలింగ !

137

మహి "నిజవర్ణ సమాధిభిరన్య" య

నంగ భక్తికి సమానంబు గలదె

"యోగప్రవృత్తాంత యోగే నతుపరా" య

నంగ భక్తికి సమానంబు గలదె

మఱి "నతవర్ణ సమాధిభిరన్య" య

నంగ భక్తికి సమానంబు గలదె

నలిని "మంత్రా ధ్యాయనై శ్చనశుశివా" య

నంగ భక్తికి సమానంబు గలదె

జపములును దపములు యోగసాధనములు

మంత్రతంత్రాదినియమసమాధివిధులు

ధ్యానములు సాంఖ్యయోగనిదానములును

వసుధ శివపూజ కెన యానె బసవలింగ !

138

శుద్ధలింగార్చనోత్సుకలీలఁ గాక య

భ్యాసయోగములఁ బాపములు చెడునె

లింగావధానకల్పితమనోరతిఁ గాక

ధ్యాన మార్గము శివుఁ గాన నగునె

ప్రాణలింగైక్యసంబంధసంగతిఁ గాక

వాయుధారణ ముక్త్యుపాయ మగునె

ధృతిఁ బశుపాశుపతిజ్ఞానమునఁ గాక

యద్వైతవిధులు నిత్యత్వ మగునె

నియమితాచారసద్భక్తినిష్ఠఁ గాక

భ్రాంతియోగంబులను ముక్తి భవ్య మగునె

లింగనిష్ఠాగరిష్ఠవిలీనవృత్తి

కెసఁగ సమ మానె యోగంబు బసవలింగ !

139

శివుఁడు నిస్సంసారి జీవుండు సంసారి
 తజ్జీవునకు శివత్వంబు గలదె
 శివుఁడు నిర్మలదేహి జీవుండు మలదేహి
 తజ్జీవునకు శివత్వంబు గలదె
 శివుఁడు దా నిష్కర్మి జీవుండు దుష్కర్మి
 తజ్జీవునకు శివత్వంబు గలదె
 శివుఁడు దా నిత్యుండు జీవుం డనిత్యుండు
 తజ్జీవునకు శివత్వంబు గలదె

యరసిచూడఁ బర్వతపరమాణుమాత్ర
 తరమునకు నంబరంబును ధరణి కై న
 యంతరంబులు గలుగు జీవాత్మ కెట్లు
 పొసఁగుఁ బరమాత్మయోగంబు బసవలింగ !

140

ఒడయుల నల్లంతఁ బొడగని కడఁగంటఁ
 జూచునే కన్నారఁ జూచుఁగాక
 యుచితక్రియాదుల కోర్వక వెనుకకు
 వీఁగునే రతి నెదు రేఁగుఁగాక
 కులమద ధనమద బలమదాదులఁ బేర్చి
 నిక్కునే చాగిలి మ్రొక్కుఁగాక
 యడిగినభావదేహార్థంబు లెడల నం
 చించునే కూడ నర్చించుఁగాక

యాడునే వందనముఁ గొనియాడుఁగాక
 నడుపునే నేర్పు ప్రీతియే నడుపుఁగాక
 తుడుచునే క్రియ భక్తిమై నడుచుఁగాక
 పరమభక్తిప్రశస్తుండు బసవలింగ !

141

దర్పితవిధిఁ గ్రియూద్వేతవంచనమును
 బొందునే శివపూజఁ జెందుఁ గాక
 సతతదీయపూజాపుణ్యఫలము లా
 శించునే మరి నియమించుఁగాక
 కృతఫలాన్యాయానుగత మగుభక్తికిఁ
 బాటునే భక్తి నేపారుఁగాక
 వీరభక్తి సలాచారవిధముఁ బొల్లు
 వటపునే భక్తియే నెటపుఁగాక
 జీవితము శై వవృత్తికిఁ జిక్కుఁగాక
 బొంకునే యెప్పు రెండాడఁ గొంకుఁగాక
 వదలునే శై వక్రియలచేఁ బొదలుఁగాక
 పరమభక్తిప్రశస్తుండు బసవలింగ !

142

మొదల హరుం డని పిదప నరుం డని
 చూచినఁ గల్గునే శుద్ధభక్తి
 మొదలఁ జాగిలి మ్రొక్కి పిదపఁ జాగిలి నిక్కి
 మలసినఁ గల్గునే మహితభక్తి
 మొదల సద్గురుం డని పిదప దుష్గురుం డని
 పల్కినఁ గల్గునే భక్తియుక్తి
 మొదల శిష్టుం డని తుది నికృష్టుం డని
 భావింపఁ గల్గునే పరమభక్తి

మొదల దానియై దీనత్వమునఁ జరింపఁ
 గల్గునే త్రిలోకై కవిఖ్యాతభక్తి
 మొదల దానియై సోహత్వమునఁ జరింప
 నసమసద్భక్తి గల్గునే బసవలింగ !

143

మాట నిశ్చయమును మనసునఁ గృత్యముఁ

గలిగినఁ గలుగునే కలితభక్తి

మాటల నెఱపును మనసున నేర్పును

నెఱపిన నెఱయునే నియతభక్తి

మాటల వివరము మనసున వై రము

బరగినఁ గల్గునే పరమభక్తి

మాటల వలపును మనసున సొలపును

బొలసినఁ గలుగునే లలితభక్తి

మాటలందుఁ బొందు మనసునఁ గుందును

మాటలందు రసము మనసు గడుసు

మాటలందు దృఢము మనమున శతమును

నెసఁగుచుండ ఫలమె బసవలింగ !

144

కార్యంబు లేమిని గల్పించుకొన కవ

సరము గా దనక యుత్సవము చెడక

త్రోపు సేయక చూచు చూపు దప్పక రేపు

మా పన కంతలో మఱుగు వడక

లేమిఁ జూపకయ దాలిమిని దా నుండక

యొఱపులఁ బోవక కఱకుఁ బడక

విధము దప్పక యసద్వృత్తిని బలుకక

నేరమిఁ జూపక నెనరు విడక

కోరి జంగమంబుఁ గొనియాడునతఁడు స

న్మార్గుఁ డతఁడు భక్తి మతియుతుండు

లోకమాన్యుఁ డనుచు వీక నుతింతురు

భక్త జనులు బుధులు బసవలింగ !

145

రాకకు బెదరక పోకకుఁ బెదరక

యుత్తరం బియ్యక వృత్తిఁ జెడక
పట్టినఁ గదలక ముట్టినఁ దొలఁగక.

సందడింపుచుఁ బోక జడ్డువడక
పోగడినఁ బొదలక తెగడిన వదలక

యెగ్గుమాట వినక తగ్గువడక
బొంకులం గట్టక టొంకుల నెట్టక
కర్మంబు లాడక కర్మి గాక

కోరి జంగమంబుఁ గొనియాడునతఁడు స
ద్వృత్తి యతఁడు భక్తివిస్తరుండు
లోకమాన్యుఁ డనుచు వీక నుతింతురు
భక్తజనులు బుధులు బసవలింగ !

146

వారి మనోదివ్యపూరితమేళన

నల్లనఁ దనమనం బుల్లసిల్ల
వారి పాదామరభూరుహచ్ఛాయావి
హారకీలితరతి నంగ మలర

వారి భాషామృతవారిధిక్రీడాను
కూలలోలతఁ బల్కు లోలలాడ
వారి యాజ్ఞామేరుతారాద్రిసీమావి
లంఘనక్రియరీతి లక్ష్మ్య మమరఁ

గోరి జంగమములఁ గొనియాడునతఁడు స
ద్వృత్తి యతఁడు భక్తివిస్తృతుండు
లోకమాన్యుఁ డనుచు వీక నుతింతురు
భక్తజనులు బుధులు బసవలింగ !

147

ఎఱుకచే సద్భక్తి పరులను గూడక
 గౌరవస్థితి చెడఁ గోరువారు
 తనయాడినట్టు లాడనిజంగమము నెట్టి
 ప్రభువునై నను మీటి పలుకువారు
 లింగార్చనము సేయుసంగతి నై నను
 యద్వైతవాదంబు లాడువారు
 శివలింగపూజలు శేఖరంబుగఁ జేసి
 యంగభోగములకై యలరువారు

జంగమయ్యకు లే దని చని భుజించి
 మీటి భక్తిని జెడి బొంకువారు తమ్ము
 మిగులఁ గై వారములు సేయ మెచ్చువారు
 భక్తి గోష్ఠికే బ్రాత్రులే బసవలింగ !

148

తగ నగ్ని నాధారముగఁ జేసి యంబుధి
 తనివార నుదకంబు ద్రావునట్లు
 భూరుహం బవని నాధారముగను జేసి
 యింపార నీరు గ్రహించునట్లు
 వారక వత్తి నాధారంబుగాఁ జేసి
 తవిలి దీపము నెయ్యి ద్రావినట్లు
 యాతనాదేహంబు నాధారముగఁ జేసి
 యాత్మ దా సౌఖ్యంబు లందునట్లు
 నెసఁగ జంగమమూర్తి పంచేంద్రియములు
 నట్ల యాధారముగ సముద్యత్సుభక్తి
 హరుఁడు భోగించు భోగంబు లవధరించు
 భక్త జనహితార్థంబుగా బసవలింగ !

149

తల్లి తప్పక యశాపథమ్ముల నేవించి

శిశువులరోగముల్ చెఱచునట్లు

గోవును బిండఁగఁ గొదమను గొన సంత

సిలి జనులకుఁ బాలు చేపినట్లు

చెఱువులజలములఁ బెరుగుసస్యంబులఁ

గర్షకులకుఁ గొల్చు గలుగునట్లు

జలములు పత్తిరి శంభుండు గై కొని

భక్తులదురితము ల్వాపునట్లు

దాన తనుమనోధనము లుద్ధతి గ్రహించి

యెలమి మోక్షులు భక్తుల కలరఁజేసి

లీల నోలాడు జంగమలింగములను

బ్రమసి కలిసినఁ దగు భక్తి బసవలింగ !

150

తాలవృంతములలో గాలి యున్నదే కొంత

విసరంగ విసరంగ నెసఁగుఁగాక

చెలఁదిలోపలఁ దుతువులు గొన్ని యున్నవే

యల్లంగ నల్లంగ నలరుఁగాక

శీలలలోఁ బ్రతిశబ్దములు గల్గియున్నవే

పలుకంగఁ బలుకంగఁ బలుకుఁగాక

చెలమలోపల నొక్కజలనిధి యున్నదే

ముంపంగ ముంపంగ నింపుఁగాక

యట్లు నిర్వంచకుఁడు గానిహరుని భక్తి

పరునిముందట నున్నదే పసిఁడిపోక

కడఁగి సేయంగఁ జేయంగఁ గలుగుఁగాక

భక్తి మాహాత్మ్యమున మఱి బసవలింగ !

151

చారుతరం బగుహారంబు దా నెంత

పొం దాసపడు కొల్కిపూన యెంత

భూరితరం బగుభేరి చా నదియెంత

ధ్వనియించు వాదనదండ మెంత

విపులతరం బగువీణె దా నదియెంత

కారణం బగుజీవగట్ట యెంత

స్ఫురతరం బగుబొమ్మ మఱియుఁ దా నదియెంత

సుగతిమై నాడించుసూత్ర మెంత

యట్లు శ్రుతి “యనఁఖ్యాత సహస్ర” యనఁగ

నసమతర మగుభక్తిమాహాత్మ్య మెంత

వారు గొనియాడు శివభక్తిపరునిభక్తి

భావితార్థంబు నదియెంత బసవలింగ !

152

భార్య యొక్క తెకన్నఁ బండ్రెండుమాడలు

కాసువీసము గురుకలశమునకు

సతులకై నను మణిసరులు మఱియును వి

భూతి వీడ్వముకై నఁ బోక యొకటి

విందులకై నను వివిధపక్వాన్నంబు

లొడయులకై న ము న్నన్నయట్లు

లెలమి నల్లురకును దొలిచూలుపడ్డలు

ముదిగొడ్డు జంగమమునకునై నఁ

దమకు బిడ్డలకై న మంచములు మఱియు

భక్తబృందంబుకై నఁ జాపయు నరుగులు

ననిశ మట్టిచ్చి భక్తుల మని మదింప

భక్తిపరు లనఁగ నగరె బసవలింగ !

153

రాకామలజ్యోత్స్న ద్రావ నిచ్చలుఁ గన్న
నా చకోరంబుల కరుచి యగునె

సహకారపల్లవచయములు దొరకిన
జగతి కోవెలలకుఁ జప్ప నగునె

క్షీరాబ్ధిలోపలఁ గ్రీడింపఁగలిగిన

భువి రాజహంసకుఁ బుల్ల నగునె
విరిదమ్మివాసనవెల్లి ముంచినఁ గ్రోలు
షట్పదముల కనాస్వాద మగునె

బహుళతరదయార్ద్రభావప్రభావన
మహిమఁ దనరు జంగమంబురాక
యతులభక్తి పరుల కావశ్యకం బగుఁ
బరిహృతాభిషంగ బసవలింగ !

154

పాదపంబున కొక్కఫల మైన భోగింపఁ
గలుగునే తత్ఫలార్థులకుఁ గాక
గోవులకును బాలు కొణిగెఁ డై నను ద్రావఁ
గలుగునే తత్ప్రోషకులకుఁ గాక
యిండ్లకు నీడ లొకించుకం తై నను
గలుగునే తన్నివాసులకుఁ గాక
నదులకు నడ్డఁ డై నను నీరు ద్రావంగఁ
గలుగునే తత్సేవకులకుఁ గాక

యట్లు దమ్ము భక్తి నర్పించువారల
కభిమతార్థసిద్ధు లలరుఁ గాక
జంగమమున కర్థసంపద లే దని
పలుక నెట్లు వచ్చు బసవలింగ !

155

ఆడఁజోయినతీర్థ మదియుఁ దా నెదురుగా
 వచ్చుట తనభాగ్యవశము గాదె
 చని వెదకెడితీఁగ తనకాళ్ళఁ జుట్టుట
 యదియు నాకస్మికపదము గాదె
 పొరిఁబొరి సాధింపఁ బోవునిధానంబు
 బరగఁ బొందుట భాగ్యఫలము గాదె
 అనయము మనమునఁ దనతలంచుతలంపు
 తలకూడు టది యొక్కఫలము గాదె

మొదల సద్గురుప్రతిబింబమూర్తి యైన
 జంగమం బేఁగుటకు మహోత్సవ మెల్లర్పఁ
 బొంగి భోగింపఁ దనభక్తిఁ బూజ సేయఁ
 బడయునతఁ డుత్తముం డండ్రు బసవలింగ !

156

భువికే జీకటి యైన రవిఁ గోరు లోకంబు
 రవికే జీకటి యైన రక్తి గలదె
 ఆకలి గొన్నవా రన్నంబు గోరంగ
 నన్నంబు నాఁకొన్న నన్న మెది
 నో రెండి తెరువరి నీరుకందువ కేఁగ
 నీరమునకు దప్పి చేర నెది
 శీతంబు గొనువారు చిచ్చుఁ గాయఁగఁ గోరఁ
 జిచ్చు శీతముఁ గోరఁ జేర నెది

యట్లు జంగమ మర్థించి యరుగుదేరఁ
 దగిలి భక్తుండు తనదరిద్రతయు నెన్న
 వెండియును నయ్య తాన యెటుండు నెట్లు
 బ్రతుకు నేక్రియ వర్తించు బసవలింగ !

157

నరులచే నొల్ల రన్యద్రవ్యమును భక్తి
 మతులు తా మాశ్రయమదనిరూఢి
 నొక్కింతధన మాస లెక్కసేయరు భక్తి
 మహిమాన్వితులు ధనమదనిరూఢి
 బలియురు కుల మూఁది కలియరు భక్తి స
 న్మార్గవర్తులు కులమదనిరూఢి
 వెడ నేమములు వాంఛ విడుతురు భక్తి స
 మ్మతులు దా మాచారమదనిరూఢి
 వెలితి యెఱుకలవికృతంపువేషములను
 గ్రొవ్వి విడుతురు శివభక్తి గుణవిదులను
 వికలమతులు విద్యామదవేషములను
 బద్దు లాడినఁ గొఱతయే బసవలింగ !

158

శీ ల ల క్ష ణ ము

భవులు చూచినఁ గాదు “హాకము ల్వర్జయే
 దుదకాదిక” మ్మను సూక్తి దనర
 భవు లంటరా దనుఁ బరగఁ “బదార్థాని
 వర్జయే” త్తను నాదివచన మునికి
 యింటిబిడ్డలు దాసు లిండ్లలో భవు లుండ
 రాదు “చండాలవర్జయ” యనంగ
 వనిశము “నాసనా దర్పనా దోభజనా
 త్సంగ” త్తను పురాణసంహితలను
 జాటుఁ గావున సచ్చివాచారపథము
 తప్పకుండ నడుచు శివధార్మికులకు
 నై హికాముష్మికంబు లేపారు శ్రుతులు
 “భద్ర మశ్ను తే” యనఁగను బసవలింగ !

159

ఆత్మేశునకును దా నర్పించఁదగు “స్వయ
 మే వార్పయే” త్తనుభావ మునికి
 నొం డర్పితంబు నేయుడు నగుదోషంబు
 మును “కల్పిషం భవే” త్తనుటఁజేసి
 కూడ దల్లింగియై కొనుస్రసాదంబు “శ్వ
 మాంసం రుధిర” మనుమాట యెఱిఁగి
 చన “దుపవాసాది సంభవే” త్తని శ్లై వ
 సంహితలందునఁ జాఱుఁ గాన

సరవితోఁ దాము సచ్చివాచారపథము
 దప్పకుండ నడుచు శివధార్మికులకు
 నై హికాముష్మికంబు లేపారు శ్రుతులు
 “భద్ర మశ్నుతే” యనుఁ గాన బసవలింగ !

160

వినరాదు పరలోకవిధులు నేయుట “యకు
 ర్వాదౌర్ధ్వదై హికం” బనఁగ నిట్లు
 భక్తులకును నట్లు పండుగ ల్దమలోన
 నెనయ “కుర్యా” త్తన నెలమి మిగుల
 లేదు సూతకము పుత్రతాదులయందుఁ “బు
 త్రాదేర్విశేషిత” యనఁగ నిట్లు
 లతనియర్థంబు “దద్యాత్సతుసంతతో”
 యనఁగ నన్యులకు ని ట్లర్హ మగునె

ఇట్లు శుద్ధశివాచార మీఁడ్యచరిత
 దప్పకుండ నడుచు శివధార్మికులకు
 నై హికాముష్మికంబు లేపారు శ్రుతులు
 “భద్ర మశ్నుతే” యనుఁ గాన బసవలింగ !

161

తొడరి బ్రహ్మాండసూక్తుల "శ్రితకేసూత
 కేతథా" యన నెద్ది సూతకంబు
 మును నందికేశ్వరంబును "యథా ధారోన
 సూతకం" బన లేదు సూతకంబు
 చెంద దేయెడలను స్కాందంబునందును
 "సూతకం నహి" యన సూతకంబు
 గలదె "సూతక సూతకాచరజస్వలా"
 యన శైవసంహిత నట్టిస్త్రీలుఁ
 బురుషులును శివు భజియింపఁ బొంద రెందు
 సూతకం బనుచుఁ బురాణసూక్తి మ్రోయు
 నట్ల "పద్మమివాంభసి" యనఁగ శుద్ధ
 భక్తిపథ మిట్టిదియ కాదె బసవలింగ !

162

చన దన్నసమయమిశ్రము "సర్వభక్షిత
 వాయసో" యను సూక్తి మ్రోయుఁ గాన
 భక్తిహీనం బైన బ్రతుకఁగూడదు "భక్తి
 హీన నాశంకరి" నా నెఱింగి
 శ్రద్ధారహిత మగు సత్త్రియ వృథ "యవ
 శ్యం శ్రద్ధయా వినా" యనుటఁజేసి
 మీఱఁ గాఁ దాచార మితి "శివాచారం న
 లంఘయే" త్తన నవిలంఘ్యలీలఁ
 జాటుఁ గావునఁ దచ్చివాచారపదము
 దప్పకుండ నడుచు శివధార్మికులకు
 నై హికాముష్మికంబు లేపారు శ్రుతులు
 "భద్ర మశ్నుతే" యనుఁ గాదె బసవలింగ !

163

ప్రాణలింగిని “శరీరం న దహే” త్తన

దహనంబుఁ జేసినఁ దప్పు వచ్చు

“నిర్మలం క్షిత్వాం వినిక్షిపేల్లింగిన”

మనఁగ నిక్షేపంబ యాదిమతము

చనదు గాల్పంగఁ దా “జ్ఞానాగ్నిపాకస్య

పచనం యథా” యనంబడినయొడలు

ధరను నిక్షేపింపఁ దగు “జీవమానే య

థా తథా” యనెడుపదంబుఁ గూర్చి

యిట్టి శుద్ధశివాచారహితచరిత్ర

దప్పకుండ నడుచు శివధార్మికులకు

నై హికాముష్మికంబు లేపారు శ్రుతులు

“భద్ర మశ్నుతే” యనఁగను బసవలింగ !

164

జ్ఞానోత్తరంబునఁ జను “లోకధర్మాఖ్య

మాచరే” త్తనెడు నగోచరముగ

నలి సూతసంహితోక్తులను “తమత్యంత

మాశ్రిత్య” యనుచుఁ దా విశ్రుతముగఁ

బ్రీతి సారమునందు “ధాతానియంతివై

కర్మ” యంచును ధర ఖ్యాతి దనరఁ

గలయంగ సారసూక్తులయందు “మాతృకా

స్తేసుత” యనుచు నాదీపితముగ

మ్రోయు లోకీకాచారంబు వాయఁడేని

శాస్త్రములు నన్యసంస్తుతుల్ చదివెనేని

పూర్వసూతకక్రియలందుఁ బొందెనేని

పాతకుఁడు వాఁడు గాఁ డెట్లు బసవలింగ !

165

కరి తుర గాందోళ వరరథామాధులై

పోవువారును మోచిపోవువారు

నిష్కార మర్థుల కేచ్చుచుండెడువారు

దిరిపెంబు మనువుగాఁ దివురువారుఁ

గడుమంచికుడుపులు గుడుచుచుండెడువారుఁ

గూడు లేకయ మదిఁ గుందువారు

సంగనాకేళి నసంగుఁ బెన్దెడివారు

వనితావియోగులై వసరువారు

అయ్య నిన్నుఁ గొల్చునయ్యలు, కొలువని

కొయ్యలే గదయ్య జియ్యదేవ !

వినుతనిర్మలాంగ ! విరహితవ్యాసంగ !

పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

166

మహితశివాచారమార్గాసువర్తులై

నడుచువారును దప్పి నడుచువారు

జంగమాఁరాధనల్ సల్పుచుండెడువారు

నోలి దుర్భవవార్ధిఁ గూలువారు

సిద్ధప్రసాదసంసిద్ధిఁ బొందెడువారు

సర్పితానర్హులై యణఁగువారు

భక్తిసంపదఁ దేలి ప్రఖ్యాతు లగువారుఁ

బాయనినిందలఁ బడెడువారు

అయ్య నిన్నుఁ గొల్చునయ్యలు, కొలువని

కొయ్యలే గదయ్య జియ్యదేవ !

వినుతనిర్మలాంగ ! విరహితవ్యాసంగ !

పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

167

శివశివా ! కర్ణుండు గవచ మిచ్చియుఁ జెడె
 వస్త్ర మిచ్చియు దాసి వరము వడసె
 అక్కట ! ఖచరేంద్రుఁ డంగ మిచ్చియుఁ జెడె
 వ్రే లిచ్చి మంచయ్య విజయుఁ డయ్యె
 కటకట ! శిబి తన కండ లిచ్చియుఁ జెడె
 మృగమాంస మర్పించి మోటసె నెఱుకు
 చెల్లబో ! బలి భువి నెల్ల నిచ్చియుఁ జెడె
 చోళుఁ డొక్కూ రిచ్చి సుగతిఁ బొందె

నట్ల లింగవిముఖ మగు దాన ధర్మ ప
 రోపకార విక్రమోద్ధతమఃలు
 నిష్ఫలంబు గాక నెట్లన శరణుల
 భక్తియుక్తి కెనయె బసవలింగ !

168

జూదంబునను మార్ఘ సోమార్ధధరుఁ గూడె
 జూదంబునను బొండుసుతులు సెడిరి
 మృగయాత్ర నొకచెఱు మృదుపురంబున కేఁగె
 మృగయాత్ర రాముండు నగను జెందె
 విషయసంగతి నంబి విశ్వేశుఁ బలికించె
 విషయసంగతి బ్రహ్మ విరళ మయ్యె
 హింసఁ దెలుఁగుజొమ్మఁ డీశ్వరు మెప్పించె
 హింసచే మాండవ్యుఁ డెక్కెఁ గొట్టు

తథ్య మట్లు గాక ధర “నధర్మాధర్మ
 తాం వ్రజే” త్తను శ్రుతి దప్పనయ్య !
 పరమభక్తియుక్తి పరు లెట్లు నడిచిన
 బద్ధ మదియుఁ గాదె బసవలింగ !

169

తాల వై చినసాంఖ్యఁడే లోకనుతుఁ డయ్యె
 మల్లెలు వై చినమరుఁడు మడసె
 పాదంబునను దన్ని పరగెఁ గన్నప్పఁడు
 పాదంబుఁ గన హరి పంది యయ్యె
 మేలంబు లాడి యమ్మేన శివు న్గనె
 నుతిఁ జేసి వేదము నొగిలె శక్తి
 భువిమీఁద నడిపించి భోగయ్య వెలసెను
 మోచి తెచ్చిన దశముఖుఁడు చెడియెఁ

దలఁప నిట్లు శివుఁడు వలచుట పుణ్య మొ
 ల్లమియుఁ బాప మెన్నఁ గ్రమములందు
 నిట్లు తొట లేల నెఱి నిజంబుగ జగ
 త్రప్తత్యయంబు గాదె బసవలింగ !

170

ఘనుఁ డీశుఁ డన్న బాణున కిచ్చెఁ జేతులు
 గా దన్నవ్యాసునికరముఁ ద్రుంచె
 దై వంబు హరుఁ డన్నఁ దలలు వంకయ కిచ్చెఁ
 దాఁ గర్త ననుబ్రహ్మతలయుఁ ద్రుంచె
 నమ్మిన చోళునినాఁతికి ము క్కిచ్చె
 ధిక్కరించినవాణి ముక్కుఁ గోసె
 నుతికి మె చ్చిచ్చెఁ గన్నులు కాళిదాసికి
 గర్వమాడిన భగుకనులు పొడిచె

దండి కిచ్చె మేను దనకును శరణన్న
 మరు ననంగుఁ జేసె మాటుకొన్నఁ
 గాన శివుఁడె యాదికర్త యశాటకు వేఱె
 ప్రత్యయంబు లేల బసవలింగ !

171

మును బ్రహ్మహత్య చేసినయరియమరాజు
 తనువుతో లింగంబుఁ దనరఁ జొచ్చెఁ
 జని భూణహత్య చేసినవీర-చోళుఁడు
 బొందితోడుత శివపురికి నేఁగెఁ
 జెచ్చెఱుఁ బితృవధ చేసిన యాకాట
 కోటఁడు రజతాద్రికోటఁ గొనియెఁ
 జేకొని శిశువధ సేసినచిలుతొండఁ
 డేడువాడలతోడ నీశుఁ గలిసెఁ

దగనిక్రతువు సేసి దక్షుండు దల కోలు
 పడియెఁ బుణ్యపాపఫలము లెన్నఁ
 గర్మవాదు లెల్లఁ గసిమసి యైరి స
 ద్భక్తిమహిమ లేక బసవలింగ !

172

భృగుకూర్మిపత్నికే దెగినఁ దప్పునఁ బది
 సారులు పుట్టుచుఁ జచ్చుచుండెఁ
 జెలికాండ్రతప్పును జేకొన్న తప్పునఁ
 దనయాలిఁ గోల్పోయి ధర ను దిరిగె
 మున్ను బలిని గేట్టి మొనసినందుకు దశ
 కంతునిసుతునిచేఁ గట్టువడియెఁ
 గౌరవాదుల కులక్షయము సేయుటఁజేసి
 ధరఁ గులక్షయ మయ్యెఁ దనకు నెపుడు

నెఱుఁగకుండ వాలి నేసినతప్పున
 నేటు వడియె నొక్కయెఱుకుచేతఁ
 గాన విష్ణుఁడాది కర్మవశ్యులు గారె
 భక్తిపరులు గాక బసవలింగ !

173

కలఁ డన్నఁ జేపట్టె నిల నడుసాను లే
 దన్నభట్టాచార్య నటులునూఁకె
 భక్తి సేయఁగ నుండె బాణునికడ భక్తి
 మూరుఁ డై నసనత్కుమారుఁ జెనకెఁ
 బ్రణుతి చేసినను మల్హణుకోర్కె నెఱవేర్చె
 నిందించుదక్షుని నీటుసేసె
 మఱుఁగు సొచ్చినఁ గాచె నెఱయ మార్కండేయు
 మీఱిన నరసింహుఁ జేటి తునిమెఁ

దలఁచుమాత్ర శ్వేతు ధన్యునిఁగాఁ జేసె
 మఱచినట్టిమునులమద మడంచెఁ
 గాన శివుఁడె యాదికర్త యశాటకు వేఱె
 ప్రత్యయంబు లేల బసవలింగ !

174

సిరియాలుచేరువఁ జరియించు నయ్యేడు
 వాడలవా రీశుఁ గూడఁ జనిరి
 నామవేదులతోడి సంగతిఁ జేకొన్న
 పురములు కై లాసమునకుఁ జనియె
 దక్షుఁ గూడి సురలు దక్షులై యెంతయు
 భంగపడరె వీరభద్రుచేత
 భళ్ళాణుఁ గూడిన భక్తు లెల్లను గిరి
 పతిపురి కేఁగిరి కుతుకమునను

భక్తు లై నవారు పలువిధంబుల శంభుఁ
 గొలిచి రజతశైలనిలయు లై రి
 జగతి నట్ల “కర్త సంసర్గయా” యను
 పలుకు తప్పదయ్య బసవలింగ !

175

శ్రుతులకుఁ దాఁ గాక పతి నని ముఖమునఁ
 దాల్చిన పద్మజుతలయుఁ బోయెఁ
 దా దిక్కు రెండువేదములకుఁ గా కని
 పోయిన సోమకుపోట్ట వ్రచ్చెఁ
 దాఁ దెత్తుఁ గాక వేదము లని వెనుకొన్న
 మాధవుం డటు మున్ను మత్స్య మయ్యెఁ
 దాఁ గాక వేదముల్ దగిలిభాగింపంగఁ
 గల నన్నవ్యాసునికరముఁ దునిమె
 మొదల నఖిలవేదములును “శివోమాంశ్చ
 పితరౌ” యనఁగఁ గర్త శ్రుతుల కెల్ల
 శివుఁడె యనక యిట్లు చెడుదురె యా హరి
 బ్రహ్మ మొదలుగాఁగ బసవలింగ !

176

ఆగమంబులు దైవ మందురు శబరరు
 ద్రునివెస్కఁ గుక్కలై చనియె నంధ్రు
 ఆన్నాయములు మూల మంధ్రు దధీచిశా
 పముచేతఁ దచ్చక్తి వాసె నంధ్రు
 శ్రుతులు ఘనం బంధ్రు సోమకుం డనువాఁడు
 దొంగిలి కొనిపోయి మ్రింగె నంధ్రు
 ఆది వేదము లంధ్రు వ్యాసునిచేత ని
 ప్పాట విభాగింపఁబడియె నంధ్రు
 సంతతంబు ద్విజులు స్వాభ్యాసపరు లయ్యు
 నిశ్చయార్థ మెఱుంగనేర రెండు
 నట్లు గా కథర్ము లగుశాపసహితైల
 పలుకు లిటులు గావె బసవలింగ !

177

మహియెల్ల నెఱుంగ బ్రాహ్మణుల నారాధించి
 పరశురాముండు దా శరధిఁ జొచ్చె
 ధరయెల్ల నెఱుంగంగ ధరణీసురుల కిడి
 గౌతము గోహత్యఁ గట్టువడియె
 నఖిలంబు నెఱుంగంగ సగ్రజన్మునకు దా
 నము సేసి బలి బంధనమునఁ బడియె
 ద్రిజగంబు లెఱుంగంగ ద్విజులకోరిక సల్పి
 జలజాప్త సుతుఁడు తి త్తొలువఁబడియె
 విప్రుఁ దండ్రఁ జంపి వెయ్యేల చండుండు
 ధాత్రి శివుప్రసాదపాత్రుఁ డయ్యె
 మేలె గాక “మన్నిమిత్తం కృతం” బను
 పలుకు తప్పనయ్య బసవలింగ !

178

దక్షునకును మహాధ్వరఫలంబునఁ దొంటి
 తల వోయి మేషంబు తల చెలంగె
 రహి సగరుని మఖారంభఫలమ్మున
 సన్మునిచేఁ జావు సంభవితై
 నహుషభూ వల్లభునకు యజ్ఞ ఫలమున
 నప్పుడే సర్పత్వ మతిశయితై
 మున్ను ధర్మజునకు జన్నంబుఫలమున
 బంధుక్షయంబు నాపదలు వచ్చె
 సామవేది క్రతువుభూమి ముప్పదియాఱు
 పురములు గొని శివునిపురికి నేఁగె
 బ్రతిభఁ గ్రతుఫలంబు భక్తికి సాటియే
 పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

179

రాజసూయసహస్రరాసు లిట్లేణాది
 నాథుభక్తికి సరి నాంగు దగునె
 నరయాగలక్షలు సిరియాలుసెట్టి కృ
 త్యమునకుఁ బ్రతి యని యాడఁదగునె
 యశ్వమేధసహస్ర మైనఁ గెంబావిభో
 గయ్యభక్తికి నెన యనంగఁదగునె
 యలపౌండరీకయాగార్బుదములు నిరు
 వత్తుభక్తికి సాటి వచ్చు పెట్లు

బహుసువర్ణయాగ పద్మ మహాపద్మ
 వితతి చెన్న బసవవిభునిమహిమ
 తలఁపంగలుగువారి ధన్యత్వమున కెట్లు
 ప్రతి యనంగవచ్చు బసవలింగ !

180

దేవయజ్ఞము గుణాతీతుండు మాదర
 చెన్నయ్యగారికి సిద్ధమయ్యె
 పితృయజ్ఞ మబ్ధిగంభీరుడై విలసిల్లు
 చోళభూవిభునకు సులభ మయ్యె
 భూతయజ్ఞము మహాపురుషరత్నము చెన్న
 బసవప్రసాదికిఁ బాలుపడియె
 బ్రహ్మయజ్ఞము చాలఁ బరమయోగీశ్వరుఁ
 డా కిన్నరయ్యకు నచ్చువడియె

మును మనుష్యయజ్ఞ మనఘుండు సిద్ధరా
 మయ్యకుఁ గడు సాంగ మయ్యెఁగాక
 జడుల కేల మిగుల సమకూలు, భక్తివి
 భ్రాజితాంతరంగ ! బసవలింగ !

181

అన్నదానము సేయ నన్యులశక్యమే
 శూరుండు కరికాలచోళుక్రియను
 వస్త్రదానము సేయ స్వల్పులశక్యమే
 ధన్యుండు దేవరదాసిపగిది
 ప్రాణదానము సేయ పరులవశంబై మ
 హాత్ముండు ముసిడిచౌడయ్యభాతి
 కన్యదానము సేయఁగా నొరులకు నొనె
 లాలితకీర్తి భళ్ళాణుమాడ్కి
 యట్ల కడఁగి యమ్మహాధర్మములు సేయ
 హరి విరించి వాసవాదులకును
 దరమె సేయ నవ్విధమున మహోదార
 పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

182

ప్రతిలేని గజదానచతురత మడివాలు
 మాచయ్యగారికి మహిమ వెలసె
 శస్త్ర విద్యాదానశక్తి యీ క్షీతిలోనఁ
 గల్గి దేవయ్యకు నుల్లసెల్లె
 కొమరారు నభయదానము సకలేశ్వర
 మాదిరాజయ్యకు మానమయ్యె
 యవిరళంబుగ శరణాగతదానంబు
 కిన్నరబ్రహ్మయ్య కెన్నఁబడియె
 సేల యిన్ని చెప్పు నెల్లవ్రతము లెల్ల
 దానములును నెల్లధర్మములును
 గర్జులకును నెట్లు గలుగును శివభక్తి
 భావకులకుఁ గాక బసవలింగ !

183

“సత్యంవద” యనెడి శబ్దంబు కుమ్మర
 గుండయ్యయందు నెక్కొనియె గాదె
 “ధర్మంచర” యనెడి తత్త్వంబు సిద్ధరా
 మునియందు దా దుదిముట్టె గాదె
 మొగి “సహింసా పరమోధర్మ” యన దేవ
 దాసియయందు దా దనరె గాదె
 “బ్రహ్మచరామి” యన్ పల్కు మా యల్లమ
 దేవునియందు సంధిలై గాదె
 యవ్వి తత్త్వవిదుల కగును దురాత్ముల
 కెట్టిదుష్టజనుల కెట్టివ్రతుల
 కిట్టిమహిమ లున్న వే సముద్యద్భక్తి
 భావకులకు గాక బసవలింగ !

184

మఱి “కులిశః కుసుమతి” యనువచన మే
 ణాదినాథుండు ప్రఖ్యాతి చేసె
 నలి “దహన స్తుహిసతి” యనువచనంబు
 పిళ్ళనై నారు దా బెంపుచేసె
 తెల్లంబు “వారాన్నిధిః స్థల” త్యనుమాట
 నాగీశనయనారు వజలజేసె
 తివిరి “శత్రుర్మితతి” యనెడువాక్యంబు
 సింధుభళ్ళాణుండు చెలంగజేసె

రమణ ముసిడిచొడరాయండు “విషమప్య
 మృత” తనియెడుమాట మెఱయజేసె
 నిట్టిమహిమ గలుగునే యన్యులకు భక్తి
 భావకులకు గాక బసవలింగ !

185

శ్రుతివిరుద్ధమే “పితరోమాతరవ్రత”

యనఁ దండ్రు వధియించు టాగమోక్తి
నిలఁ బరోక్షమే “యజే దేకం విరూపాక్ష”

మనఁ బుత్రు వధియించు టాగమోక్తి
దుష్టమార్గమే “తత్ర తుష్యామి సువ్రతే”

యన మాంస మర్పించు టాగమోక్తి
ప్రతిబద్ధమే “శరీరం గృహిణీ చైవ”

యన నాతి నిచ్చుట యాగమోక్తి

యిదియు వేదబాహ్యమే పురాతనగణ

చరిత మట్ల గాఁగ శర్వుకృపకు

హేతు వయ్యె నుపమ లింకేటి కూరకే

పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

186

హరుఁడు దేవికి బసవాక్షరత్రయమహా

త్వమ్ముఁ జెప్పిన పురాణమ్ము లెఱిఁగి

వసుధపై వృషభంబు బసవనామముఁ దాల్చి

యుదయించె ననఁగ వేదోక్తు లెఱిఁగి

ప్రభువాది గాఁగఁ బురాతనభక్తులు

బసవనుతులు సేయుభాతి యెఱిఁగి

యవిరళసద్భక్త నివహంబు బసవఁ డు

త్తమలింగ మని యాత్మఁ దలఁచు టెఱిఁగి

యట్ల యోజింతు నర్చన లచ్చభక్తి

మదిని భావింతు మఱియు సమ్మతము దనర

నిన్ను నిలుపుదు మది నెట్లు నీవె నాకుఁ

బ్రాణ మనుచును మది నమ్మి బసవలింగ !

187

నుతులు సేయుదు నమస్కృతు లాచరింతుఁ గై
 వారంబు సేయుదు గారవింతు
 వినుతింతు భూషింతు వెలయింతు గణుతింతు
 నంకింతు భంగింతు ననునయింతుఁ
 బాడుదుఁ జదువుదుఁ బ్రణుతింతు భోధింతుఁ
 బ్రస్తుతు లొనరింతు విస్తరింతు
 వర్ణింతుఁ గీర్తింతు వడిఁ బ్రశంసింపుదుఁ
 బ్రార్థన సేయుదుఁ బరిధవింతు

నెయ్య మొదవ నిన్ను నీతిగా మద్వాక్స
 మూహిఁ బూన్తు వృషసమాహితాధ్య !
 యుష్మదీయపదపయోజాతయుగముపై
 భక్తికారణాంగ ! బసవలింగ !

188

లీలమై సద్గురులింగమూర్తివి గాన
 కడువడి మ్రొక్కులకర్త వీవె
 సంగతంబుగఁ బ్రాణలింగాంగుఁడవు గాన
 పూజలు గైకొనుప్రోడ వీవె
 జంగమప్రాణానుసంగివి గావున
 నారాధనల కాశ్రయంబు నీవె
 భాస్వన్మహాప్రసాదస్వరూపివి గాన
 భోగానుభోగోపయోగి వీవె

పరమభక్తియుక్తిభావానుగతుఁడవు
 విగతకల్మషుండ వగుటఁజేసి
 మదిని నిన్ను నమ్మి మఱి నిన్ను వినుతింతుఁ
 బటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

189

బసవయ్య నీస్తుతు లసలార విను భక్త
 గణసంస్తుతులు విను గ్రాహకుండ
 బసవన్న నీనుతుల్ వాయక పఠియించు
 భక్తులఁ బ్రణుతించు పాఠకుండ
 బసవయ్య నీస్తుతుల్ భక్తితోఁ గొనియాడు
 భక్తులఁ గొనియాడు భక్తిపరుండ
 బసవయ్య నీస్తుతుల్ పఠరించుభక్తులఁ
 బ్రచురింపఁ బొల్పడు భక్తిపరుండ

నిలను భక్తుల కీశుచే నీస్సితార్థ
 భూరిసంపద లిప్పించు భూరిమహిమ
 వినుచుఁ జదువుచుఁ గొనియాడి విస్తరించు
 వాండ న న్నిటు కరుణించు బసవలింగ !

190

బిడ్డలఁ జీరెడు ప్రియ మెంత యనుచు నీ
 పేరు నాలింగంబుఁ బెట్టినాండ
 నోలి నాటొమ్మున మాలిమి నుండిన
 దై వ మనుచు నిన్నుఁ దాల్చినాండ
 నిల నీకు వ్రే లిచ్చు వల పెంత యనుచు నా
 దేహ మంతయు నివేదించినాండఁ
 బద్యముల్ చెప్పుట పరమశ్రేష్ఠం బని
 పద్యముల్ విరచించి ప్రబలినాండ
 నట్లు గాన “దాస్యమాహుశ్చతుర్విధం”
 బనిన వేదసూక్తి కగ్గలముగ
 నెఱయఁ దక్కినట్టి నీదాసిఁ జు మ్మయ్య !
 పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

191

తగిలి నీసాదపద్మములు నాశిరమున
 నచ్చొత్తఁగా మనం బుచ్చిపాట
 నలి నీగుణాంకముల్ నాజిహ్వాతుడ నాటి
 కొనఁగఁ గోరికలత కొనలువాట
 రమణ నీనామాక్షరములు నాయురమున
 వ్రాయవే వీపున వలలివెలుఁగ
 నర్థి నీమూర్తి నాయంతరంగంబున
 నే నిల్పవే మది నెలపుగొనఁగఁ

దివిరి నీప్రసాదదృష్టిపైఁ దగ వెల్లి
 గొలుపవే ప్రమోద మలుగువార
 నిర్జితాభిషంగ ! నిత్యగుణోత్తుంగ !
 పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

192

నాయయ నా జియ నా యన్న నాతండ్రి
 నామనోనాయక నాప్రియుండ
 నాదాత నాభ్రాత నారాజ నాస్వామి
 నాయిలువేలుప నావిభుండ
 నాకర్త నాభర్త నానాథ నాదేవ
 నాగురులింగమా నాగురుండ
 నాయాప్త నాయాత్మ నామిత్ర నావర్తి
 నాప్రాణలింగంబ నాహృదీశ

నీవ నాకు దిక్కు నీవ నా "మాతాపి
 తా" యనంగ నొండుతలఁపు లుడిగి
 కరుణఁ జూడు మయ్య శరణార్థిఁ జ మ్మయ్య
 భక్తి యొసఁగు మయ్య ! బసవలింగ !

193

పశుపతి విటు “పశుపాలాభిగామినో”

యనఁగ నాతలఁపు నీయదియ గాదె
 ధర సీయవియె గావె “త్వత్ప్రయుక్తఃకరో
 మ్యహా” మనఁగా నాశుభాశుభములు
 ధర ధర్మ మిట్లు “భృత్యాపరాధస్సాస్వమి
 నోదండ” యన నీకె కాదె సిగ్గు
 ఊమియింపు “మపరాధశతసహస్రాణి” నా
 వెండియు నాయందు వెదకఁ గలదె

బసవ దండనాథ ! భక్తజనావస !
 భవసమూహిదూర ! భద్రకీర్తి !
 బసవ ! బసవమూర్తి ! బసవన్న ! బసవయ్య !
 బసవ ! బసవరాజ ! బసవలింగ !

194

నీబంట నీపట్టి నీకింకరుండ నీ
 పరిచారకుండ నీప్రాతవాడ
 నీశిష్యవరుడను నీకవీశ్వరుడ నీ
 పౌరాణికుండ నీపాఠకుండ
 నీయోగి నీతొత్తు నీయడిగట్ట నీ
 దాసానుదాసుండ నీసుతుండ
 నీవర్తి నీపాదనీరేజనుతుండ నీ
 శిష్యహితుండ నీయిష్టమతిని

దలఁప శరణ “మన్యథాశరణం నాస్తి”
 యనుచు నమ్మినాడ నాదరించి
 కరుణఁ జూడు మయ్య శరణార్థిఁ జు మ్మయ్య !
 భక్తి యొసఁగు మయ్య ! బసవలింగ !

195

పూర్వంబు మఱచి యపూర్వంబు ప్రౌద్ధగాఁ

జెలఁగి చరించెడు సిద్ధబసవ !

దక్షిణాతీతనితాంతజంగమభక్తి

సీమగాఁ జరియించు సిద్ధబసవ !

పశ్చిమదిశ మాని భక్తప్రసాదంబు

సీమగాఁ జరియించు సిద్ధబసవ !

యత్తరం బది లేక యురుశివాచారంబు

సీమగాఁ జరియించు సిద్ధబసవ !

పరమభక్తవరుల వరగృహాంగణములు

సీమగాఁ జరించు సిద్ధబసవ !

యొం డెఱుంగ నాకు నురుతరంబుగ దిక్కు

దెసయుఁ గావె నీవు బసవలింగ !

196

ఓ భక్తిభండారి ! యో ముక్తసంసారి !

యో గుణోద్దామ ! యో యోగధామ !

యో కరుణాకర ! యో కాలకంధరో !

దానై కశీల ! యో గానలోల !

యో జంగమప్రాణ ! యో నిత్యకల్యాణ !

యో ప్రమథేశాంశ ! యో ప్రశాంత !

యో దండనాయక ! యో యిష్టదాయక !

యో సద్గుణధురీణ ! యో ప్రవీణ !

భక్తభయవినాశ ! పాలితయక్షేశ !

యో శుభప్రకాశ ! యో యధీశ !

అవధరింపుమయ్య ! యక్కటా యను మయ్య !

భక్తి యొసఁగు మయ్య ! బసవలింగ !

197

అయ్య ! నీధర్మమే ! యాదివృషభమూర్తి !
 జియ్య నీధర్మమే శివవిలాస !
 భవ్య ! నీధర్మమే ! ప్రమథసంగాసంగ !
 దేవ ! నీధర్మమే ! దివ్యమహిమ !
 స్వామి ! నీధర్మమే ! సచ్చిదానందాత్మ !
 నాథ ! నీధర్మమే ! నవ్యరూప !
 దివ్య ! నీధర్మమే ! త్రిజగదేకారాధ్య !
 విభుఁడ ! నీధర్మమే ! విషవిదళన !

అవధరింపు మయ్య ! యక్కటా యను మయ్య !
 కావు మయ్య ! నన్నుఁ శ్రోవు మయ్య !
 కరుణఁ జూడు మయ్య ! శరణార్థిఁ జ మ్మయ్య !
 భక్తి యొసఁగు మయ్య ! బసవలింగ !

198

ప్రభుగుణస్తోత్రైకపాత్రుండు బసవయ్య
 శ్రీపాదములయందుఁ జిక్కినాఁడ
 మాదిరాజయగారి మనుమండు బసవయ్య
 శ్రీపాదములయందుఁ జిక్కినాఁడ
 మడివాలు మాచయ్య మదకరి బసవయ్య
 శ్రీపాదములయందుఁ జిక్కినాఁడ
 కుమ్మరగుండయ్య తమ్ముండు బసవయ్య
 శ్రీపాదములయందుఁ జిక్కినాఁడ

భక్తి తోడ నీదు పాదపద్మంబులు
 నమ్మి వెతల నెల్లఁ జిమ్మి ఖిగుల
 భవభయంబు వాయు బంటను నీభక్తి
 కెసఁగఁ జిక్కినాఁడ బసవలింగ !

199

మాదిరాజయ్య వాఙ్మయదృశ్యమై శివ
 భక్తసభల నట్ల పరగుచుండ
 బాచిదేవుని వచఃపద్ధతి దివ్యమై
 భక్తసభల నట్ల పరగుచుండ
 కల్లిదేవుని మహాకథనంబు కెనయుఁగా
 భక్తసభల నట్ల పరగుచుండ
 బసవ నీగీతప్రబంధంబునకుఁ బోలి
 భక్తసభల నట్ల పరగుచుండ

సకలభక్త వచనసంగతిఁ దేటయై
 భక్తసభల నట్ల పరగుచుండఁ
 జేయు మయ్య ! నిన్నుఁ బాయక వేడెద
 వసుధ నాదుకృతియు బసవలింగ !

200

ఆది శబ్దబ్రహ్మ మనుచును సక్షరా
 త్మక మని శబ్దశాస్త్రములు వలుక
 నవి నూకి భట్టవేదాంతశాస్త్రంబు ల
 న్యోన్యవధ్యంబులై యొప్పుచుండ
 నవి నిరసించి సాంఖ్యంబును యోగశా
 స్త్రంబును దమలోనఁ జర్చసేయ
 నిన్నియుఁ గా వని యిదమిత్థ మనుచు స
 ర్వప్రమాణంబు లీశ్వరుఁగఱించి

న్యాయవృత్తిఁ బరగు న్యాయవై శేషిక
 మతఁడె బ్రహ్మ మనుచు శ్రుతులఁ గలిసి
 వినుతి సేయుచుండ వేఱొందుదై వంబు
 వసుధలోనఁ గలఁడె బసవలింగ !

201

రమణ శ్రీలైంగ్యపురాణంబునందు “న
 రకప్రాప్నయా” త్తనుఁ బ్రకటితముగఁ
 జర్చింప శివధర్మశాస్త్రము నట్లు “త
 ద్విధ నరకం” బని విశ్రుతముగ
 “తదవశ్యభోజన దానకుర్వంతియే
 నరకం వ్రజే” త్తనఁ బరగునట్లు
 స్కాందంబునను మఱి “క శ్వాచరత్యాది
 దాతా” యని పురాణతత్తుల నట్లు
 మ్రోయు శ్రుతులు “ప్రత్యవాయో” యనెడుఁ గాన
 భర్గుభక్తి లేనిబ్రాహ్మణులకు
 దాన మిచ్చునట్టి దాతకు నరకంబు
 పాటుదప్ప దయ్య బసవలింగ !

202

శివానుభవ సూత్ర వివరము

ఆత్మదాన వ్యక్తమందుఁ బ్రాణము పుట్టుఁ
 ప్రాణమునందు సంభవము మనసు
 మనసున వాగ్వృత్తి జనితమా వాగ్వృత్తిఁ
 బ్రభవించు శబ్దప్రపంచ మట్లు
 యాత్మాది భూతాది యందంగ ముదయించు
 సంగంబునం దింద్రియములు వొడము
 నింద్రియంబుల జనియించు విషయము ల
 విషయంబులను సంభవించుఁ గోర్కు
 లర్పితంబు లగుచు నారోహి నవరోహి
 నాత్మఁ దోచు నణఁగు నదియు నవియు
 నాత్మయును దదర్శితాదులయందు ను
 ద్భవముఁ జెందుచుండు బసవలింగ !

203

పశువు దా జీవాత్మ పాశ మంతర్దేహ
 బంధ మా పశుపాశపతి గురుండు
 పశువు పుట్టిన సప్తదశలింగజాతి కం
 తర్దేహి పాశబంధంబుఁ ద్రుంచి
 పాంచభౌతికబహిఃప్రకృతి పూర్వము వుచ్చి
 ప్రాణంబు వాక్రక్షచారత లయించి
 ప్రాణలింగాంగసంబంధ మధిష్ఠించి
 యం దాత్మఁ దప్పక హత్తుకొల్పి
 యాత్మయును బ్రాణలింగనిరంతరాత్మ
 యాత్మ దా ఘనతరము సుఖాంచితాను
 భూతి స్వామి భృత్యజ్ఞానరీతి నట్ల
 యొసఁగుమీ ప్రసాదంబును బసవలింగ !

204

ఆరాధ్యదేవు నిజాంశమా భావగ
 ర్భముననై యిష్టలింగము సృజింప
 సత్కృపాచార్యుఁ డాసత్కృపాహస్తగ
 ర్భమునఁ బ్రసాదదేహము సృజింపఁ
 దద్దేశికేంద్రుఁ డాత్మశ్రుతిప్రాణగ
 ర్భమునఁ బ్రాణప్రదానము సృజింపఁ
 దద్గురుమూర్తి స్వతంత్రప్రసాదగ
 ర్భమున శుద్ధప్రసాదము సృజింప
 భావలింగంబు ప్రాణంబు ప్రకృతిఁ గూర్చి
 దాని కసమప్రసాదచైతన్య మొసఁగి
 యట్టి చరలింగమూర్తియకా నాప్రసాది
 కెసఁగ గౌరవ మొసఁగిన బసవలింగ !

205

ఆత్మజాగ్రదవస్థమై స్థూలభూతస
 చైతన్య మగుచు విఖ్యాతి నుండు
 నాత్మ కంతమున స్వప్నావస్థమై సూక్ష్మ
 భూతచైతన్యవిస్ఫూర్తి నుండు
 నాత్మ సుప్తావస్థ నటనాభితలమునఁ
 జై తన్యశూన్యవిశ్రాంతి నుండు
 నాత్మ సర్వావయవాన్విత మగుచుఁ దు
 ర్వావస్థమై యట్ల యణఁగి యుండుఁ
 జను నవస్థాంతరనిమిత్తజనితకర్మ
 ములు తదారంభదేహసంభోగవేళ
 నర్పితముఁ జేసి పొందు సుఖాతిశయము
 నెనఁగుచుండుఁ బ్రసాదాత్మ బసవలింగ !

206

అలరు జాగ్రదవస్థ నఖిలేంద్రియములు ని
 వేదించి పొందుఁ బ్రసాది కర్మ
 వితతులు స్వప్నావగతములై తల లెత్తఁ
 గాఁ దదీయోపభోగప్రసక్తిఁ
 గదలని భూతసూక్ష్మములచే నారంభ
 మైన యంతర్దేహ మంగవింపఁ
 దత్కర్మపటలముఁ దగ సమర్పించి స్వ
 ప్నమునఁ బొందుదు రీఘనప్రసాది

కలల నున్మేషకరగతి క్రమము లగుట
 నవియు నర్పించి పొందు నిరంతరప్ర
 సాది పొందంగ నేర్చునే జడత నుడిగి
 భ్రమయు వెఱపును మఱచియు బసవలింగ !

207

అనుదినపూర్వనిద్రార్పితశివలింగ

గర్భముద్రితసుఖాక్రందసేంద్రి

యములు సద్గురుకృపాయత్తరాజసగుణ

సన్నిధి నాయుషస్సవనవేళఁ

బ్రభవించి నియమితప్రాణలింగస్సర్వ

నాంతరంబులను దినాంతరంబు

కలయ సద్గురుసాత్వికప్రసాదై క్యసు

స్థితిపదార్థక్రియార్పితసుఖంబు

తొసఁగుచుఁ దదీయసుగుణతామసగుణప్ర

సాదసమరస సహిత భావాదిలింగ

గర్భమున విశ్రమముఁ బొందఁగాఁ బ్రసాది

కెసఁగ నుపచారములు నొప్పు బసవలింగ !

208

అది దైవ మాచార్యుఁ డధ్యాత్మ మైనట్టి

యది భూత మగు పరమాత్మలింగ

మాపరమాత్మ జీవాత్మసంగతి కుపా

దానంబు ప్రాణ మాధార మనఁగ

నాప్రాణమును సంగమం బగు సత్ప్రాణ

మాత్మ ప్రాణనిరూఢి యట్టిత్రిపుటి

యందు సద్గురునివాక్యార్థంబు నమ్మి మా

యామలవ్యతిరిక్త మగుచు నాత్మ

ప్రాణలింగాంగమథనసంబంధలీలఁ

దనరఁ బ్రాణాంగములు ప్రసాదములు గాఁగ

మానసేంద్రియములు నంద మగ్నములుగ

నెసఁగునుఖ మల్పులకు నెద్ది బసవలింగ !

209

అది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితశబ్ద మధ్యాత్మ మదియు
 నది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితస్పర్శ మధ్యాత్మనేత్ర
 మది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గాత్మస్వరూప మధ్యాత్మదేహ
 మది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితరుచ్య మధ్యాత్మదేహ

మదియు ఘ్రాణ మధ్యాత్మనిర్మాల్యగంధ
 మట్టు అది భూత మది దై వ మాగురుండు
 అగు ప్రసాదాదిబుద్ధేంద్రియాత్మవిషయ
 భరితసుఖ మల్పులకు నెద్ది బసవలింగ !

210

అది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితకలిత మధ్యాత్మవాక్కు
 అది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితదాన మధ్యాత్మపాణి
 అది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితాలాప మధ్యాత్మపాద
 మది దై వ మాచార్యుఁ డది భూత మిష్టలిం
 గార్పితసహిత మధ్యాత్మపాయు

వదియును నుపస్థ యిష్టలింగార్పితంబు
 మణియు నుత్సర్జనక్రియల్ దొరలుచుండఁ
 బరగఁ గర్చేంద్రియాత్మకగురుప్రసాద
 భరితసుఖ మల్పులకు నెద్ది బసవలింగ !

211

వినియెడుశ్రోతముల్ వినుటయు వినఁబడు
 శబ్దజాలంబుఁ దచ్చవణసుఖము
 పొందెడుత్వక్కును బొందుటయును బొందు
 స్పర్శంబులు తదీయసంగసుఖము
 కనియెడునేత్రముల్ కనుటయుఁ గాంచుగూ
 పములు సద్వీక్షణాస్పదసుఖంబు
 ఆనెడు జిహ్వయు నానుటయును నాను
 రసము తదీయాచరణసుఖంబు

మూర్కొనందగు ప్రాణంబు మూరుకొనుట
 మూరుకొనుగంధమును దత్సముదితసుఖము
 నర్పితముఁ జేసి పొందు మహాప్రసాది
 కెసఁగుసుఖ మల్పులకు నెద్ది బసవలింగ !

212

షట్స్థలాంతై కవింశత్సహస్రస్వరా
 ర్పణము ప్రాణాక్రియార్పణమువలన
 శ్వాసనిశ్వాసాంగపోషణార్పణమపా
 నవ్యాన మరుదర్పణంబువలనఁ
 దనుజేష్టధాతువర్ధనముఖార్పణము దా
 నసమానపవనార్పణంబువలన
 నిష్ఠీవనోన్మేషనిమిషార్పణంబులు
 నాగకూర్మసమర్పణంబువలన

క్షుత్తిపాసాదిపరిశిష్టగుణసమర్ప
 ణము కృకరదేవదత్త ధనంజయార్ప
 ణముల నగు దశప్రాణార్పణముల నతని
 కెసఁగు లింగార్పణమునన బసవలింగ !

213

అజినశిరోజశల్యస్నాయుముఖకర

ణార్పణబుద్ధిసమర్పణమున

లాలాసమూత్రశుక్లస్వాదమజ్జాము

ఖార్పణము మనస్సమర్పణమున

క్షుత్తిపాసాఖ్యసుషుప్తి సంయోగము

ఖార్పణ తేజస్సమర్పణమునఁ

గలితనాసాశ్వాసగమనాగమననిరో

ధార్పణ వాయుసమర్పణమునఁ

గామముఖ్యమోహాదినంకలితభయస

మర్పణమ్ము నాకాశసమర్పణమున

నట్టిభూతార్పణంబు నాత్మార్పణమున

నెసఁగు మీప్రసాదంబులు బసవలింగ !

తలపించు మనసును దలఁచుటయుఁ దలంచు

తలఁపులు మఱి సముద్గతసుఖంబు

పలికించు వాక్కును బలుకుటయును బల్కు

పలుకులు తత్సముద్భవసుఖంబు

చరియించు కాయంబు చరియించుట చరింపఁ

దగు పముచ్చయసముద్గతసుఖంబు

చేయు కర్మంబులు సేయుటయును జేయు

నగుచెయ్యులును దన్ని తాంతసుఖము

చెలఁగి చెల్లించు నాత్మయుఁ జేతనమును

చేతనాధిష్ఠితక్రియాతీతసుఖము

నర్పితముఁ జేసి పొందును ద్యోత్ప్రసాది

కెసఁగుసుఖ ముల్పులకు నెట్లు బసవలింగ !

మున్ను పల్కిన పల్కుచున్న పల్కఁగఁ గోరు

చున్న వక్తవ్యసముదితసుఖము

మున్ను ముట్టిన ముట్టుచున్న ముట్టఁగఁ గోరు

చున్న స్పర్శవ్యసముదితసుఖము

మున్ను చనిన చనుచున్న చనఁగఁ గోరు

చున్న గంతవ్యసముదితసుఖము

మున్ను సల్పిన సల్పుచున్న సల్పఁగఁ గోరు

చున్న కర్తవ్యసంయోగసుఖము

మున్న యెఱిగిన యెఱుఁగుచున్న యెఱుఁగఁ

గోరుచున్న సుబోధ్యప్రచారసుఖము

ప్రబలు నాంతర్యసుఖసమర్పణముఁ జేసి

యెసఁగఁ జెందుఁ బ్రసాదియు బసవలింగ !

216

అచలేంద్రియము శ్రోత్ర మవ్విషయము చంద

మది యింద్రియప్రథమార్పణంబు

నచలేంద్రియము నేత్ర మది గనువిషయంబు

లవి యింద్రియద్వితీయార్పణంబు

నచలేంద్రియమ్ము త్వక్కు చరించువిషయము

లవియ యింద్రియతృతీయార్పణంబు

నచలేంద్రియము ఘ్రాణ మవ్విషయంబులు

నవి యింద్రియచతుష్టయార్పణంబు

రసన యచలేంద్రియంబు చరంబు విషయ

మదియు నటుగూడఁ బంచేంద్రియార్పణంబు

చెందుకొలికియుఁ దా నిచ్చి చెందుకొలికి

నెసఁగ నెఱుఁగఁ బ్రసాదియూ బసవలింగ !

217

అచలేంద్రియము వాక్కు వచనము దగఁ జరం

బది యింద్రియత్వదీయార్పణంబు

అచలేంద్రియము పాణి యచలంబు తత్త్రియ

యది యింద్రియత్వదీయార్పణంబు

అచలేంద్రియము పాద మచరంబు తత్త్రియ

యది యింద్రియత్వదీయార్పణంబు

అచలేంద్రియము గుహ్య మచర మయ్యానంద

మది యింద్రియత్వదీయార్పణంబు

మనసు సచలేంద్రియంబు సంస్మరణ మచర

మదియు నటుగూడఁ బంచేంద్రియార్పణంబు

చెందుసుఖమును దా నిచ్చి పొందుసుఖము

నెసఁగువాఁడు ప్రసాదియకా బసవలింగ !

218

సర్వాంగములు లింగసన్నిహితంబుగ

లింగంబు నయ్యంగసంగతముగ

ప్రాణంబు లింగానుబంధంబు గాఁగ నా

లింగంబు ప్రాణానుసంగతముగ

లీల నింద్రియములు లింగసంగంబు నా

లింగంబు నింద్రియసంగతముగ

సస్మనంబును లింగసన్నిహితంబుగా

లింగంబుఁ దన్మనస్సంగతముగ

నట్లు లన్యోన్యసౌహృదాహ్లాదభరిత

సమరసానందసత్సుఖసహితహితస

మాహితాన్యోన్యగర్భవిహరణ కేళి

నెసఁగువాఁడె ప్రసాదియకా బసవలింగ !

219

నీనేత్రలింగసన్నిహితమై నేత్రంబు

లర్పించు రూపలతాంతములను

నీశ్రోత్రలింగసన్నిహితమై శ్రోత్రంబు

లర్పించు శబ్దలతాంతములను

నీఘ్రాణలింగసన్నిహితమై ఘ్రాణంబు

లర్పించు గంధలతాంతములను

నీయంగలింగసన్నిహితమై త్వక్కు దా

నర్పించు స్పర్శలతాంతములను

నీదుఃఖ్యాయు లింగసన్నిహిత మగుచు

భజన సేయుచు సత్కృజ పత్ర పుష్ప

మట్ల దాల్చును నిర్మాల్య మాప్రసాది

భక్తి నయనేంద్రియంబుల బసవలింగ !

220

ముఖ్యగూర్పణోన్ముఖ మగు లింగస

న్నిహితనేత్రంబులు నిన్నుఁ జొచ్చి

ముఖ్యగంధార్పణోన్ముఖ మగు లింగస

న్నిహితనాసికమును నిన్నుఁ జొచ్చి

ముఖ్యశబ్దార్పణోన్ముఖ మగు లింగస

న్నిహితకర్ణంబులు నిన్నుఁ జొచ్చి

ముఖ్యరసార్పణోన్ముఖ మగు లింగస

న్నిహితరసజ్ఞయు నిన్నుఁ జొచ్చి

ముఖ్యసంస్పర్శనార్పణోన్ముఖతలింగ

సన్నిహితమా శరీరంబు నిన్నుఁ జొచ్చి

యర్పితముఁ జేసి పొందు సుఖానుభూతి

నెనఁగువాఁడె ప్రసాదియూ బసవలింగ !

221

ముఖ్యవాగర్పణోన్ముఖ మగు లింగస
 న్నిహితవాగ్వృత్తియు నిన్నుఁ జొచ్చి
 ముఖ్యమనోర్పణోన్ముఖ మగు లింగస
 న్నిహితమానసమును నిన్నుఁ జొచ్చి
 ముఖ్యక్రియార్పణోన్ముఖ మగు లింగస
 న్నిహితపాణిస్థితి నిన్నుఁ జొచ్చి
 ముఖ్యమాత్యార్పణోన్ముఖ మగు లింగస
 న్నిహితసత్కర్మము నిన్నుఁ జొచ్చి

వ్యక్తసన్మానసార్పణోద్యుక్త లింగ
 సన్నిహితమానసంబును నిన్నుఁ జొచ్చి
 యర్పితముఁ జేసి పొందు సుఖానుభూతి
 నెసఁగువాఁడె ప్రసాదియకా బసవలింగ !

222

వసువర్ధననిమిత్తవాగ్దమనోత్థలా
 లాతతు ల్బాండంబు లంటెనేని
 భిస్సటోత్కటరసోపేతపాకంబుఁ బ
 చసవహ్ని యాహుతిఁ గొనియెనేని
 ధరఁ బరదేవతాపరలింగబాహ్యవ్ర
 తభ్రష్టులును మఱి తాకిరేని
 మశకపిపీలికామక్షికాముఖజంతు
 చికురాద్యుపహతులు చెందెనేని

రంధ్రనీరంధ్రభాండవిరచితమేని
 యవి నిషిద్ధపాకాన్నముల్ భవనమర్ప
 ణార్హములు గావు చూడ ననర్హ మగును
 భవము గాదె దలంపఁగ బసవలింగ !

223

ద్రవ్యశ్రవణసంస్మరణదర్శనస్పర్శ
 నాచిరుచ్యంతరూపార్పణంబు
 పిండితముద్గల పృథుకబళాభ్యంత
 రాన్వితభక్ష్యభోజ్యార్పణంబు
 శాకరసద్రవ్యషడ్రససూపోద
 నాన్యోన్యపరిమిశ్రితార్పణంబు
 తత్పదార్థాన్వితతత్ఫలావృతలలి
 తాభినియుక్తి సమర్పణంబు

భక్ష్య భోజ్య లేహ్య పానీయ చోష్య ము
 ఖానుభవకలాసమర్పణంబు
 కొలికి యెఱుంగకున్నఁ గూడునె లింగాను
 భవగుణాఢ్యుఁ డగునె బసవలింగ !

224

మశక భృంగ పతంగ మక్షిక స్పర్శ మా
 ర్జల మూషికముఖాసక్తదృష్టి
 వీరవ్రతాచార విరహిత వ్రాత్యాది
 ధర్మాన్వితాఢ్యైకకర్మదృష్టి
 పంక్తిభోజనయుక్త పరిజనస్వకుటుంబి
 భార్యాప్రసాదాన్నపానదృష్టి
 వాక్కియామానసవ్యాప్త విజ్ఞాపనా
 సావధానేతరసత్వదృష్టి

చేత నుపహతంబు చెందని మఱి యన్య
 మిశ్రితంబు గాని మీఁదు పూని
 శుభతరప్రసాదసువిధాని గాక గో
 ప్యప్రసాది యగునె బసవలింగ !

225

పాకశాకములలోఁ బడు నాని తీపులు
 ఖండితస్వరములు గదియనీక
 ద్రవ్యాకృతులు దగఁ దల్పి లోఁజాలక
 నడపాటురూపులు సుడియనీక
 నానాన్న పానపునస్సర్పనభ్రాంతి
 పొందిడి చేముట్టి పానఁగనీక
 తద్వీచి కబళింపఁ దనుఁ జొచ్చి కడువడిఁ
 బోవు నోరూరులఁ బొరలనీక
 మనసు నింద్రియవృత్తిచే మరగనీక
 చిత్త మింద్రియములచెంతఁ జేరనీక
 నీకు నర్పించి భోగించునియతి లేక
 యెసఁగునె ప్రసాదసౌఖ్యంబు బసవలింగ !

226

ద్రవ్యముల్ బంధించుతఱి మఱి
 వానిపై నత్తి గావించక రిత్తనోరు
 నమలక పెదవులు నాకక యుమియక
 చప్పరించక లాల దప్పిగొనక
 చిఱుదగ్గు దగ్గక జిహ్వా సారింపక
 పెదవులు దడపక యుదరనీక
 గ్రుక్కీళ్ళు మ్రింగక బిక్కుఁ బిల్వక యాత్మ
 జీవసంయోగముఁ జెడఁగనీక
 పరగ నర్పించి సంభ్రమపడక దుడుకు
 పడక పరికించకయ నిజాపాదిగుణము
 నెద్ది చూపక వర్తించుబుద్ధిమంతు
 నెసఁగును బ్రసాదసౌఖ్యంబు బసవలింగ !

227

శుద్ధాన్న పానముల్ శోధించి శోధించి
 స్వామికి వడ్డించుచట్టువంబు
 భవ్యమై విలసిల్లు భస్మసంస్పర్శగాఁ
 బ్రాణేశునకు నిడుపల్లెరంబు
 కర్తకుఁ దద్రుచుల్ కడిచేసి కడిచేసి
 కుడుపుతన్మానసాంగుళపుటంబు
 నాదునాలుక నాల్క నాదునాలుక నాల్క
 నాదునాలుక నాల్కనాఁ జరించి

పాసఁగఁ దద్రుచులెల్లను బొందుపఱిచి
 సంతసిలి నిన్ను మనమున సంస్మరించి
 యసమబుద్ధిని నిష్టలింగార్పణాది
 వసతిఁ గనినఁ బ్రసాదియకా బసవలింగ !

228

లింగసాన్నిధ్యంబు లింగాంకితంబేని
 స్వామిభృత్యత్వంబు చర్యయేని
 సతతపుణ్యోద్యుక్తి సముచితక్రియయేని
 యింద్రియస్పర్శంబు యిష్టమేని
 అవధానసవిధాన మభ్యర్చితంబేని
 విషయస్వతంత్రత విషయమేని
 కలితప్రసాదభోగ మ్మనుశ్రుతమేని
 నినుఁ జొచ్చి యునికియ మనికియేని

నట్టిపూజకునకుఁ గడు దీప్తమైన
 ఫలము గల్గును దప్పక సలలితముగ
 గాధ సెందక తా భవాంబోధి విడిచి
 పరమసుకృతంబుఁ జెందఁడె బసవలింగ !

229

ఇప్పుడే శబ్దంబు లిచ్చి నీ కది నీవ

తెచ్చి శ్రోతములచే నిచ్చి యిచ్చి

యిప్పుడే స్పర్శంబు లిచ్చి నీ కది నీవ

తెచ్చి దేహంబుచే నిచ్చి యిచ్చి

యిప్పుడే రుచ్యంబు లిచ్చి నీ కది నీవ

తెచ్చి రసజ్ఞులచే నిచ్చి యిచ్చి

యిప్పుడే వాసన లిచ్చి నీ కది నీవ

తెచ్చి ఘ్రాణంబుచే నిచ్చి యిచ్చి

యిప్పు డెవ్వియుఁ దలఁపఁగ నిచ్చి యట్టి

యెడను మదిఁ దృష్ణఁ గొనకయ గడన చెడక

యెంతయును నర్పణముఁ జేసి యింపు మీఱ

నెసఁగక ప్రసాదఫల మకానె బసవలింగ !

230

చూపక చూడక చూపక చూచిన

కనులపండువుగను గలక లేక

వినుపింపక వినక వినుపింప వినినను

వీనులకును మఱి వెఱపులేక

అంటింప కంటక యంటింపకుండిన

చేతుల దండిగా భీతి లేక

యానింప కానక యానింప కానిన

జిహ్వకు దట్టమై చింత లేక

వీఁక మూరుకొనక వీఁక మూర్కొనిన ఘ్రా

ణంబు పండువుగ భయంబు లేక

యన్నివిషయములను బన్నుగాఁ దెలిసిన

వాఁడుపో ప్రసాది బసవలింగ !

231

ఆరాధ్యదేవున కర్థార్పణముఁ జేసి
 కర మర్థి లింగజంగమముఁ బడసి
 నలి దేశికునకుఁ ప్రాణసమర్పణం బాదిఁ
 గావించి ప్రాణలింగంబు వడసి
 మొదల శ్రీగురులింగమునకు శరీరార్ప
 ణముఁ జేసి కడుఁ బ్రసాదమును బడసి
 యాచార్యవిభునకు నాత్మార్పణముఁ జేసి
 భవ్యజీవన్ముక్తిఁ బడసి యట్ల
 చనక ప్రాణంబు నర్థంబుఁ దనశరీర
 మును నిజాత్మ వంచింపక మొదలుఁ జుట్టి
 మగుడఁ గాక తత్తనలాభమానసునకుఁ
 బొసఁగను బ్రసాదసుఖ మబ్బు బసవలింగ !

232

శ్రీగురుమూర్తి కర్పించినతను వన
 ర్పితభోగమునకునై పెట్టెనేని
 ఆరాధ్యదేవున కర్పితం బైన ప్రా
 ణం బనర్పితవిధి నడిచెనేని
 ఆరాధ్యదేవున కర్పితం బైన మా
 నస మనర్పితముగా నెసఁగెనేని
 తద్దేశికేంద్రార్పితం బైన సర్వార్థ
 ము లనర్పితములుగాఁ బొలసెనేని

అరసిచూడ నీవును మఱి యాప్రసాది
 యును బ్రసాదోక్తి భక్తుల మనుచు మఱియుఁ
 జెలఁగి యర్పింప భోగింప సిగ్గు గాదె
 భక్త వత్సల ! సదయాత్మ ! బసవలింగ !

233

ఆత్మ స్వతంత్రలింగానర్పితం బను

కాలాహి కాహుతి గాకయుండ

నంగ మయ్యంగలింగానర్పితం బను

దండపాణ్యద్వత్త్రి దాకకుండ

ప్రాణంబు ప్రాణలింగానర్పితం బైన

మానసార్పితమున మగ్న మగుచు

దంభోళిహతిచేతఁ దలఁగక యుండ శై

లంబుభాతిని నిబ్బరంబు గాఁగ

నయ్య భవదీయగర్భాబ్ధిశయ్య నునిచి

సావధానార్పణంబుల నవధరించి

నీదుభవ్యప్రసాదంబునియతిఁ గనక

బ్రతుకు గలదె ప్రసాదికి బసవలింగ !

234

దేశికసాంగోపదేశమంత్రంబు ప్ర

సాదము శబ్ద మాశ్రయము గాఁగ

నారాధ్యదేవు శ్రీహస్తమస్తకయోగ

మది ప్రసాదస్పర్శ మాది గాఁగ

నాచార్యవిభుని కృపావలోకనకుఁ బ్ర

సాదావలోకనాస్పదము గాఁగ

సద్గురులింగప్రసాదానుభూతికి

ఘనతరం బైనట్టి జనని గాఁగ

నాప్రసాదికి నాదిగా నట్లు చనక

గురుచరేశ్వరసాదసంస్మరణ గాక

యితర మయినట్టి వేతె సద్గతులు మఱియు

బ్రతుకు గలదె ప్రసాదికి బసవలింగ !

235

స్వామి నీ నేత్రప్రసాదదీపప్రభా

సంగతి నేత్రపతంగ మడఁగు

స్వామి నీ శ్రోత్రప్రసాదసుషిరనాద

సంగతి శ్రోత్రభుజంగ మడఁగు

స్వామి నీ నాసాప్రసాదచంపకగంధ

సంగతి నాసికాభృంగ మడఁగు

స్వామి నీ కాయప్రసాదయోగస్పర్శ

సంగతిఁ గాయమతంగ మడఁగు

బరమపావన ! మీ ప్రసాదరసభుక్తి

యాప్రసాదజిహ్వా యను మత్స్యం బడంచుఁ

గాన యితరదుర్వ్యషయంపుక్రాంతి నణఁచు

భక్తి విషయేంద్రియంబులు బసవలింగ !

236

ననుఁగాని విననికర్ణములు గదా యని

శ్రోత్రప్రసాదంబుఁ జొనుపకున్న

ననుఁగాని పొందనితనువు గదా యని

కాయప్రసాదంబు గ్రమ్మకున్న

ననుఁగాని చూడనికనులు గదా యని

నేత్రప్రసాదంబు నెఱపకున్న

ననుఁగాని యాసనినాల్కు గదా యని

జిహ్వాప్రసాదంబు చేర్చకున్న

"గంధ మన్యథా" యనఁగ నీఘ్రాణ మిదియ

యనుచు ఘ్రాణప్రసాదంబు నినుపకున్న

నీవు నావాఁడు వీఁ డని ప్రోవకున్న

బ్రతుకు గలదె ప్రసాదికి బసవలింగ !

237

నీకు వాహనములై నీలోనఁ జరియించు
 మచ్చికఁ గనులు సమర్పణముగ
 నీకుఁ బాదములునై నీలోన నడుచు న
 య్యడుగుల కడుగు ల్సమర్పణముగ
 నీకుఁ బర్యంకమై నీలోన శయనించు
 నూర్పుకూర్పులును సమర్పణముగ
 నీకు గద్దెయ యయి నీలోనఁ గూర్చుండు
 మాటకు మాట సమర్పణముగఁ

బంచభోజనాకృతినుండి పంచవిషయ
 మానితసుఖార్పణముగ నీలోన మఱియు
 నణఁగు చిత్తప్రసాదదేహస్థుఁ డొండు
 బయటిసుఖములు దలఁచునే బసవలింగ !

238

లింగపీఠం బగు నంగంబు ప్రాణేంద్రి
 యము మజ్జనము చేసి యలవరించు
 గంధపుష్పాదులు ఘ్రాణేంద్రియం బద్ది
 యెక్కించి ధూపంబు లిచ్చు వరుస
 నేత్రేంద్రియం బది నీరాజన మిడఁగ
 రసనేంద్రియం బొగి రసము లిచ్చు
 వాగింద్రియము నిన్ను వర్ణించు శ్రోత్రేంద్రి
 యము వినుపించు గుణాంకనములు

నట్ల యిష్టలింగార్చనం బాచరించి
 చను తదీయప్రసాదాత్మసౌఖ్య మొంది
 యవిరళేంద్రియస్వాధీనుఁ డగుఁ బ్రసాది
 భక్తినియతేంద్రియంబుల బసవలింగ !

239

లోపంబు లేక విజ్ఞాపింపకున్నఁ ద
 ద్విజ్ఞాపనము నీవు వినకయున్న
 నంటినరూపంబు లర్పింపకున్న నీ
 వటులు నేత్రేంద్రియ మంటకున్న
 నానక రుచు లవధానియై యీకున్నఁ
 బూని తద్విషయాదు లానకున్న
 నవియును నినుఁ బోల్చి యనుభవింపకయున్న
 నీవు నిట్టులు గరుణింపకున్న
 నాప్రసాదియు నీవ నా కనకయున్న
 నేను నీ కని నీవును బూనకున్న
 సమము గాక యిరువురదోషంబు కలిమి
 బలిమి నర్పించుఁ గై కొన బసవలింగ !

240

వినఁగనేరఁడు నీవు వినిపింపక ప్రసాది
 వినిపింపకయ నీవు విన వతఁడు
 ముట్టనేరఁడు నీవు ముట్టింపక ప్రసాది
 ముట్టింపకయు నీవు ముట్ట వతఁడు
 చూడనేరఁడు నీవు చూపింపక ప్రసాది
 చూపింపకయ నీవు చూడ వతఁడు
 నాననేరఁడు నీ వానింపక ప్రసాది
 యానింపకయును నీ వాన వతఁడు

దావి గొన రట్ల నీవు నతఁడు గాన
 వ్రతులు నిరువురు నన్యోన్యవర్తనముల
 చంద మెఱుఁగక యిరువురు పొందువడక
 యెసఁగునె ప్రసాదసుఖములు బసవలింగ !

241

వినుపింపకయ తాను వినఁగరా దెవ్వియు
 వినకయ వినుపింప వినఁగరాదు
 చూచి చూపకయున్నఁ జూడఁ గా దెవ్వియుఁ
 జూడక చూచియుఁ జూడఁదగదు
 ముట్టి ముట్టింపక ముట్టరా దెవ్వియు
 ముట్టక ముట్టింప ముట్టఁ గాదు
 మూర్కొని యీకున్న మూర్కొన్నఁ గాదు మూ
 ర్కొనక యిచ్చినను మూర్కొనఁగరాదు
 యారగించి యీకుండిన నారగింప
 కిచ్చినఁ గొనఁగరాదు పంచేంద్రియాదు
 లై నవిషయముల్ చేకొని యవధరింప
 కెసఁగఁగఁ బ్రసాదిధర్మఁబు బసవలింగ !

242

చూడ కర్పించినఁ జూడ్కులఁ దనియవు
 చూచి యర్పించినఁ జూడ వీవు
 ముట్ట కర్పించిన మును చెందనీయవు
 ముట్టి యర్పించిన ముట్ట వట్లు
 వినక యర్పించిన వీనులఁ దనియవు
 విని సమర్పణ సేయ వినవు నీవు
 నాన కర్పించిన నాజిహ్వాఁ దనియవు
 యాని యర్పించిన నాన వట్లు

ప్రాణమును సమర్పించువేడ్కయు మనమున
 నింద్రియముల నమ్మఁగఁజాల కెట్లు లనక
 పొందకయ్యును బొందినభావమును పొందు స్వాను
 భవసుఖం బిట్లులకు నెద్ది బసవలింగ కి యిది

తననేత్రములుఁ దనమనసు నేత్రములు నీ
 నేత్రంబులందు నిర్ణీత మయ్యెఁ
 దనశ్రోత్రములుఁ దనమనసు శ్రోత్రములు నీ
 శ్రోత్రంబులందు విశ్రుతము లయ్యెఁ
 దనఘ్రాణమును దనమనసు ఘ్రాణములు నీ
 ఘ్రాణంబునందు సంక్రమణ మయ్యెఁ
 దనజిహ్వయును దనమనసు జిహ్వయును సం
 గము భవజ్జిహ్వంగకలిత మయ్యెఁ
 గాన తత్సమర్పణ మానుఁగాక యనుచు
 ననక నినుఁ జొచ్చియును సోహ మనక మలరు
 నవ్యయాతీతుఁ డై న దివ్యప్రసాది
 కెసఁగుసుఖ మల్పులకు నెద్ది బసవలింగ !

244

నీకు నర్పించియు నిను ముట్టఁ దను ముట్ట
 ముట్టింప ముట్టింప ముట్టు నవియు
 నీకు నర్పించియు నిను వినఁ దను విన
 వినుపింప వినుపింప వినెడి యవియు
 నీకు నర్పించియు నినుఁ జెప్పఁ దనుఁ జెప్పఁ
 జెప్పింపఁ జెప్పింపఁ జెప్పు నవియు
 నీకు నర్పించియు నినుఁ జూడఁ దనుఁ జూడఁ
 జూపంగఁ జూపంగఁ జూచు నవియు
 నర్పితముఁ జేసి తననిజాపాంగసాంగ
 ములను బ్రత్యంగములు దాల్చి ముట్టినట్లు
 తలఁచి యర్పించు నిన్నును దన్ను స్వాను
 భావసూక్ష్మప్రసాది దా బసవలింగ !

245

అధిపు నుద్దేశించి యర్హ్యోదకము లిచ్చు
 తటి మీఁదుపోవునె త్రావకున్న
 భూతేశునకు దివ్యపుష్పముల్ పెట్టుమా
 త్రానఁ బోవునె మీఁదు తాల్పకున్న
 కర్త నుద్దేశించి గంధంబుఁ జదిమిన
 పుడు మీఁదుపోవునె పూయకున్న
 స్వామి నుద్దేశించు శాకపాకములు ని
 వేదన యానె యర్పించకున్న

ననుచుఁ బొందుగ శై త్యాదు లన్నివిషయ
 మిశ్రితేంద్రియములచేత మీఁదుపోవ
 ముట్టునే నీవు ముట్టకమును ప్రసాది
 పట్టునో యిచ్చునొ కొనునొ బసవలింగ !

246

శబ్దక్రియార్పణాసక్తి సల్లింగక
 ర్ణములఁ బ్రసాదికర్ణములఁ జొచ్చి
 మాఢక్రియార్పణారూఢి సల్లింగనే
 త్రములఁ బ్రసాదినేత్రములఁ జొచ్చి
 స్పర్శార్పణక్రియాభ్రాంతి సల్లింగకా
 యమునఁ బ్రసాదికాయంబుఁ జొచ్చి
 రససమర్పణకళారమణ సల్లింగర
 సజ్జఁ బ్రసాదిరసజ్జఁ జొచ్చి

యాసమర్పణభావమం దేకదృష్టి
 నిలిసి తద్విషయమ్ములు సలలితముగఁ
 దెలిసి వత్తించువానికి ధీసయుక్తి
 కెసఁగు ముక్తి సుఖంబులు బసవలింగ !

247

అన్యోన్యకాయస్థమై పరకాయప్ర

వేశస్థితి నొడల్లు వీడుపడక

ప్రాణప్రతిష్ఠానుబంధలీలాచార

విస్ఫూర్తిఁ బ్రాణముల్ వీడుపడక

యర్పితతనుకృతాయతసంగతిఁ బ్రసాద

వివిధోదనాదులు వీడుపడక

భరితావధానానుభవనిరంతరరతి

విషయేంద్రియంబులు వీడుపడక

పరశివవిభూతి సుఖపరంపరవితాన

విలసితోద్దామభావముల్ వీడుపడక

సమయగతలింగ లింగప్రసాదమధన

మెసఁగునె ప్రసాదభావన బసవలింగ !

248

అగు నిర్వరకును నన్యోన్యేంద్రియంబు ల

న్యోన్యభాజనములై యవధరింప

నగు నిర్వరకును నన్యోన్యేంద్రియంబు ల

న్యోన్యహస్తంబులై యాదుకొనఁగ

నగు నిర్వరకును నన్యోన్యేంద్రియంబు ల

న్యోన్యవక్త్రంబులై యనుభవింప

నగు నిర్వరకును నన్యోన్యేంద్రియంబు ల

న్యోన్యేంద్రియంబులై యనుమతింప

నగు నిరువుర కన్యోన్యేంద్రియముల ముశ

మముల నన్యోన్యగర్భగేహములు గాఁగఁ

దివుట లింగంబుఁ దత్ప్రసాదియు మధించు

భాషసూక్ష్మంబు లెట్టివో బసవలింగ !

249

శబ్ద మోగిరము ప్రసాది శబ్దంబు ప

శ్చైరము యుష్మచ్ఛోత్రలింగమునకు

స్పర్శ మోగిరము తత్సర్వాంగగతియుఁ బ

శ్చైరము తృతీయాంగలింగమునకు

ధర్మ మోగిరము తద్ధ్వాణంబు దాను ప

శ్చైరము భవత్ప్రాణలింగమునకు

రస మోగిరంబు తద్రసనాంగ మదియుఁ బ

శ్చైరము నీ రసనాంగలింగమునకుఁ

జూపు తా నోగిర మ్మది రూపు మీకు

నయనలింగంబు గాఁగ మనంబుచేత

నర్పణముఁ జేసియును నింద్రియములు తనకుఁ

బశ్చైరము గాఁగ భోగించు బసవలింగ !

250

గురులింగజంగమాకుంతితోపాస్తిఁ బా

ల్పడు స్వామిభృత్యసంబంధితనుపు

సహజై కలింగనిష్ఠామహిష్ఠతఁ బాలు

పడు వీరభక్తిసంబంధిమనసు

విరచితానుశ్రుతాచరణై కభావన

సంధిల్లు శరణసంబంధిబుద్ధి

బాహ్యంతర్పితగ్రాహ్యప్రసాదసం

బంధమకా నింద్రియపంచకంబు

ప్రాణలింగప్రమథనసంబంధి యమరుఁ

బ్రాణలింగై క్యసుఖతమాంగాత్మమధ్య

సర్వసంబంధి లింగప్రసాది యనఁగఁ

బడును షట్స్థలసంబంధి బసవలింగ !

251

నీవు చూడఁగఁ జూచు నీవు నూకఁగ నూకు
 చూపులు రూపులు రూపవితతి
 నీవు మూర్ఖునఁ గొను నీవు నూకఁగ నూకు
 ఘ్రూణంబు ఘ్రూణదుర్గంధచయము
 నీవు వినఁగ విను నీవు నూకఁగ నూకు
 శ్రవణముల్ శబ్దాదిశబ్దచయము
 నీ వానఁగా నాను నీవు నూకఁగ నూకు
 రసనయు రసము నీరసమునట్ల

నీవు పొందఁగఁ బొందును నీవు నూక
 గరిమ దక్కఁగ నూకును గరినములను
 విప్రులింగప్రసాదమ్ము నెఱుఁగువాని
 కెసఁగు సిద్ధనిషిద్ధముల్ బసవలింగ !

252.

గంధ మైనను నీవు గంధింపకున్న దు
 ర్గంధంబు గాక సుగంధ మగునె
 రూప మైనను నీవు రూపింపకున్న న
 రూపంబు గాక సురూప మగునె
 శబ్ద మైనను నీవు చని వినకున్న న
 శబ్దంబు గాక సుశబ్ద మగునె
 రుచ్య మైనను నీవు రుచియింపకున్న న
 రుచ్యంబు గాక సురుచ్య మగునె
 యట్టులే యుండఁగా నెవ్వఁడై న నా ప్ర
 సాది తెలియఁడె మఱి సుగంధాదిచయము
 నేలపొందఁడు సద్గంధ మెఱిఁగినట్టి
 ప్రాణలింగాంగి జగమున బసవలింగ !

253

కాని దుర్గంధముల్ కా వని తెలియఁగా
 నంతనే పొందు ననర్పితములు
 కాని కుశబ్దముల్ కా వని తెలియఁగా
 నంతనే పొందు ననర్పితములు
 కాని కురూపముల్ కా వని తెలియఁగా
 నంతనే పొందు ననర్పితములు
 కాని నీరసములు కా వని తెలియఁగా
 నంతనే పొందు ననర్పితములు

అయిన గంధాదులై నఁ గా వని యెఱుంగు
 నంతలోననె పొందు ననర్పితములు
 కా వనంగఁ గొననగును గై కొనంగ
 భావసంశుద్ధి గాదె యో బసవలింగ !

254

అయిన సుగంధాదు లర్పింపఁ గాని య
 నర్పితదోషంబు నది యొకండు
 గైకొనరాని దుర్గంధాదు లానిన
 యపవిత్రదోషంబు నది యొకండు
 పొందక పొందెడు పొందెఱుంగక పొందు
 నజ్ఞానదోషంబు నది యొకండు
 నవుఁ గా దనుట భ్రాంతి యగుచుఁ దా నటు పొందు
 నద్వైతదోషంబు నది యొకండు
 నిన్నుఁ బొంది వర్తింపక దన్ను మఱచి
 మఱవ కర్పితములు నిష్ఠ మరగియున్న
 నాస్వయంకృతదోషంబు లవియు నాల్గు
 నెసఁగ నిటు పొందవు ప్రసాది బసవలింగ !

255

భవదభిషేకాంబుపార్శ్వధారోపరి

సలిలపరంపరాసలిలసమితి

భవదీయపూజనాప్రసవపార్శ్వోపరిః

బ్రసవపరంపరాప్రసవచయము

యుష్మదర్పితసిక్థయుక్తపార్శ్వ్యాంతర

సిక్థపరంపరాసిక్థవితతి

యుష్మదీయసమర్పితోద్యదసక్రాంత

రంజితసదసప్రకరమునను

స్వామి నిను ముట్టినదియ ప్రసాద మాఁ బ్ర

సాదమిశ్రిత మదియ నివేదితంబు

గాఁగఁ గై కొని తక్కుముఖ్యప్రసాది

భావసూక్ష్మం బదెట్టిదో బసవలింగ !

256

శ్రోతప్రసాదంబు శ్రోతంబునకుఁ దక్క

నన్యేంద్రియముల కనర్పితములు

నేత్రప్రసాదంబు నేత్రంబునకుఁ దక్క

నన్యేంద్రియముల కనర్పితములు

ఘ్రాణప్రసాదంబు ఘ్రాణంబునకుఁ దక్క

నన్యేంద్రియముల కనర్పితములు

జిహ్వప్రసాదంబు జిహ్వకునే తక్క

నన్యేంద్రియముల కనర్పితములు

అట్ల నీప్రసాదంబు నా ప్రసాది

త్యక్కునకుఁ జెందియు ననర్పితంబు గాఁగఁ

జను తదేకప్రసాదికి ఘననియమము

భక్తి విషయేంద్రియములకు బసవలింగ !

257

అసమర్పిత మనర్పితాన్న పానాదిసం
 యుతభోగి ఘనకిల్బిషోపభోగి
 తావకమాత్రాన్నధవళార్పితసుభోగి
 యతఃదు మిశ్రితప్రసాదై కభోగి
 అర్పితార్పితభోగి యఖిలేంద్రియజ్ఞాన
 సర్వస్వతంత్రప్రసాదభోగి
 యుభయార్పితద్వయాభ్యుదయగ్రసనవి
 సరభోగి సూక్ష్మప్రసాదభోగి

అర్పితానర్పితప్రక్రియాక్రియాఫ
 లాఫలార్పితలింగగర్భాబ్ధిపూర
 మప్రసాదై కమూర్తి మహాప్రసాది
 పరమసమ్మార్పితవిషాది బసవలింగ !

అంగలింగానర్పితాన్న పానాదులు
 ముట్టినఁ దప్పని ముట్టకె న
 ఆత్మలింగానర్పితాన్న పానాదులు
 ముట్టినఁ దప్పని ముట్టకె న
 మహితసల్లింగసమర్పద్రవ్యాదులు
 ముట్టి సహింపక ముట్టకె న
 నిష్టలింగసమర్పితేతరవస్తువుల్
 ముట్టియెఱుంగక ముట్టకె న
 ముట్టకుండినఁ జాలుఁ జే ముట్టి నీవ
 పెట్టఁగల్గుప్రసాదంబు తెట్టులెన
 నవిరళేంద్రియములకు సమర్పితముగఁ
 బరువడి గ్రహింపుచుండును బసవలింగ !

నీకు శుద్ధాన్న పానీయాదు లర్పింప
 శుద్ధప్రసాదపంసిద్ధి కలిగి
 శుద్ధప్రసాదపంసిద్ధార్పణము చేసి
 తత్ప్రసిద్ధప్రసాదంబు వడసి
 తత్ప్రసిద్ధప్రసాదము సమర్పణ చేసి
 సుప్రసాదాత్మైకసుఖము వడసి
 సుప్రసాదాత్మైకసుఖసమర్పణ చేసి
 భరితసుఖాతీతపథము వడసి

యాసుఖాతీతపథము లయ్యార్పణములుఁ
 దన్ను నర్పించి తన్నె కా నిన్నుఁ బడసి
 యీప్రసాది మహర్పితం బౌ ప్రసాది
 నెసఁగ నేమని వర్ణింతు బసవలింగ !

260

తాను ముట్టక పదార్థములైన నర్పింప
 నవి నీవ చే ముట్టి యవధరింపు
 తను ముట్టనీక తద్ద్రవ్యము లర్పింప
 నవియు ముట్టఁగ నేర్చి యవధరింపు
 తాను నీలోఁ జొచ్చి తత్సమర్పణ సేయ
 నతని నీలో నుంచి యవధరింపు
 తనలోన నిను నిడి తత్సమర్పణ సేయ
 నతని నీలో నిడి యవధరింపు

తత్ప్రసాదార్పణము చేసి తన్ను నీకు
 సర్పణము సేయ నీవును నందుఁ జొచ్చి
 యీప్రసాదంబు నిడఁ దస్మహాప్రసాద
 మెసఁగ నర్పించుఁ దప్పక బసవలింగ !

261

ఇతరవాహనముల నెట్లు లర్పించును
 దా వాహనం బైన తత్ప్రసాది
 గమకింప మఱి పాదుకము లెట్లు లర్పించుఁ
 దాఁ బాదుకము లైన తత్ప్రసాది
 యొండువీరములఁ గూర్చుండ నెట్లర్పించుఁ
 దాఁ వీర మైయున్న తత్ప్రసాది
 శయనింపఁగా వేఱె శయన మెట్లర్పించుఁ
 దా శయ్య యైయున్న తత్ప్రసాది
 గాన యర్పించి యర్పింపకయును దండ
 నణఁగియుండును భావలింగార్పణంబు
 కొలికి యెఱిఁగి యర్పించి కైకొనుప్రసాది
 భావసూక్ష్మం బడెట్టిదో బసవలింగ !

262

నీకు నిషిద్ధాన్న పాకాదు లర్పింప
 నతనిని వివిధభవాబ్ధి నణఁతు
 శుద్ధాన్నములు తన తుత్పిపాసార్థమై
 యర్పింప నుభయకర్మాబ్ధిఁ ద్రోఁతు
 తా ద్రవ్యములు యుష్మదర్శోపచారార్థ
 మర్పింప సుకృతకర్మాబ్ధిఁ దేల్చు
 పవియు సాక్షాద్భవదభ్యవహారార్థ
 మర్పింప నీదుగర్భార్థి మనుతు
 వట్లు గా కర్పితనిరూపితాభిమతసు
 ఖావలులు భవదీయసుఖార్థముగఁ స
 మర్పణము సేయఁ ద్వత్ప్రసాదాంచితాను
 భవసుఖాంబుధి నోలార్తు బసవలింగ !

263

అగుఁ బ్రసాదంబు వస్త్రాభరణాదులు
 నర్పితావధి సయోగాంత మగుట
 అగుఁ బ్రసాదము పాదుకాసనశయ్యలు
 నర్పితావధి సయోగాంత మగుట
 అగుఁ బ్రసాదము వాహనాందోళికాదులు
 నర్పితావధి సయోగాంత మగుట
 అగుఁ బ్రసాదమ్ము శస్త్రాస్త్రదండాదులు
 నర్పితావధి సయోగాంత మగుటఁ

దద్వియోగసమర్పణాంతస్తదీయ
 దగ్ధనస్పర్శనాన్వితధారణాంత
 సుఖపరంపర లర్పించు సుప్రసాది
 కెసఁగుఁ ద్వత్ప్రసాదసుఖంబు బసవలింగ !

264

అర్పితార్హము లగు నన్నపానాదుల
 కును శుద్ధి గావించు కొలికి యెట్లు
 లభిమంత్రజలముల నగు శుద్ధి యందమా
 యామంత్ర మేమిట నయ్యె శుద్ధి
 ఆప్రసాదము ముట్ట నగు శుద్ధి యందమా
 మును ప్రసాదముఁ గాని ముట్టఁదగదు
 ఆద్రవ్యశుద్ధి చేయఁగ వేతె యాయుండి
 యములు ప్రసాదేంద్రియంబు లవును

గాన భాండపాత్రస్థము ల్లాకమున్న
 తత్పదార్థవిశుద్ధియకా దారిఁ గోరి
 యవియె తగఁ దెచ్చి యర్పించి యనుభవించు
 భావ మెఱుంగఁ బ్రసాదియకా బసవలింగ !

265

యాపార్పితవ్రతారూఢియుఁ బాడియుఁ

గరికాలవిభునంద కానఁబడియె

రుద్రాపార్పితక్రియారూఢంబు గూఢంబు

చెన్నయ్యయందునఁ జెప్పఁబడియె

కడికడి కర్పించు గతియును మతియును

జౌడన్నయందునఁ జూడఁబడియె

సహభాజనక్రియారూఢియు భక్తియు

వీర-చోళునియందు వినఁగఁబడియె

నానరేంద్రువ్రతంబు నాయయ్యజిహ్వా

యాగణాధీశుహస్త మాయప్పమతియుఁ

గూడ నొక్కటియైన భక్తునకుఁ గాక

యెసఁగ నితరుల కొనె యో బసవలింగ !

266

తా నెర్గి యర్పించుద్రవ్యరూపము భేద

మెఱుఁగ కర్పించిన మెఱుఁగు దీవు

తా నెర్గి యర్పించుద్రవ్యసురుచి భేద

మెఱుఁగ కర్పించిన నెఱుఁగు దీవు

తా బాహ్యమున నర్పితము సేయురూపంబు

లంతరార్పణ సేయ నంటె దీవు

తా నంతట సమర్పితము సేయు రుచులను

బాహ్యర్పణము సేయఁ బడయు దీవు

అంద రూపనిరూపపదార్థరుచియు

నొప్పు నేకాంతరార్పణం బొల్ల వీవు

గాన పరికింపఁ దత్సమజ్ఞానభేద

మెసఁగ నెఱుఁగఁ బ్రసాదియాకా బసవలింగ !

267

నానాస్వరూపప్రధానార్పణము చాన

గాన ప్రధాన మంగమున కాది

యా నిరూపాంగసమర్పణ మైనట్టి

యంగము తత్ప్రధానార్పణంబు

తత్ప్రధానాంగవిధానత నంగేత

రప్రధానవిధానరహితయుగళి

యాప్రధానము ప్రాణ మంగ మంగము ప్రధా

నార్పణాంగప్రధానాభిరతికి

నాప్రధానరూపము లుభయార్పణంబు

లాఙ్గరూపసుఖంబు లేకార్పణంబు

గాన యుభయార్పణము పరిజ్ఞానమతికి

నెసఁగుఁ దత్ప్రసాదసుఖము బసవలింగ !

268

భవదీయమృష్టంబు భాండావశిష్టంబు

గుండ భోగింప నేగురుఁడు చెప్పె

యుతవిషామృతసమస్థితి ననర్పితము మి

శ్రితమును గడు సమర్పితము గాదె

అన్యదై వాన్యమంత్రాన్యమార్గాన్యోన్య

సంకరదోషము సమము గాదె

తమలింగమునకు మీఁదట మఱి వడ్డింప

నంద్రు లింగమునకే యలఁతి వచ్చు

నంతరార్పణమే కాని వింత లేక

మొదవుక్షీరఁబులోపల మొదవు చిక్క

నగునె సద్బాహ్యపోషణ మైనలింగ

పరమకృపఁ బొందినఁ బ్రసాది బసవలింగ !

269

దేవ రీక్షింపు-వో దృష్టిగోచరము లౌ

విమలార్పణముల సిద్ధములరూపు

లయ్య వడ్డింపు-వో హస్తాన్వితంబు లౌ

సిద్ధోదనాంతరసిక్థవితతి

జియ్య యందిచ్చు-వో జిహ్వవగతము లౌ

కబళాంశరాశసిక్థముల రుచులు

స్వామి వడ్డించు-వో సద్భావయుతము లౌ

నిద్రేంద్రియజ్ఞాన మిష్టసుఖము

లర్పితములలో నీదుత్పన్నార్తిభయజ

రారుజాదిఘోరాస్త్రశస్త్రములు దాల్చి

జోక చెడకయ తస్కరలోక మెల్ల

వెస జయింపఁ బ్రసాదియా బసవలింగ !

270

వీనులచేత నీ వీనులచేతికి

నందించు శబ్దంబు లా ప్రసాది

కన్నులచేత నీ కన్నులచేతికి

నందిచ్చు రూపంబు లా ప్రసాది

ఘ్రాణంబుచేత నీ ఘ్రాణంబుచేతికి

నందిచ్చు గంధంబు లా ప్రసాది

నాలుకచేత నీ నాలుకచేతికి

నందిచ్చు రసపట్క మా ప్రసాది

చేతచేతను దన్ను నీ చేతిచేతఁ

దన్నుచే స్పర్శ లందిచ్చుఁ దత్ప్రసాది

యవధరించు నీవు గొనెడు నాప్రసాద

మసదృశేంద్రియములఁ దాను బసవలింగ !

271

శబ్ద మర్పించుచో శ్రవణంబు లటుగూడఁ
జేతులై యర్పణ సేయఁజేని
రూపు లర్పించుచోఁ జూపు లన్నియుఁగూడఁ
జేతులై యర్పణ సేయఁజేని
గంధ మర్పించుచో ఘ్రాణ మంతయుఁగూడఁ
జేతులై యర్పణ సేయఁజేని
రసము లర్పించుచో రసన యంతయుఁగూడఁ
జేతులై యర్పణ సేయఁజేని

పరగ లింగాంగసంయోగభావ మొప్పుఁ
జెలఁగి విషయాదు లర్పణ సేయఁజేని
మానసేంద్రియరసములు పూనెనేని
యెసఁగునె ప్రసాదసౌఖ్యంబు బసవలింగ !

272

స్వామి ! త్వదీయప్రసాదివీనులకు నీ
వీనులు వీనులై వినికె యెసఁగు
సదయాత్మ ! యుష్మత్ప్రసాదికన్నులకు నీ
కన్నులు కన్నులై కాన్పు లొసఁగు
శరణవత్సల ! నీ ప్రసాదిరసనకు నీ
రసనయు రసనయై రసము లొసఁగు
కర్త ! నీదుప్రసాదిఘ్రాణంబునకును నీ
ఘ్రాణంబు ఘ్రాణమై గంధ మొసఁగు

స్పర్శనము లట్ల మఱియు సర్పణముఁ జేసి
పొందు మీఱఁగ సచ్చిదానందరూప
మందు నెలకొని పాదారవిందవినుతుఁ
డసదృశేంద్రియవ్యాప్తియా బసవలింగ !

273

అన్యలింగప్రసాదానుభూతంబు త

త్సంపుష్టరూపప్రసాది చూడ్కి

అన్యలింగప్రసాదానుభూతంబు త

త్సంపుష్టగంధప్రసాది ఘ్రాణ

మన్యలింగప్రసాదానుభూతంబు త

త్సంపుష్టశబ్దప్రసాది వినికి

అన్యలింగప్రసాదానుభావంబు త

త్సంపుష్టభావప్రసాది మనసు

స్పర్శలును రసములుఁ ద్వక్కు దర్శనాదు

లవి నిరూపంబు లభ్యంతరార్పణములు

గాన తత్తత్సమర్పితాదానభేద

మెసఁగ నెఱుఁగఁ బ్రసాది యా బసవలింగ !

274

అంగీకృతప్రాణలింగాంగకరచర

ణాదినిరూపితభేద మెఱిఁగి

సాంగవల్లింగనానాంగసమర్పిత

ప్రీతి లింగోదకభేద మెఱిఁగి

శీతలోదకసముచితపునఃపునరర్పి

తాదిప్రసాదవిభేద మెఱిఁగి

ఆత్మసంభవమగ్నహర్షావహమహర్హ

జలసమర్పణసంవిసర్జనముల

భేద మెఱిఁగి తత్తత్ప్రసాదోదకముల

ధర్మమర్మంబు లెల్లమ దగ నెఱిఁగి

కర్మసముదాయమును దాను గడకుఁ ద్రోసి

వెసఁ జరింపఁ బ్రసాది యా బసవలింగ !

275

అర్హోదకంబును నర్పితోదకమును

నన్యోన్యక్రియలకు నర్పితములు

మహాసీయన్నానసమ్మజ్జనోదకములు

నన్యోన్యక్రియలకు నర్పితములు

హస్తోదకాంఘ్రిసమర్పితోదకములు

నన్యోన్యక్రియలకు నర్పితములు

గంధూషపానీయకలితోదకంబులు

నన్యోన్యక్రియలకు నర్పితములు

నవి ప్రసాదంబులో నర్పణావధాన

మర్హ మె ట్లన్న నాభరణాదు లట్ల

గాన యర్పణములచేత గ్రహణభేద

మెసఁగ నెఱుఁగఁ బ్రసాది యా బసవలింగ !

276

సద్గురులింగప్రసాదేష్టలింగప్ర

సాదసంసేవనాశ్రాంతరతులు

జంగమలింగప్రసాదేష్టలింగప్ర

సాదసంసేవనాశ్రాంతరతులు

త్రివిధప్రసాదసాదై కవిశ్వాససు

ఖాన్వితకలితవిశ్రాంతరతులు

సకలార్చ్యలింగప్రసాదసేవనములు

గలుగునె పెక్కులింగంబు లనిన

లింగఁ డొక్కండు గాఁడె భక్తాంగకోట్లఁ

దోఁచు నె ట్లన్న నొక్కచంద్రుండు గాఁడె

యంబుకుంభంబులను దోఁచు నట్లు గాన

యెసఁగు బహులింగరూపముల్ బసవలింగ !

277

పట్రింశతత్వమై సకలసిష్కళదేహ

మది ప్రసిద్ధంబు గుర్వంగ మగుచు
నాసద్గురువునిష్కళాంగంబు దా లింగ

మది శుద్ధ మగు సకలాంగ మగుచు
నాసద్గురుని సత్కళాతీతునిసుకరం

బదియు మహాప్రసాదాంగ మగుచు
నాసద్గురుని ప్రసాదైక్యసంసేవనా

భావంబు మిగుల సద్భావ మగుచు

నాది గౌరవాచారలింగానుభూతి

నలరుచున్నట్టి సత్ప్రసాదానుకళల

నతిశయం బయి వెలుగు మహాప్రసాది

పరమశివుఁ డనఁదగునయ్య బసవలింగ !

278

ముట్టక ముట్టించు ముట్టి యర్పించు న

ద్యతనకాలోచితద్రవ్యవితతి

ముట్టి యర్పించుచు మును ముట్ట కర్పించు

సంతసం బందఁ బ్రసాదచయము

ముట్టించి ముట్టు దోర్ముఖమున నదియును

ముట్టి సమర్పించి ముట్టఁ బుట్టు

ముట్ట నింద్రియముల ముట్ట కర్పించు నె

ట్లన్నఁ దత్తత్సఖానంద యగుచుఁ

గాంత కాంతునిఁ బుత్తునిఁ గౌఁగిలించు

విధము దోఁచెను భావంబు వేతె యైన

నట్ల ముట్టియు ముట్టఁడు ద్యత్ప్రసాది

భావశుద్ధి దా నెట్టిదో బసవలింగ !

279

అస్యతృణోదకాద్యసమర్పితసమేయ

కాయంబు లింగోదకములఁ గడుగు

ద్రవ్యమిత్రసికతాద్యసమర్పిత

గతజిహ్వా లింగోదకములఁ గడుగుఁ

దత్తస్మృఖానర్పితాంతనిత్యాకీర్ణ

కర్ణముల్ లింగోదకములఁ గడుగు

నణురేణుధూమ్రముఖ్యాసమర్పితయుతా

క్షరములు లింగోదకములఁ గడుగు

ప్రూణమును నట్ల యాకస్మికంబునందుఁ

గడుగును సమర్పితాదిపంకంబు గడుగు

నాప్రసాది లింగస్పర్శ యనుజలముల

మసలక ప్రమోదవశుఁ డౌచు బసవలింగ !

280

అర్పితరూపసమాప్తి యశానంతకు

భువి భోక్త వీవయై యవధరింపఁ

దద్ధ్ర్యవ్యరససమాప్తం బగునంతకు

ననుభోక్త వీవయై యవధరింపఁ

దద్ధ్ర్యచులును సమాప్తం బగునంతకు

ననుభోక్త వీవయై యవధరింపఁ

దత్సృఖంబులు సమాప్తం బగునంతకు

ననుభోక్త వీవయై యవధరింప

నాప్రసాది జిహ్వాదుల నానసీక

పరిసమాప్తంబు గాఁగ నర్పణము సేయు

నునికీకిని మెచ్చి మఱి కథోక్తిని బ్రసాద

మెసఁగ నీలోన నుంచును బసవలింగ !

281

ఆత్మలింగానర్పితైకాక్షరోచ్చార

మది యసౌఖ్యంబులకుదురు గాన

ప్రాణలింగానర్పితాణుమాత్రస్సర్వ

యది జరారుజలకుఁ గుదురు గాన

అంగలింగానర్పితాంఘ్రికవిన్యాస

మది పునరావృత్తి కుదురు గాన

ఇష్టలింగానర్పితేచ్ఛాప్రవర్తన

మద సత్ప్రవర్తనకుదురు గాన

చనుతదీయాన్యతానుసజ్జననకర్మ

ముల కనర్పితద్రవ్యానుభోగరతుఁడు

కాన సర్వార్పితప్రసాదానుభోగి

ప్రాప్తుఁడే తదాపదలకు బసవలింగ ?

282

పాపంగ వలవదే భాండాదిసంగతి

కటమున్నె పూర్వద్రవ్యాశ్రయంబు

లర్పింప వలవదే యవికలేంద్రియముల

నానకమున్నె పదార్థచయము

భోగింప వలవదే పొందంగఁబడు షడ్ర

సములకుమున్నె ప్రసాదసుఖము

తనియంగ వలవదే తనుమనఃప్రాణసం

తృప్తికిమున్నె తదీయభుక్తి

గఱికొనంగ వలదే మఱవక మున్నె మ

హాప్రసాదసత్సుఖాబ్ధిలోన

నట్లు గూడ దేహ మాప్రసాదానుసం

పత్తిఁ గూడ వలదే బసవలింగ !

283

అవికలేంద్రియభుక్తు లర్పితం బయ్యెఁబో
 తనుగుణావళు లర్పితముగ వలదె
 తనుగుణావళు లర్పితం బయ్యెఁబో నిజాం
 తఃకరణం బర్పితముగ వలదె
 తనివి దీఱంగ నంతఃకరణం బర్పి
 తం బయ్యెఁబో ప్రసాదరసగర్భ
 నిర్భయాత్మకసతాంతర్భరితంబు మ
 హాప్రసాదంబు దా నర్పితాను

భవము పొందెడివారికి భక్తుఁ డగుచుఁ
 ద్రివిధలింగైక్యభావంబుఁ దెలిసి యాత్మ
 నిర్వికల్పసమాధిని నెగడుచున్న
 వాఁడె ప్రాసాది యగు భువి బసవలింగ !

284

అనువు మీఱఁగ ననుదినవర్ధమానగ
 తాస్థినఖరచికురార్పణముగఁ
 జర్మకీలాలమాంసస్థూలసూక్ష్మాంగ
 దర్పాంగగణశోపణార్పణముగ
 సమధాతుజనిత విషమధాతుజనిత ని
 జారోగ్యరోగసమర్పణముగఁ
 గాలానుగతసహగమనసంయోగస
 మాగమములు వివిధార్పణముగ

నఖిలధనధాన్యవస్త్రవిద్యావిభూష
 ణాదినంపదసేవలు నవ్యయములు
 నర్పితము చేసి వర్తించు నాప్రసాది
 పరగు సర్వప్రసాదినా బసవలింగ !

285

భవికృతకూపప్రవాహతటాకాది

భస్త్రికమండలుభాండవారి

భవిజనారంభసంభవధాన్యనికరత

దారామకుల్యాలతాంతపాళి

భవిజనస్పర్శనపల్లవకండము

ఖౌషధప్రముఖపదార్థసమితి

భవిదృష్టిపతనాన్నపానాదిబహుపాక

తైలప్రభృతిరసద్రవ్యచయము

భవికృతాంబరాదులు మఱి భాండభాజ

నాదులు నిషిద్ధవస్తుచయము లభవన

మర్పణానర్హములు తదీయప్రసాది

కెసంగునె ప్రసాదసౌఖ్యంబు బసవలింగ !

286

లోకనిషిద్ధాన్నపాకాదు లెల్ల సం

స్కారకృతాన్నపాకములసమమె

గాన సంస్కారకృతానర్హములు వాని

పూర్వాశ్రమం బెట్లు పుచ్చనచ్చు

సంస్కారకృతపాకశాకాదికములు సం

స్కారితదర్శనస్పర్శనాది

దర్శనస్పర్శనాత్మక మైనవిషయాదు

లవియెల్ల నిరసన మమరఁ జల్పి

భవివితానక్రియాశుద్ధి పరగఁజేసి

భవివిసర్జనుఁ డై నట్టి భక్తుఁ డెపుడు

సిద్ధలింగసూక్ష్మాచారశుద్ధివలన

భావశుద్ధిని బడయును బసవలింగ !

287

సమధిగతార్ఘ్యసద్గురుజాతప

విత్రేష్టలింగసుక్షేత్రమంద

కేదారవిధియుఁ బ్రసాది పరీక్షించి

కర మొప్ప సంతటఁ గర్వకుండు

వర్తించురీతిని వల నొప్పఁ గేదార

మందున ఫలితంబు పొందువడఁగ

ఫలములు యఃష్మదర్పణ మాచరింపుచుఁ

బ్రతిముహూర్తము క్రొత్తపంట యైనఁ

దత్స్వయంకృషి ప్రాప్తతత్తత్ప్రసాద

ఫలనిరంతరభోగసంప్రాప్తుఁ డగుచు

నన్యకృషిఫలాదులు ముట్టఁ జాప్రసాది

వెసఁ గళాప్రాధి యెట్టిదో బసవలింగ !

288

చరియించు తద్వృతాచారప్రవర్తన

లర్పించు నీమనంబంద యుండి

ముట్టు నానాకందమూలాన్న పానాదు

లర్పించు నీకరంబంద యణఁగి

పొందు నానావస్త్రభూషణమాల్యాదు

లర్పించు నీయాత్మయంద యణఁగి

పాయు నానాకర్మబాష్పకణాదులు

సర్పించు నీబుద్ధియంద నిలిపి

యట్ల స్వప్నావగతభవదప్రసన్న

సుఖము లర్పించుచును హుతముఖునిఁ జేసి

యాప్రసాదియుఁ దత్ప్రసాదాంచితాను

భవసుఖం బందు నీయందు బసవలింగ !

289

విహితావిహితములౌ విధినిషేధక్రియ

లవి రెండు నీకు సమర్పణముగ

నందు సముద్భవం బగు పుణ్యపాపంబు

లవి రెండు నీకు సమర్పణముగ

నందు సంభూతంబు లగు శుభాశుభచేష్ట

లవి రెండు నీకు సమర్పణముగ

నందు సంజనితంబు లగు సుఖదుఃఖంబు

లవి రెండు నీకు సమర్పణముగఁ

దత్పరంపరాజనితకృత్యముల మీఱు

భుక్తియుక్తులు రెండు సంసక్తముగను

జనఁ దదీయఫలానపేక్షప్రసాది

కెసఁగు సిద్ధప్రసాదంబు బసవలింగ !

290

హానివృద్ధులును జయాపజయంబులు

నాదియాక్రియలు నీ కర్పణముగ

నాపదసంపదల్ హర్షాదు లిటులు లో

పాలోపములును నీ కర్పణముగ

నిందాస్తుతులు కర్మనిష్కర్మములును గా

ర్యాకార్యములును సమర్పణముగ

మానావమానముల్ హీనాదికంబులు

నవియెల్ల నీకు సమర్పణముగఁ

గామనాకామములును రాగములు ద్వేష

ములును గ్రియ లెల్లఁ దత్తత్ప్రముఖ్యదశలు

సర్పణము గాఁగ ము న్నున్న యాప్రసాది

కెసఁగునే భవబంధముల్ బసవలింగ !

291

ఘనతరం బై నట్టి గంధవస్త్రాభర

ణాదులు నీకు సమర్పణముగ

చూపులు చూపులు శ్రుతులును మతియుఁ బా

యనిరీతి నీకు సమర్పణముగ

నాసనలును శ్వాసవర్గంబు లవియు ధ

ర్మాధర్మములును నీ కర్పణముగ

రసములు రసనాగ్రరసములుఁ బాటలు

నాటలుఁ జదువులు నర్పణముగ

వీను లాలించుటలుగూడ వివిధవిషయ

సుఖము లర్పించి కై కొను సుప్రసాది

పంచభూతాదికృత్యముల్ బహువిధములఁ

బరిణమించంగఁ దా నేర్చు బసవలింగ !

292

తలఁ పనర్పితవిధిఁ దారునే భవదంఘ్రి

శతపత్రకీర్ణకౌశలమువలనఁ

బలు కనర్పితవిధిఁ జిలుకునే భవదభి

ధానామృతరసపాత్రంబువలన

భావం బనర్పితపద్ధతిఁ బొలయునే

త్వద్భావమదనోత్సవమున మునిఁగి

ప్రాణం బనర్పితపథమునఁ జనునె త్వ

త్ప్రాణలింగై క్యసంపదలఁ బొదలి

తన్నుఁ జూపునె యసమర్పితములఁ బొదలు

తావకాగతప్రాణమధ్యమున నణఁగి

యింద్రియంబుల నర్పింప నిచ్చనేయఁ

బొల్బుడునె త్వత్ప్రసాదియు బసవలింగ !

293

మదనవికారంబు మనఁ బుట్టునప్పటి
 తలఁపు లర్పించెడికొలది యెఱిఁగి
 రమణి యావేళను రతి వుట్టి యాడెడు
 మాటల నేర్పరివాట మెఱిఁగి
 యంగసంగతిఁ జుంబనాలింగనాదుల
 తీపు లర్పించెడితెలివి యెఱిఁగి
 తమకించుపొందుచేఁ దన్నెఱుంగనియట్టి
 సుఖము లర్పించెడిసూక్ష్మ మెఱిఁగి
 పరగ నంతరంగ బహిరంగముల మాతృ
 విషయగతులసహిత వివర మెఱిఁగి
 యర్పణంబు సేయు నతఁడు ప్రసాదాంగి
 పటుదయాగతరంగ ! బసవలింగ !

294

శాకమిశ్రమము విస్తారంబు నర్పించు
 పాకమిశ్రక్రియాప్రకృతియట్ల
 పాకమిశ్రము పొందుపడఁగ నర్పించును
 రసమిశ్ర మర్పించు రమణ యట్లు
 రసమిశ్ర మవధానరతి రస మర్పించు
 రుచిమిశ్ర మైనట్టి రూప మట్లు
 రుచిమిశ్ర మాత్మానురూప మర్పించును
 వివిధమిశ్రార్పణవిహిత మట్లు
 విషయమిశ్ర మాత్మవిభుఁ జొచ్చి యిచ్చుఁబో
 తత్ప్రసాదము నవధాన మమర
 నెలయ మిశ్రమైన వివిధాన్నరసములు
 పరిగ్రహించు టెట్లు బసవలింగ !

205

రాదు పూర్వం బన రాదు పూర్వము వచ్చు
 నగుద్రవ్యతత్పూర్వ మణఁగు పెట్టు
 ముట్టియు నిడరాదు ముట్టక యీరాదు
 ముట్టక ముట్టించు ముట్టు పెట్టు
 రుచు లెఱుంగఁగరాదు రుచు లెఱుంగుట గాదు
 రుచు లర్పణము సేయ రూప మెట్లు
 సోఁకరా దర్పించి సోఁకరా దొల్లక
 గంధదుర్గంధసంబంధ మెట్లు

లిచ్చికొనఁగరాని యీరాని వాహనా
 సనవిధార్పణములచంద మెట్లు
 మిగులఁ బొందఁగలుగుఁ దగవస్త్రభూషణ
 భావ మెట్లు కలుగు బసవలింగ !

296

త్రాసునందున మఱి బేసి లేకయ యొక్క
 చందమై తూకంబు పొందినట్లు
 యుక్తంబుగా నుంచి యొకదిక్కు నేయంగ
 నున్నదిక్కున నేత యొనరునట్లు
 సరి ధనుర్ధరుఁడు లక్ష్యం బేయ బాణంబు
 తోడ్చి నరేంద్రుండు దోచునట్లు
 పిలుచుచు నిద్రించఁ బేర్కొన్ననై న య
 క్షరములతోన మేల్కొంచినట్లు

లసమశబ్దాదివిషయసుఖానుభూతి
 శ్రోత్రమభ్యేంద్రియంబులు సోఁకునప్పు
 డతిశయంబుగఁ దత్ప్రసాదానుభవము
 భవ్య మగురీతిఁ దా నెట్లు బసవలింగ !

297

జగమునఁ గొందఱు శైవుల మంచును

బల్కుచుందురు మఱి పాటిగాను

వివరంబుగా సప్తవిధశై వభేదంబు

లెఱుంగనేరరు గురుతరముగాను

వృత్తి శైవం బగు బత్తి వైష్ణవ మగుఁ

ద్రికరణశుద్ధి లే దెంచిచూడఁ

గీర్తింపఁగా శివగీతలు చదువరు

తగ భగవద్గీత లగణితం బ

టంచుఁ బల్కుచు నుందురు పంచముఖుఁడు

ఘనతమిఱిన భగవంతుఁ డనెడుబుద్ధి

దోష దేమందు వైష్ణవతుల్య బవనిఁ

బరశివప్రసాదు లెట్లొకో బసవలింగ !

298

ఆకశమునఁ గడు జోగను జనుదెంచు

వై నతేయునిఁ జూచి మానుగాను

ద్వారకాపురివాస ! కారుణ్యసాగర !

ధీయుతపోష ! కృష్ణా ! యటంచుఁ

బొగడుదు రఱిముఱి జగదుపకారి యా

వృషభేశుస్మరణ గావింప రెపుడు

మోదంబు మీఱఁ బ్రహ్లాద విభీషణ

యనుచు స్మరించెద రనుదినంబు

నీదుభక్తులఁ జూడరు నీస్వరూప

మిట్టి దన్నను మఱి చెవిఁ బెట్ట రహహ !

యట్టివారిని భువి శైవు బను టదెట్లు

వసుధ వారు ప్రసాదులే బసవలింగ !

299

దహనకార్యము ధర ధర్మం బటందురు
 ఖననంబు ధర్మంబు గా దటండ్రు
 ఏభూత మాదియకా నీశూమి సూలశ
 రీరాదులకును మాతృకయు నెద్ది
 యట్టిభూతంబున గుట్టుగా దాఁగుట
 కన్నను దహనంబు మిన్న యగునె
 శంకరుం డన నొప్పు పణ్ణతోద్ధారకుం
 డును సమాధియ ధర్మ మనెను గాదె
 పూని యెన్నఁడు మఱి ముట్టరానివారు
 దాఁకి కాల్పఁగ శల్యముల్ దాఁచి నీటఁ
 గలుపువారలు మేము శై వుల మటంచుఁ
 బల్కువారు ప్రసాదులే బసవలింగ !

300

భవదీక్షణాంచల ప్రస్తుతనియతఘ్న
 ణారసపూరవిహారరతులు
 భవదీయగురుపాదపద్మరజస్సము
 ద్భూతానుభావవిఖ్యాతినుతులు
 భవదంఘ్రిసరసిజప్రస్తుతపాంసుస
 ముత్తంససీమానుమోదయుతులు
 భవదనుభూతివిస్ఫారసుఖామృత
 రుచిరసర్వేంద్రియాహాఢమతులు
 సేయు నీస్తవంబు చెవులార వినువారి
 వ్రాయువారిఁ జదువువారి విస్త
 రించువారి నతिसమంచితముగఁ బ్రోవు
 పటుదయాంతరంగ ! బసవలింగ !

301

ఇది శ్రీమ ద్భసవేశ్వరప్రసాదలబ్ధ కవితాధురీణ భృంగిరిటి గోత్ర
 శ్రీమ త్పొల్లూరికి సోమనాథప్రణీతం బగు చతుర్వేదసారము.

సోమనాథునిగూర్చిన కొన్ని ప్రాస్తావికస్తుతులు

శ్లో. ఆదా భృంగిరిటిః, పురాకృతయుగే నామ్నాసు కేశీప్రభుః |
త్రేతాయాం వరవీర్ శైవశరణ శ్రేష్ఠోమునిః పాణినిః |
ద్వాపారే శివమంత్రసిద్ధికలిత స్సానందనామాంకితః |
ఏవం భక్తహితార్థతః కలియుగే బాల్మీకి సోమేశ్వరః ||
(అనఁశుతము)

ఉ. శ్రీభసితత్రపుండ్రకపరీతవిశంకటఫాలు, జాటజూ
టీభరధారు, నిర్మబహుటీపటలావృతదేహు, నక్షమా
లాభరణాభిరాము, బసవాక్షరపాఠపవిత్రవక్త్రుః, జి
హ్వోభితచిత్తుః బాల్మీకికి సోమయదేశికుః బ్రస్తుతించెదన్.
(పిదుపర్తి సోమనాథుఁడు)

మ. వరసర్వజ శిఖామణిన్, బ్రథితసద్వారప్రమోదాకరున్
నిరతోద్యచ్ఛివధర్మసంచరుఁ, గళానీకాంచితావాసు, భా
స్వరలింగాన్వితదేహు, సర్వవిబుధవ్రాతామృతాధారు, భా
సురపాదుంగళితారిః బాల్మీకివంశ్యుంగొల్తుసోమాహ్వాయున్.
(అత్తలూరి పాపయామాత్యుఁడు)

ఉ. తేనియసోనలం జిలుకు తేటగు జానుతెనుంగుఁబల్కులన్
వీసులఁ దన్పుకబ్బముల నిక్కపు దేసితెనుంగుఁగెతకున్
బ్రాణము వోసిసట్టి బుధవంద్యుని, శ్రీబసవేశచింతనా
సూన్యతచిత్తుఁ బాల్మీకికి సోమకవీంద్రుని సంస్మరించెదన్.
(బండారు తమ్మయ్య)

శుద్ధపత్రిక

ప్ర.ట.	పద్యము.	పంక్తి.	తప్ప.	ఓప్పు.
5	8	11	నామంచిది	నామంచిది
7	12	1	యన్తు	యన్తు
8	15	3 & 4	దుస్వప్న	దుస్స్వప్న
7	32	11	సురల	సురుల
8	34	11	"	"
22	42	10	"	"
23	45	11	"	"
,	"	9	యాశీత్త	యాసీత్త
4	46	5	బూజం	బూజ్యం
4	67	8	శివస్వయ	శివస్స్వయ
11	81	10	సురలు	సురులు
12	83	6	గొల్వరె	గొల్వరె
,	"	9	యిట్లు	యిట్లు
13	84	9	"	"
,	85	9	"	"
15	88	7	దైవమే	దైవమే
,	"	8	కర్మముల	కర్మములు
50	98	3	నట్లు	నట్టు
"	"	12	సురల	సురుల
,	79	12	"	"
51	101	10	గలికి	గల్కి
56	111	8	బెట్ట	బెట్టె
"	"	9	సురల	సురుల
58	115	11	"	"
62	123	1	స్వర్ణ	స్సవర్ణ
"	"	4	ధాయ	ధ్యాయ
64	126	2	నచ్చెక	నచ్చెక

పుట.	పద్యము.	పంక్తి.	తపస్వ.	ఒపస్వ.
64	126	12	దేవతుల్	దేవతల్
,,	127	8	దుడఁచి	దుడిచి
65	128	11	యక్తి	వృత్తి
71	141	1	కడఁగంట	కడగంట
72	142	4	మరి	మటి
74	147	7	సేమావి	సేమాఁవి
85	169	1	మార్ఘ	మూర్ఘ
86	170	2	మడసె	మడిసె
88	176	8	జీటి	జీరి
97	192	10	మలుగు	మలుఁగు
108	214	2	స్వాద	స్వేద
113	225	4	ద్వైక	ద్వైక
127	253	9	నెవ్వఁడైన	నెవ్వఁడైన
150	298	11	బవని	లవని
,,	299	11	బనుట	లనుట
152	2	2	నిర్మల	నిర్మల

